

Grupa Kapitałowa  
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń  
Spółki Akcyjnej

Skrócone śródroczne  
skonsolidowane sprawozdanie finansowe  
za I kwartał 2017 roku



# Spis treści

<b>Wstęp</b> .....	<b>4</b>
<b>Wybrane dane finansowe</b> .....	<b>8</b>
1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU .....	8
2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR) .....	9
3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR) .....	10
4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych .....	11
<b>Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe</b> .....	<b>12</b>
1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat .....	12
2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów .....	13
3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej .....	14
4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym .....	15
5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych .....	18
<b>Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego</b> .....	<b>20</b>
1. Informacje o PZU i Grupie PZU .....	20
2. Struktura akcjonariatu .....	27
3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy PZU .....	28
4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości .....	30
5. Kluczowe szacunki i osądy .....	39
6. Korekty błędów lat ubiegłych .....	39
7. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego .....	39
8. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego .....	40
9. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego .....	40
10. Aktywa i zobowiązania warunkowe .....	68
11. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego .....	69
12. Zarządzanie kapitałem własnym .....	71
13. Sprawozdawczość dotycząca segmentów .....	72
14. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej .....	82
15. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne .....	94
16. Otoczenie makroekonomiczne .....	94
17. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników .....	96
18. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach .....	96
19. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych .....	98
20. Niespłacenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki .....	98
21. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji .....	98
22. Dywidendy .....	98
23. Sprawy sporne .....	99

---

24. Pozostałe informacje .....	102
<b>Kwartałna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR) .....</b>	<b>108</b>
1. Śródroczny bilans.....	108
2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych .....	110
3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych.....	111
4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat.....	112
5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym .....	113
6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych .....	115
7. Wprowadzenie.....	117
8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości .....	117
9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości .....	117

# Wstęp

## Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (odpowiednio „skrótowe śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe” oraz „Grupa PZU”) sporządzono zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Komisję Unii Europejskiej oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za 2016 rok.

## Kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej

Zgodnie z art. 83 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych częścią skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej Grupy PZU – Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej.

W myśl art. 45 ust. 1a Ustawy o rachunkowości, sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSSF.

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, sprawozdania jednostkowe PZU sporządza się zgodnie z PSR, określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 roku, poz. 562);
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 277).

W sprawach nieuregulowanych Ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości lub MSSF.

## Okres objęty skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono za okres 3 miesięcy od 1 stycznia do 31 marca 2017 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

## Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji PZU jest polski złoty. Walutą funkcjonalną spółek mających siedzibę na Ukrainie jest hrywna ukraińska, natomiast spółek z siedzibą na Litwie, Łotwie i w Szwecji jest euro.

O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w milionach złotych.

## Kursy walut

Dane finansowe zagranicznych jednostek zależnych przelicza się na polskie złote:

- aktywa i zobowiązania – po średnim kursie ustalonym przez NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego;
- pozycje rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów – po średniej arytmetycznej średnich kursów ustalanych przez NBP na daty kończące każdy miesiąc okresu sprawozdawczego.

Waluta	1 stycznia – 31 marca 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016	1 stycznia – 31 marca 2016	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
euro	4,2891	4,3757	4,3559	4,2198	4,4240	4,2684
hrywna ukraińska	0,1484	0,1542	0,1500	0,1460	0,1542	0,1436

## Założenie kontynuowania działalności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

## Działalność zaniechana

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek istotnego rodzaju działalności.

## Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega istotnej sezonowości lub cykliczności.

## Słowniczek pojęć

Poniżej wyjaśniono najważniejsze pojęcia i skróty użyte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

### Nazwy spółek

**AAS Balta** – Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta.

**Alior Bank** – Alior Bank SA.

**Bank BPH** – Bank BPH SA.

**EMC** – EMC Instytut Medyczny SA.

**Gamma** – Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.

**Grupa Kapitałowa Alior Banku** – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi: Alior Services sp. z o.o., Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o., Alior Leasing sp. z o.o., Meritum Services ICB SA, Money Makers TFI SA, New Commerce Services sp. z o.o., Absource sp. z o.o., Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.

**Grupa Kapitałowa Armatura** – Armatura Kraków SA wraz z jednostkami zależnymi: Armatoora SA, Aquaform SA, Aquaform Badprodukte GmbH, Aquaform Ukraine TOW, Aquaform Romania SRL, Morehome.pl sp. z o.o.

**Link4** – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

**Pekao** – Bank Pekao SA.

**PFR** – Polski Fundusz Rozwoju SA.

**Podstawowa Działalność Banku BPH** – zorganizowana część przedsiębiorstwa, obejmująca wszelkie aktywa i pasywa Banku BPH, za wyjątkiem aktywów i pasywów stanowiących działalność hipoteczną Banku BPH, które pozostały w Banku BPH po podziale Banku BPH.

**Proelmed** – Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.

**PTE PZU** – Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA.

**PZU, jednostka dominująca** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

**PZU CO** – PZU Centrum Operacji Spółka Akcyjna.

**PZU Ukraine** – PrJSC IC PZU Ukraine.

**PZU Ukraine Life** – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance.

**PZU Życie** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna.

**SU Krystynka** – Sanatorium Uzdrawiskowe „Krystynka” sp. z o.o.

**TFI PZU** – Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA.

**TUW PZUW** – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

### *Pozostałe definicje*

**BFG** – Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

**CGU** – jednostka generująca przepływy pieniężne (ang. *cash generating unit*).

**GOOZPDO** – główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w rozumieniu MSSF 8 – Segmenty operacyjne.

**GPW** – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie.

**IBNR** – ang. *Incurring But Not Reported* lub II rezerwa – rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2016 rok** – roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, sporządzone zgodnie z PSR, podpisane przez Zarząd PZU 14 marca 2017 roku.

**KNF** – Komisja Nadzoru Finansowego.

**MSSF** – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 31 marca 2017 roku zostały opublikowane i weszły w życie.

**NBP** – Narodowy Bank Polski.

**PGK** – Podatkowa Grupa Kapitałowa zawiązana na mocy umowy podpisanej 25 września 2014 roku pomiędzy 13 spółkami Grupy PZU: PZU, PZU Życie, Link4, PZU CO, PZU Pomoc SA, Ogrodowa-Inwestycje Sp. z o.o., Ipsilon Sp. z o.o., PZU Asset Management SA, TFI PZU, PZU Zdrowie SA, PZU Finanse Sp. z o.o., Omicron SA, Omicron Bis SA. PGK powołano na okres 3 lat – od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2017 roku. Spółką dominującą i reprezentującą PGK jest PZU.

**PSR** – ustawa z 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2016 roku poz. 1047 ) oraz przepisy wydane na jej podstawie.

**Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych** – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 133 z późn. zmianami).

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe** – roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, sporządzone zgodnie z MSSF, podpisane przez Zarząd PZU 14 marca 2017 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem [www.pzu.pl](http://www.pzu.pl) w zakładce „Relacje inwestorskie”.

**UKNF** – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

**Ustawa o działalności ubezpieczeniowej** – ustawa z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1844).

**ZUS** – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

## Wybrane dane finansowe

### 1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU

<b>Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2016</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 768	4 801	1 345	1 102
Składki zarobione netto	5 072	4 317	1 183	991
Przychody z tytułu prowizji i opłat	267	185	62	42
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	1 674	1 057	390	243
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 710)	(3 066)	(865)	(704)
Zysk brutto	1 259	716	294	164
Zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	940	492	219	113
Zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących	67	67	16	15
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 512 144	863 489 477	863 512 144	863 489 477
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	1,09	0,57	0,25	0,13

<b>Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej</b>	<b>mln zł 31 marca 2017</b>	<b>mln zł 31 grudnia 2016</b>	<b>mln zł 31 marca 2016</b>	<b>mln EUR 31 marca 2017</b>	<b>mln EUR 31 grudnia 2016</b>	<b>mln EUR 31 marca 2016</b>
Aktywa	126 733	125 345	108 283	30 033	28 333	25 369
Kapitał podstawowy	86	86	86	20	19	20
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	13 941	13 010	13 401	3 304	2 941	3 140
Udziały niekontrolujące	4 216	4 117	2 266	999	931	531
Kapitały, razem	18 157	17 127	15 667	4 303	3 871	3 670
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 520 900	863 504 300	863 489 477	863 520 900	863 504 300	863 489 477
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/ euro)	16,14	15,07	15,52	3,83	3,41	3,64



<b>Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2016</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 741)	(187)	(406)	(43)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	1 954	1 542	456	354
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	17	(2 068)	4	(475)
Przepływy pieniężne netto, razem	230	(713)	54	(164)

## 2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)

<b>Dane z bilansu</b>	<b>mln zł 31 marca 2017</b>	<b>mln zł 31 grudnia 2016</b>	<b>mln zł 31 marca 2016</b>	<b>mln EUR 31 marca 2017</b>	<b>mln EUR 31 grudnia 2016</b>	<b>mln EUR 31 marca 2016</b>
Aktywa	39 179	37 419	37 190	9 285	8 458	8 713
Kapitał podstawowy	86	86	86	20	19	20
Kapitały, razem	13 055	12 219	12 817	3 094	2 762	3 003
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgową na akcję zwykłą (w zł/ euro)	15,12	14,15	14,84	3,58	3,20	3,48

<b>Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2016</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	3 696	2 714	862	623
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	397	90	93	21
Wynik netto na działalności inwestycyjnej <sup>1)</sup>	37	103	9	24
Zysk netto	343	37	80	8
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	0,40	0,04	0,09	0,01

<sup>1)</sup> Uwzględniono pozycję „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

### 3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)

<b>Dane z bilansu</b>	<b>mln zł 31 marca 2017</b>	<b>mln zł 31 grudnia 2016</b>	<b>mln zł 31 marca 2016</b>	<b>mln EUR 31 marca 2017</b>	<b>mln EUR 31 grudnia 2016</b>	<b>mln EUR 31 marca 2016</b>
Aktywa	28 454	27 894	28 263	6 743	6 305	6 622
Kapitały, razem	5 208	4 810	4 556	1 234	1 087	1 067

<b>Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie oraz ogólnego rachunku zysków i strat</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln zł 1 stycznia - 31 marca 2016</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 135	1 983	498	455
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	295	399	69	92
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	435	251	101	58
Zysk netto	221	309	52	71

## 4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych

Wynik finansowy netto Grupy PZU w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku wyniósł 1 007 mln zł i był wyższy o 80,1% od wyniku netto za analogiczny okres roku poprzedniego. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 940 mln zł wobec 492 mln zł w 2016 roku (wzrost o 91,1%).

Z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych<sup>1</sup> wynik netto wzrósł o 37,1% względem ubiegłego roku.

Wskaźnik ROE przypadający jednostce dominującej za okres od 1 stycznia do 31 marca 2017 roku wyniósł 27,9%, co oznacza wzrost o 12,9 p.p. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Wpływ na działalność Grupy PZU w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego miały następujące elementy:

- wzrost składki przypisanej brutto w grupie ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta masowego i korporacyjnego w efekcie wzrostu średniej składki i liczby ubezpieczeń oraz w ubezpieczeniach indywidualnych, w szczególności produktów unit-linked w kanale bankowym;
- wzrost rentowności w segmencie ubezpieczeń masowych związany głównie z niższą szkodowością w ubezpieczeniach rolnych – w analogicznym okresie ubiegłego roku wystąpienie licznych szkód powodowanych siłami natury (negatywne skutki przezimowań) oraz w mniejszym stopniu poprawa rentowności w ubezpieczeniach OC komunikacyjnych;
- niższa rentowność w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, głównie w grupie ubezpieczeń AC komunikacyjnych;
- spadek rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych, jako efekt wyższej szkodowości produktów ochronnych związanej ze wzrostem częstości zdarzeń związanych ze zgonami, potwierdzony danymi GUS o śmiertelności na całej populacji;
- wyższe dochody z działalności lokacyjnej, w szczególności na skutek lepszej koniunktury na GPW.

Suma bilansowa wzrosła o ok. 18 mld zł względem analogicznego okresu ubiegłego roku, a udziały niekontrolujące osiągnęły wartość 4,2 mld zł (stan na 31 marca 2017 roku), co jest przede wszystkim efektem połączenia Alior Banku z wydzieloną częścią Banku BPH, które nastąpiło 4 listopada 2016 roku.

---

<sup>1</sup> Zdarzenia jednorazowe obejmują efekt konwersji polis umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P oraz w okresie porównywalnym wyższe niż średnia z poprzedzających 3 lat odszkodowania w ubezpieczeniach rolnych.

# Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe

## 1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016 (przekształcone)
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	9.1	5 768	4 801
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(93)	(54)
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane netto</b>		<b>5 675</b>	<b>4 747</b>
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		(603)	(430)
<b>Składki zarobione netto</b>		<b>5 072</b>	<b>4 317</b>
Przychody z tytułu prowizji i opłat	9.2	267	185
Przychody netto z inwestycji	9.3	1 303	994
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	9.4	(213)	(91)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	9.5	584	154
Pozostałe przychody operacyjne	9.6	283	204
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(3 792)	(3 096)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		82	30
<b>Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto</b>	<b>9.7</b>	<b>(3 710)</b>	<b>(3 066)</b>
Koszty z tytułu prowizji i opłat	9.8	(81)	(52)
Koszty odsetkowe	9.9	(187)	(274)
Koszty akwizycji	9.10	(694)	(617)
Koszty administracyjne	9.10	(861)	(630)
Pozostałe koszty operacyjne	9.11	(504)	(408)
<b>Zysk z działalności operacyjnej</b>		<b>1 259</b>	<b>716</b>
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności		-	-
<b>Zysk brutto</b>		<b>1 259</b>	<b>716</b>
Podatek dochodowy	9.13	(252)	(157)
<b>Zysk netto, w tym:</b>		<b>1 007</b>	<b>559</b>
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej		940	492
- zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących		67	67
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	9.12	863 512 144	863 489 477
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w złotych)	9.12	1,09	0,57

## 2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

<b>Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów</b>	<b>Nota</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Zysk netto		1 007	559
Inne całkowite dochody	9.13	7	(9)
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		7	(9)
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży		56	(8)
Różnice kursowe z przeliczenia		(54)	-
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych netto		5	(1)
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		-	-
<b>Dochody całkowite netto, razem</b>		<b>1 014</b>	<b>550</b>
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej		928	478
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		86	72

### 3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)	1 stycznia 2016 (przekształcone)
Wartość firmy	9.14	1 559	1 583	1 537	1 532
Wartości niematerialne		1 439	1 463	1 364	1 393
Inne aktywa	9.15	806	871	891	813
Odroczone koszty akwizycji		1 457	1 407	1 224	1 154
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	9.22	1 003	990	1 050	1 097
Rzeczowe aktywa trwałe		1 434	1 467	1 285	1 300
Nieruchomości inwestycyjne		1 745	1 738	1 219	1 172
Jednostki wyceniane metodą praw własności	9.16	37	37	54	54
Aktywa finansowe		105 809	105 300	89 339	89 229
Utrzymywane do terminu wymagalności	9.17.1	19 272	17 346	17 512	17 370
Dostępne do sprzedaży	9.17.2	8 950	11 635	8 208	7 745
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	9.17.3	22 221	21 882	20 585	20 648
Pochodne instrumenty zabezpieczające		61	72	161	140
Pożyczki	9.17.4	55 305	54 365	42 873	43 326
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		671	624	407	369
Należności	9.19	6 347	5 703	6 707	3 338
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		3 140	2 973	1 710	2 440
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	9.21	1 286	1 189	1 496	1 506
<b>Aktywa, razem</b>		<b>126 733</b>	<b>125 345</b>	<b>108 283</b>	<b>105 397</b>

Kapitały i zobowiązania	Nota	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)	1 stycznia 2016 (przekształcone)
<b>Kapitały</b>					
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej		13 941	13 010	13 401	12 924
Kapitał podstawowy		86	86	86	86
Pozostałe kapitały		10 860	10 869	10 127	10 142
Niepodzielony wynik		2 995	2 055	3 188	2 696
Zysk z lat ubiegłych		2 055	108	2 696	2 696
Zysk netto		940	1 947	492	-
Udziały niekontrolujące		4 216	4 117	2 266	2 194
<b>Kapitały, razem</b>		<b>18 157</b>	<b>17 127</b>	<b>15 667</b>	<b>15 118</b>
<b>Zobowiązania</b>					
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	9.22	43 010	42 194	41 405	41 280
Rezerwy na świadczenia pracownicze		138	128	146	117
Inne rezerwy	9.23	349	367	111	108
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		752	469	642	509
Zobowiązania finansowe	9.24	59 074	60 030	44 156	44 695
Inne zobowiązania	9.25	5 210	4 997	6 156	3 570
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	9.21	43	33	-	-
<b>Zobowiązania, razem</b>		<b>108 576</b>	<b>108 218</b>	<b>92 616</b>	<b>90 279</b>
<b>Kapitały i zobowiązania, razem</b>		<b>126 733</b>	<b>125 345</b>	<b>108 283</b>	<b>105 397</b>

#### 4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitał podsta- wowy	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej								Razem	Udziały niekon- trolujące	Kapitał własny, razem
		Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
<b>Stan na 1 stycznia 2017 roku</b>	<b>86</b>	<b>(1)</b>	<b>10 758</b>	<b>106</b>	<b>5</b>	<b>3</b>	<b>(2)</b>	<b>2 055</b>	<b>-</b>	<b>13 010</b>	<b>4 117</b>	<b>17 127</b>
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	40	-	-	-	-	-	40	16	56
Transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	3	5
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	(54)	-	-	(54)	-	(54)
<b>Inne całkowite dochody netto, razem</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>42</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(54)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(12)</b>	<b>19</b>	<b>7</b>
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	940	940	67	1 007
<b>Całkowite dochody razem</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>42</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(54)</b>	<b>-</b>	<b>940</b>	<b>928</b>	<b>86</b>	<b>1 014</b>
<b>Pozostałe zmiany, w tym:</b>	<b>-</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>(1)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>3</b>	<b>13</b>	<b>16</b>
Transakcje na akcjach własnych	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	13	15
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości	-	-	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Stan na 31 marca 2017 roku</b>	<b>86</b>	<b>-</b>	<b>10 761</b>	<b>147</b>	<b>5</b>	<b>3</b>	<b>(56)</b>	<b>2 055</b>	<b>940</b>	<b>13 941</b>	<b>4 216</b>	<b>18 157</b>

## Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitał podstawowy	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej								Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
		Pozostałe kapitały					Niepodzielony wynik					
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
<b>Stan na 1 stycznia 2016 roku</b>	<b>86</b>	-	<b>9 947</b>	<b>241</b>	-	<b>(4)</b>	<b>(42)</b>	<b>2 696</b>	-	<b>12 924</b>	<b>2 194</b>	<b>15 118</b>
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	(104)	-	-	-	-	-	(104)	(40)	(144)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	(9)	-	-	-	-	-	(9)	(22)	(31)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	40	-	-	40	-	40
Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7	-	7
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	3
<b>Inne całkowite dochody netto, razem</b>	-	-	-	<b>(110)</b>	-	<b>7</b>	<b>40</b>	-	-	<b>(63)</b>	<b>(62)</b>	<b>(125)</b>
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	1 947	1 947	470	2 417
<b>Całkowite dochody razem</b>	-	-	-	<b>(110)</b>	-	<b>7</b>	<b>40</b>	-	<b>1 947</b>	<b>1 884</b>	<b>408</b>	<b>2 292</b>
<b>Pozostałe zmiany, w tym:</b>	-	<b>(1)</b>	<b>811</b>	<b>(25)</b>	<b>5</b>	-	-	<b>(2 588)</b>	-	<b>(1 798)</b>	<b>1 515</b>	<b>(283)</b>
Podział wyniku finansowego	-	-	787	-	5	-	-	(2 588)	-	(1 796)	-	(1 796)
Emisje akcji Alior Banku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 528	1 528
Transakcje na akcjach własnych	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Zmiany w składzie Grupy PZU i transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	(13)	(14)
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości	-	-	25	(25)	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Stan na 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>86</b>	<b>(1)</b>	<b>10 758</b>	<b>106</b>	<b>5</b>	<b>3</b>	<b>(2)</b>	<b>108</b>	<b>1 947</b>	<b>13 010</b>	<b>4 117</b>	<b>17 127</b>



## Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (przekształcone)	Kapitał podsta- wowy	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej							Razem	Udziały niekon- trolujące	Kapitał własny, razem
		Pozostałe kapitały					Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
<b>Stan na 1 stycznia 2016 roku</b>	<b>86</b>	-	<b>9 947</b>	<b>241</b>	<b>(4)</b>	<b>(42)</b>	<b>2 696</b>	-	<b>12 924</b>	<b>2 194</b>	<b>15 118</b>
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	(14)	-	-	-	-	(14)	6	(8)
Transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
<b>Inne całkowite dochody netto, razem</b>	-	-	-	<b>(14)</b>	-	-	-	-	<b>(14)</b>	<b>5</b>	<b>(9)</b>
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	492	492	67	559
<b>Całkowite dochody razem</b>	-	-	-	<b>(14)</b>	-	-	-	<b>492</b>	<b>478</b>	<b>72</b>	<b>550</b>
<b>Pozostałe zmiany, w tym:</b>	-	<b>(1)</b>	<b>1</b>	<b>(1)</b>	-	-	-	-	<b>(1)</b>	-	<b>(1)</b>
Transakcje na akcjach własnych	-	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości	-	-	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
<b>Stan na 31 marca 2016 roku</b>	<b>86</b>	<b>(1)</b>	<b>9 948</b>	<b>226</b>	<b>(4)</b>	<b>(42)</b>	<b>2 696</b>	<b>492</b>	<b>13 401</b>	<b>2 266</b>	<b>15 667</b>

## 5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
Zysk brutto	1 259	716
Korekty	(3 000)	(903)
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów	(1 920)	(1 839)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu depozytów	(843)	1 793
Zmiana wyceny aktywów wycenianych w wartości godziwej	(584)	(154)
Przychody odsetkowe	(300)	(676)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości	213	91
Wynik z tytułu różnic kursowych	(144)	10
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(50)	(69)
Amortyzacja wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	127	105
Zmiana stanu udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	(13)	47
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	816	125
Zmiana stanu należności	(522)	(80)
Zmiana stanu zobowiązań	412	(74)
Przepływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(31)	(36)
Nabycia i odkupienia jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych	(83)	19
Podatek dochodowy zapłacony	(269)	(148)
Pozostałe korekty	191	(17)
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej</b>	<b>(1 741)</b>	<b>(187)</b>
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	237 100	215 578
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych	2	6
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	76	65
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	21	3
- zbycie udziałów i akcji	1 076	997
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	46 973	30 494
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	89 395	89 034
- zamknięcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	56 793	71 663
- realizacja pozostałych lokat	42 592	23 216
- odsetki otrzymane	147	92
- dywidendy otrzymane	1	1
- środki pieniężne nabyte w transakcjach połączenia jednostek i z tytułu zmiany zakresu konsolidacji	22	-
- pozostałe wpływy z lokat	2	7

## Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
Wydatki	(235 146)	(214 036)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	(12)	(77)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(48)	(44)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(122)	(141)
- nabycie udziałów i akcji	(537)	(944)
- nabycie udziałów i akcji w jednostkach zależnych	-	(344)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu zmiany zakresu konsolidacji	(6)	-
- nabycie dłużnych papierów wartościowych	(46 179)	(30 796)
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	(87 905)	(86 913)
- otwarcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(56 069)	(71 414)
- nabycie pozostałych lokat	(44 265)	(23 362)
- pozostałe wydatki na lokaty	(3)	(1)
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej</b>	<b>1 954</b>	<b>1 542</b>
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy	67 004	81 802
- wpływy z tytułu kredytów i pożyczek	-	15
- wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	44
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	67 004	81 743
Wydatki	(66 987)	(83 870)
- spłata kredytów i pożyczek	(5)	(1)
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	(66 969)	(83 843)
- odsetki od kredytów i pożyczek	(1)	(2)
- odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(12)	(10)
- pozostałe wydatki finansowe	-	(14)
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej</b>	<b>17</b>	<b>(2 068)</b>
<b>Przepływy pieniężne netto, razem</b>	<b>230</b>	<b>(713)</b>
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	2 973	2 440
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(63)	(17)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	3 140	1 710
- o ograniczonej możliwości dysponowania	20	80

---

# Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

---

## 1. Informacje o PZU i Grupie PZU

### 1.1 PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU – spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności – ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603).

## 1.2 Spółki Grupy PZU

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2017	31 grudnia 2016	
<b>Jednostki objęte konsolidacją</b>						
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. <a href="http://www.pzu.pl/">http://www.pzu.pl/</a>
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. <a href="http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-zycie">http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-zycie</a>
3	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	15.09.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. <a href="http://www.link4.pl/">http://www.link4.pl/</a>
4	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	20.11.2015	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. <a href="http://tuwpzuw.pl/">http://tuwpzuw.pl/</a>
5	Lietuvos Draudimas AB	Wilno (Litwa)	31.10.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. <a href="http://www.ld.lt/">http://www.ld.lt/</a>
6	Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta	Ryga (Łotwa)	30.06.2014	99,99%	99,99%	Ubezpieczenia majątkowe. <a href="http://www.balta.lv/">http://www.balta.lv/</a>
7	PrJSC IC PZU Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe. <a href="http://www.pzu.com.ua/">http://www.pzu.com.ua/</a>
8	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. <a href="http://www.pzu.com.ua/">http://www.pzu.com.ua/</a>
9	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie. <a href="https://pzuqd.lt/">https://pzuqd.lt/</a>
<b>Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Alior Banku</b>						
10	Alior Bank SA	Warszawa	18.12.2015	29,22%	29,45%	Usługi bankowe. <a href="https://www.aliorbank.pl/">https://www.aliorbank.pl/</a>
11	Alior Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	29,22%	29,45%	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
12	Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o.	Kraków	18.12.2015	29,22%	29,45%	Obrót wierzytelnościami.
13	Alior Leasing sp. z o.o.	Wrocław	18.12.2015	29,22%	29,45%	Usługi leasingowe. <a href="https://www.aliorbank.pl/wlasna-dzialalnosc/alior-leasing.html">https://www.aliorbank.pl/wlasna-dzialalnosc/alior-leasing.html</a>
14	Meritum Services ICB SA	Gdańsk	18.12.2015	29,22%	29,45%	Usługi informatyczne.
15	Money Makers TFI SA	Warszawa	18.12.2015	17,19% <sup>1)</sup>	17,33% <sup>1)</sup>	Usługi asset management i zarządzanie subfunduszami Alior SFIO. <a href="http://www.moneymakers.pl">http://www.moneymakers.pl</a>
16	New Commerce Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	29,22%	29,45%	Spółka nie prowadzi działalności.
17	Absource sp. z o.o.	Kraków	04.05.2016	29,22%	29,45%	Działalność usługowa w zakresie informatyki.
18	Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	Katowice	30.01.2017	29,22%	nd.	Działalność brokerska.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2017	31 grudnia 2016	
<b>Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki</b>						
19	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi. <a href="http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pte-pzu">http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pte-pzu</a>
20	PZU Centrum Operacji SA	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
21	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. <a href="http://www.pzu.pl/grupa-pzu/tfi-pzu">http://www.pzu.pl/grupa-pzu/tfi-pzu</a>
22	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance. <a href="http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-pomoc">http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-pomoc</a>
23	PZU Finance AB (publ.)	Sztokholm (Szwecja)	02.06.2014	100,00%	100,00%	Usługi finansowe.
24	PZU Finanse sp. z o.o.	Warszawa	08.11.2013	100,00%	100,00%	Usługi finansowo-księgowo.
25	Tower Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	Pozostała działalność usługowa.
26	Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości. <a href="http://www.ogrodowainwestycje.pl/">http://www.ogrodowainwestycje.pl/</a>
27	PZU Zdrowie SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="https://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-zdrowie-sa">https://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-zdrowie-sa</a>
28	Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.	Płock	09.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://cmmedica.pl/">http://cmmedica.pl/</a>
29	Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa Prof-Med sp. z o.o.	Włocławek	12.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://cmprofmed.pl/">http://cmprofmed.pl/</a>
30	Sanatorium Uzdrowskie „Krystynka” sp. z o.o.	Ciechocinek	09.05.2014	99,09%	99,09%	Usługi szpitalne, rehabilitacyjne, sanatoryjne. <a href="http://www.sanatoriumkrystynka.pl/">http://www.sanatoriumkrystynka.pl/</a>
31	Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.	Jaworzno	01.12.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://www.elvita.pl/">http://www.elvita.pl/</a>
32	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	Łaziska Górne	01.12.2014	57,00%	57,00%	Usługi medyczne. <a href="http://www.proelmed.pl/">http://www.proelmed.pl/</a>
33	Rezo-Medica sp. z o.o.	Płock	23.04.2015	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://rezo-medica.pl/">http://rezo-medica.pl/</a>
34	Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	Warszawa	08.09.2015	60,46%	60,46%	Usługi medyczne. <a href="http://www.cmgamma.pl/">http://www.cmgamma.pl/</a>
35	Medicus w Opolu sp. z o.o.	Opole	30.09.2015	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://medicus.opole.pl/">http://medicus.opole.pl/</a>
36	Polmedic sp. z o.o.	Radom	30.11.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://www.polmedic.com.pl/">http://www.polmedic.com.pl/</a>
37	Specjalistyczna Przychodnia Medycyny Pracy sp. z o.o.	Radom	30.11.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://www.medycynapracy.com.pl/">http://www.medycynapracy.com.pl/</a>

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2017	31 grudnia 2016	
<b>Jednostki objęte konsolidacją - pozostałe jednostki – ciąg dalszy</b>						
38	Artimed Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej sp. z o.o.	Kielce	21.12.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. <a href="http://artimed.pl/">http://artimed.pl/</a>
39	Arm Property sp. z o.o.	Kraków	26.11.2014	100,00%	100,00%	Kupno i sprzedaż nieruchomości.
40	Ipsilon sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz usługi medyczne.
41	PZU Asset Management SA	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
42	Omicron SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
43	Omicron BIS SA	Warszawa	28.08.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
44	Sigma BIS SA	Warszawa	12.12.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
45	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
46	L4C sp. z o.o. w likwidacji <sup>2)</sup>	Warszawa	15.09.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
<b>Jednostki objęte konsolidacją - Grupa Kapitałowa Armatura</b>						
47	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	100,00%	100,00%	Dystrybucja produktów Grupy Armatura, administracja i zarządzanie grupą kapitałową. <a href="http://www.grupa-armatura.pl/">http://www.grupa-armatura.pl/</a>
48	Armatoora SA	Nisko	10.12.2008	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż grzejników oraz baterii sanitarnych.
49	Aquaform SA	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż wyposażenia łazienkowego.
50	Aquaform Badprodukte GmbH	Anhausen (Niemcy)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
51	Aquaform Ukraine TOW	Żytomierz (Ukraina)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
52	Aquaform Romania SRL	Prejmer (Rumunia)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
53	Morehome.pl sp. z o.o.	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
<b>Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne</b>						
54	PZU SFIO Universum	Warszawa	15.12.2009	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.
55	PZU FIZ Dynamiczny	Warszawa	27.01.2010	nd.	nd.	j.w.
56	PZU FIZ Sektora Nieruchomości <sup>3)</sup>	Warszawa	01.07.2008	nd.	nd.	j.w.
57	PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 <sup>3)</sup>	Warszawa	21.11.2011	nd.	nd.	j.w.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2017	31 grudnia 2016	
<b>Jednostki objęte konsolidacją - fundusze inwestycyjne – ciąg dalszy</b>						
58	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	Warszawa	12.12.2012	nd.	nd.	j.w.
59	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	Warszawa	19.11.2012	nd.	nd.	j.w.
60	PZU FIO Gotówkowy	Warszawa	01.07.2005	nd.	nd.	j.w.
61	PZU Dłużny Rynków Wschodzących	Warszawa	20.11.2006	nd.	nd.	j.w.
62	PZU FIZ Surowcowy	Warszawa	03.09.2015	nd.	nd.	j.w.
63	PZU Sejf+	Warszawa	30.09.2015	nd.	nd.	j.w.
64	PZU FIO Globalny Obligacji Korporacyjnych	Warszawa	30.05.2016	nd.	nd.	j.w.
65	PZU FIZ Forte	Warszawa	01.07.2016	nd.	nd.	j.w.
66	PZU Telekomunikacja Media Technologia	Warszawa	07.09.2016	nd.	nd.	j.w.
67	PZU Dłużny Aktywny	Warszawa	26.10.2016	nd.	nd.	j.w.
68	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych Witelo Fund	Warszawa	30.11.2016	nd.	nd.	j.w.
69	PZU Energia Medycyna Ekologia	Warszawa	01.01.2017	nd.	nd.	j.w.
70	PZU FIZ Akcji Combo	Warszawa	09.03.2017	nd.	nd.	j.w.
<b>Jednostki stowarzyszone</b>						
71	GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń.
72	EMC Instytut Medyczny SA	Wrocław	18.06.2013	28,31% <sup>4)</sup>	28,31% <sup>5)</sup>	Ochrona zdrowia ludzkiego, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i farmacji.

<sup>1)</sup> Jednostka bezpośrednio zależna od Alior Banku, w której posiada on 58,84%. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU sprawuje nad jednostką kontrolę.

<sup>2)</sup> 16 maja 2017 roku zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o otwarciu likwidacji spółki.

<sup>3)</sup> Na 31 marca 2017 roku fundusze PZU FIZ Sektora Nieruchomości i PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 prowadziły swoją działalność inwestycyjną poprzez zależne spółki prawa handlowego (objęte konsolidacją) mające charakter jednostek specjalnego przeznaczenia, których liczba wynosiła odpowiednio dla każdego funduszu: 15 i 20 (31 grudnia 2016 roku: 24 i 11).

<sup>4)</sup> % głosów posiadanych przez PZU różni się od % kapitału akcyjnego i zarówno na 31 marca 2017 roku, jak i na 31 grudnia 2016 roku wynosił 25,44%. Różnica pomiędzy udziałem w głosach a udziałem w kapitale wynika z posiadania przez akcjonariuszy niekontrolujących akcji uprzywilejowanych co do głosu.

Na 31 marca 2017 roku poza jednostkami wymienionymi w tabeli Grupa PZU posiadała 100% udziałów w spółce Syta Development sp. z o.o. w likwidacji, nad którą kontrolę sprawuje likwidator niezależny od Grupy PZU i z tej przyczyny spółka nie podlegała konsolidacji. Wartość tych udziałów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy PZU wynosiła zero.



### 1.3 Udziały niekontrolujące

W tabeli poniżej przedstawiono spółki zależne, w których występują lub występowały udziały niekontrolujące:

Nazwa jednostki	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
Alior Bank	70,78%	70,55%	70,78%
Gamma	39,54%	39,54%	39,54%
Proelmed	43,00%	43,00%	43,00%
SU Krystynka	0,91%	0,91%	0,91%
UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	0,66%	0,66%	0,66%
AAS Balta	0,01%	0,01%	0,01%
Lietuvos Draudimas AB	0,00%	0,00%	0,02%

Wartość bilansowa udziału niekontrolującego Alior Banku na 31 marca 2017 roku wyniosła 4 211 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 4 111 mln zł, na 31 marca 2016 roku: 2 261 mln zł).

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Alior Banku ujęte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Aktywa	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)
Wartości niematerialne	671 <sup>1)</sup>	666 <sup>1)</sup>	571 <sup>1)</sup>
Inne aktywa	78	73	179
Rzeczowe aktywa trwałe	484	486	224
Aktywa finansowe	55 440	57 092	38 913
Utrzymywane do terminu wymagalności	221	220	-
Dostępne do sprzedaży	6 789	9 505	6 198
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	387	419	360
Pochodne instrumenty zabezpieczające	61	72	161
Pożyczki	47 982 <sup>1)</sup>	46 876 <sup>1)</sup>	32 194 <sup>1)</sup>
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	626 <sup>1)</sup>	594 <sup>1)</sup>	384 <sup>1)</sup>
Należności	785	815	469
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1 990	1 126	905
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	1	1
<b>Aktywa, razem</b>	<b>60 074</b>	<b>60 853</b>	<b>41 646</b>

Kapitały i zobowiązania	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)
<b>Kapitały</b>			
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	5 949	5 827	3 194
Kapitał podstawowy	1 293	1 293	727
Pozostałe kapitały	4 325	4 298	2 799
Niepodzielony wynik	331 <sup>1)</sup>	236 <sup>1)</sup>	(332)
Udziały niekontrolujące	1	1	1
<b>Kapitały, razem</b>	<b>5 950</b>	<b>5 828 <sup>1)</sup></b>	<b>3 195</b>
<b>Zobowiązania</b>			
Rezerwy na świadczenia pracownicze	38	43	36
Inne rezerwy	258	276	14
Zobowiązania finansowe	52 521	53 266	37 484
Inne zobowiązania	1 307 <sup>1)</sup>	1 440 <sup>1)</sup>	917 <sup>1)</sup>
<b>Zobowiązania, razem</b>	<b>54 124</b>	<b>55 025</b>	<b>38 451</b>
<b>Kapitały i zobowiązania, razem</b>	<b>60 074</b>	<b>60 853</b>	<b>41 646</b>

<sup>1)</sup> W tym efekt korekty z tytułu wyceny pozycji bilansowych do wartości godziwej na moment objęcia konsolidacją i ich dalszej wyceny oraz amortyzacji wartości niematerialnych zidentyfikowanych w transakcji przejęcia Alior Banku.

<b>Rachunek zysków i strat</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016 (przekształcone)</b>
Przychody z tytułu prowizji i opłat	215	138
Przychody netto z inwestycji <sup>1)</sup>	912	746
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(209)	(157)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	(5)	2
Pozostałe przychody operacyjne	40	21
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(78)	(51)
Koszty odsetkowe	(171)	(251)
Koszty administracyjne <sup>2)</sup>	(464)	(253)
Pozostałe koszty operacyjne <sup>3)</sup>	(106)	(72)
<b>Zysk z działalności operacyjnej <sup>1) 2) 3)</sup></b>	<b>134</b>	<b>123</b>
<b>Zysk brutto <sup>1) 2) 3)</sup></b>	<b>134</b>	<b>123</b>
Podatek dochodowy	(38)	(29)
<b>Zysk netto <sup>1) 2) 3)</sup></b>	<b>96</b>	<b>94</b>

<sup>1)</sup> W tym 23 mln zł (w I kwartale 2016 roku: 26 mln zł) dodatniego wpływu z tytułu różnic w przychodach odsetkowych od portfela kredytów wycenionego do wartości godziwej na dzień nabycia Alior Banku.

<sup>2)</sup> W tym 3 mln zł (w I kwartale 2016 roku: 5 mln zł) z tytułu rozliczenia zobowiązania z tytułu niekorzystnych (rodzących obciążenia) umów najmu nieruchomości rozpoznanego w wyniku transakcji przejęcia Alior Banku.

<sup>3)</sup> W tym 9 mln zł (w I kwartale 2016 roku: 14 mln zł) kosztów z tytułu amortyzacji wartości niematerialnych (relacji z klientami posiadającymi rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe) nabytych w transakcji przejęcia Alior Banku.

<b>Sprawozdanie z całkowitych dochodów</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Zysk netto	96	94
Inne całkowite dochody – podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat	27	7
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	23	9
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych netto	4	(2)
<b>Dochody całkowite netto, razem</b>	<b>123</b>	<b>101</b>

<b>Sprawozdanie z przepływów pieniężnych</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	478	(1 196)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(58)	(71)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(14)	43
<b>Przepływy pieniężne netto, razem</b>	<b>406</b>	<b>(1 224)</b>

Zarówno w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2017 roku, jak i w 2016 roku Alior Bank nie wypłacił dywidendy.

W tabeli poniżej zaprezentowano dodatkowo rachunek zysków i strat Grupy PZU za okres od 1 stycznia do 31 marca 2017 roku prezentujący efekt nieuwzględnienia Alior Banku jako jednostki zależnej, objętej konsolidacją.

<b>Skonsolidowany rachunek zysków i strat</b>	<b>Grupa PZU</b>	<b>Wyłączenie danych Alior Banku</b>	<b>Eliminacja korekt konsolidacyj- nych</b>	<b>Grupa bez Alior Banku</b>
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 768	-	3	5 771
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(93)	-	-	(93)
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane netto</b>	<b>5 675</b>	<b>-</b>	<b>3</b>	<b>5 678</b>
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(603)	-	-	(603)
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>5 072</b>	<b>-</b>	<b>3</b>	<b>5 075</b>
Przychody z tytułu prowizji i opłat	267	(215)	-	52
Przychody netto z inwestycji	1 303	(912)	3	394
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(213)	209	-	(4)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Grupa PZU	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyjnych	Grupa bez Alior Banku
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	584	5	-	589
Pozostałe przychody operacyjne	283	(40)	-	243
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(3 792)	-	-	(3 792)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	82	-	-	82
<b>Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto</b>	<b>(3 710)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(3 710)</b>
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(81)	78	-	(3)
Koszty odsetkowe	(187)	171	(3)	(19)
Koszty akwizycji	(694)	-	-	(694)
Koszty administracyjne	(861)	464	(3)	(400)
Pozostałe koszty operacyjne	(504)	106	-	(398)
<b>Zysk (strata) z działalności operacyjnej</b>	<b>1 259</b>	<b>(134)</b>	<b>-</b>	<b>1 125</b>
<b>Zysk (strata) brutto</b>	<b>1 259</b>	<b>(134)</b>	<b>-</b>	<b>1 125</b>
Podatek dochodowy	(252)	38	-	(214)
<b>Zysk (strata) netto</b>	<b>1 007</b>	<b>(96)</b>	<b>-</b>	<b>911</b>

## 1.4 Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU

### Zmiany w zakresie konsolidowanych funduszy inwestycyjnych

Z uwagi na uzyskanie kontroli nad funduszem PZU Energia Medycyna Ekologia objęto go konsolidacją od 1 stycznia 2017 roku.

Z uwagi na utratę kontroli nad funduszem PZU Akcji Spółek Dywidendowych zaprzestano jego konsolidacji od 1 stycznia 2017 roku.

Od 9 marca 2017 roku objęto konsolidacją nowo utworzony fundusz PZU FIZ Akcji Combo.

## 2. Struktura akcjonariatu

Według stanu na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego struktura akcjonariatu PZU z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU przedstawiała się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
1	Skarb Państwa	295 217 300 <sup>1)</sup>	34,1875%
2	Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	43 260 000 <sup>1)</sup>	5,0097%
3	Pozostali akcjonariusze	525 045 700	60,8028%
<b>Razem</b>		<b>863 523 000</b>	<b>100,00%</b>

<sup>1)</sup> Na podstawie raportu bieżącego nr 37/2017 dotyczącego wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu PZU rozpoczętym 12 kwietnia, a zakończonym 13 kwietnia 2017 roku.

### 2.1 Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego nie nastąpiły znaczące zmiany w strukturze własności akcji PZU.

## 2.2 Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Zarówno na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego, jak i na dzień przekazania raportu rocznego za 2016 rok (tj. 15 marca 2017 roku) żaden z Członków Zarządu, Rady Nadzorczej lub Dyrektorów Grupy nie posiadał akcji PZU lub uprawnień do nich.

## 3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy PZU

### 3.1 Skład Zarządu jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2017 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Michał Krupiński – Prezes Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Andrzej Jaworski – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU.

22 marca 2017 roku Rada Nadzorcza PZU odwołała z dniem 22 marca 2017 roku Michała Krupińskiego z funkcji Prezesa Zarządu PZU i ze składu Zarządu PZU.

23 marca 2017 roku Rada Nadzorcza PZU oddelegowała Członka Rady Nadzorczej PZU Marcina Chludzińskiego do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PZU, do czasu powołania Prezesa Zarządu PZU.

13 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza PZU powołała z dniem 13 kwietnia 2017 roku Pawła Surówkę w skład Zarządu PZU i powierzyła mu pełnienie funkcji Prezesa Zarządu PZU. Powołanie nastąpiło na okres wspólnej kadencji, która rozpoczęła się 1 lipca 2015 roku i obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Pierwszym pełnym rokiem obrotowym kadencji był rok 2016.

Od 13 kwietnia 2017 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w skład Zarządu PZU wchodził:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Andrzej Jaworski – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU.

### 3.2 Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2017 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Paweł Kaczmarek – Przewodniczący Rady;
- Marcin Gargas – Wiceprzewodniczący Rady;
- Maciej Zaborowski – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady (w okresie 23 marca – 12 kwietnia 2017 roku oddelegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PZU);
- Eligiusz Krześniak – Członek Rady;
- Alojzy Nowak – Członek Rady;
- Jerzy Paluchniak – Członek Rady;
- Piotr Paszko – Członek Rady;
- Radosław Potrzeszcz – Członek Rady.

8 lutego 2017 roku Eligiusz Krześniak złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU z dniem 8 lutego 2017 roku.

8 lutego 2017 roku NWZ PZU odwołało ze składu Rady Nadzorczej PZU Marcina Gargasa, Piotra Paszkę i Radosława Potrzeszcza. Tego samego dnia NWZ powołało w skład Rady Nadzorczej PZU Bogusława Banaszaka, Pawła Góreckiego, Agatę Górnicką i Łukasza Świerżewskiego.

14 marca 2017 roku Paweł Kaczmarek i Maciej Zaborowski złożyli rezygnacje z funkcji pełnionych w prezydium Rady Nadzorczej PZU oraz, z tym samym dniem, Paweł Górecki objął funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU, Łukasz Świerżewski Wiceprzewodniczącego, a Alojzy Nowak Sekretarza.

12 kwietnia 2017 roku Łukasz Świerżewski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU z dniem 12 kwietnia 2017 roku.

12 kwietnia 2017 roku Minister Rozwoju i Finansów działając w imieniu Skarbu Państwa odwołał ze składu Rady Nadzorczej PZU Jerzego Paluchniaka i jednocześnie, tego samego dnia powołał Panią Anetę Fałek na Członka Rady Nadzorczej PZU.

12 kwietnia 2017 roku NWZ PZU odwołało ze składu Rady Nadzorczej PZU Pawła Kaczmarka. Tego samego dnia NWZ powołało w skład Rady Nadzorczej PZU Katarzynę Lewandowską i Roberta Śnitko. 13 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza powierzyła pełnienie funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU Katarzynie Lewandowskiej, a Wiceprzewodniczącego – Anecie Fałek.

Od 12 kwietnia 2017 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Katarzyna Lewandowska – Przewodnicząca Rady;
- Aneta Fałek – Wiceprzewodnicząca Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Bogusław Banaszak – Członek Rady;
- Marcin Chłudziński – Członek Rady;
- Paweł Górecki – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

### 3.3 Dyrektorzy Grupy PZU

Oprócz Członków Zarządu kluczowym personelem kierowniczym w Grupie PZU są także Dyrektorzy Grupy PZU, którzy co do zasady wchodzi także w skład Zarządu PZU Życie.

Od 1 stycznia 2017 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Tomasz Karusewicz;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Sławomir Niemierka;
- Roman Pałac;
- Paweł Surówka.

15 marca 2017 roku na stanowisko Dyrektora Grupy PZU powołano Dorotę Macieję.

Od 15 marca 2017 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Tomasz Karusewicz;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Sławomir Niemierka;
- Dorota Macieja;
- Roman Pałac;
- Paweł Surówka.

## 4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

### 4.1 Zmiany zasad rachunkowości, szacunków, błędy lat poprzednich

#### 4.1.1. Zmiany w stosowanych MSSF

##### 4.1.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2017 roku

Od 1 stycznia 2017 roku nie zastosowano żadnych nowych standardów, ani interpretacji.

##### 4.1.1.2. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wydane, jeszcze nieobowiązujące

Następujące standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wydano, ale jeszcze nie obowiązują:

- Zatwierdzone przez Komisję Europejską

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
MSSF 15 – Przychody z tytułu umów z klientami	1 stycznia 2018	1905/2016	<p>MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego spółka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytycznych ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacja umów), jak i obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.</p> <p>Z uwagi na brak zastosowania w odniesieniu do ubezpieczeniowych podmiotów Grupy PZU nie oszacowano potencjalnego wpływu zastosowania nowego standardu na całkowite dochody i kapitały własne.</p>

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
MSSF 9 - Instrumenty finansowe	1 stycznia 2018	2067/2016	<p>Standard zastąpi MSR 39 i określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych oraz rachunkowości zabezpieczeń.</p> <p>Standard wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od charakterystyki przepływów pieniężnych oraz modelu biznesowego związanych z danymi aktywami. Standard ujednotacza także model utraty wartości w stosunku do wszystkich instrumentów finansowych. Nowy model oczekiwanej straty z tytułu utraty wartości wymaga szybszego uznawania oczekiwanych strat kredytowych.</p> <p>Standard wprowadza zreformowany model rachunkowości zabezpieczeń z rozszerzonymi wymaganiami ujawnień o działalności związanej z zarządzaniem ryzykiem.</p> <p>Klasyfikacja i wycena                      Zgodnie z MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikuje się do wyceny w:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zamortyzowanym koszcie;</li> <li>• wartości godziwej przez wynik finansowy;</li> <li>• wartości godziwej przez inne całkowite dochody.</li> </ul> <p>Instrumenty klasyfikuje się na moment zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy lub w momencie rozpoznania instrumentu. Zmiany klasyfikacji możliwe są wyłącznie w bardzo rzadkich przypadkach zmiany modelu biznesowego.</p> <p>Instrumenty dłużne                      Klasyfikacja aktywów wynika z modelu biznesowego i charakterystyki przepływów pieniężnych generowanych przez poszczególne aktywa. Model biznesowy określa cel utrzymywania instrumentu finansowego (pozyskanie umownych przepływów pieniężnych czy realizacja zmiany wartości godziwej). Charakterystyka przepływów pieniężnych określa czy są to wyłącznie płatności kapitału i odsetek rozumianych jako koszt pieniądza w czasie (ang. <i>solely principal and interest</i> – SPPI).</p> <p>Jeżeli instrument spełnia test SPPI, a model biznesowy zakłada utrzymanie instrumentu w celu pozyskania umownych przepływów pieniężnych to dłużny instrument kwalifikuje się do wyceny w zamortyzowanym koszcie. Jednostka ma możliwość wyboru wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli eliminuje to niespójności w metodach wyceny. Wycena w wartości godziwej przez inne całkowite dochody obejmuje instrumenty, dla których model biznesowy zakłada zarówno pozyskanie umownych przepływów pieniężnych, jak i realizację zysku poprzez sprzedaż instrumentu. Opcja możliwa jest wyłącznie dla instrumentów spełniających test SPPI. W przypadku wyboru tej opcji całość zmian wartości godziwej odnoszona jest do innych całkowitych dochodów, natomiast odpisy z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe i różnice kursowe prezentowane są w rachunku zysków i strat.</p> <p>Aktywa kapitałowe                      Aktywa kapitałowe mogą być wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite</p>



Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
			<p>dochody. W przypadku wyboru drugiej opcji, zmiany wartości godziwej odnoszone są na inne całkowite dochody i nigdy nie podlegają przeniesieniu do rachunku zysków i strat. Dywidendy i odpisy z tytułu utraty wartości od takich aktywów ujmuje się w rachunku zysków i strat.</p> <p>Zobowiązania finansowe                      Wycena zobowiązań finansowych nie ulega istotnej zmianie za wyjątkiem konieczności ujęcia zmiany wartości godziwej wynikającej ze zmian własnego ryzyka kredytowego w innych całkowitych dochodach.</p> <p>Utrata wartości                      MSSF 9 wprowadza obowiązek rozpoznawania strat oczekiwanych, a nie tylko poniesionych, jak to ma miejsce zgodnie z MSR 39. Dla aktywów dłużnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz w wartości godziwej przez inne całkowite dochody utrata wartości będzie mierzona jako 12-miesięczne lub dożywotnie oczekiwane straty kredytowe. Zmiana podejścia będzie miała istotne konsekwencje w przypadku modelowania parametrów ryzyka kredytowego oraz ostatecznej wysokości utworzonych odpisów. Nie będzie dłużej stosowany obecnie okres identyfikacji straty i odpis IBNR. Odpis będzie wyznaczany w trzech kategoriach:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• koszyk 1 – koszyk z niskim ryzykiem kredytowym – rozpoznana zostanie 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa;</li> <li>• koszyk 2 – portfel, w którym nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego – rozpoznana zostanie dożywotnia oczekiwana strata kredytowa;</li> <li>• koszyk 3 – kredyty z utratą wartości – rozpoznana zostanie dożywotnia oczekiwana strata kredytowa.</li> </ul> <p>Sposób kalkulacji odpisu z tytułu utraty wartości będzie miał także wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego – dla koszyków 1 i 2 będzie wyznaczany na bazie ekspozycji brutto, natomiast w koszyku 3 na bazie netto.</p> <p>Rachunkowość zabezpieczeń                      W dniu wdrożenia MSSF 9 istnieje możliwość podjęcia decyzji w sprawie kontynuowania stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39. W takim wypadku należy zapewnić spójność stosownych powiązań zabezpieczających ze strategią zarządzania ryzykiem.                      Dodatkowo MSSF 9 zwiększa zakres pozycji, jakie można wyznaczyć jako pozycje zabezpieczane, umożliwi wyznaczenie jako instrumentu zabezpieczającego aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, znosi obowiązek retrospektywnego pomiaru efektywności zabezpieczenia, zwiększa zakres wymaganych ujawnień dotyczących strategii zarządzania ryzykiem przepływów pieniężnych wynikających z transakcji zabezpieczających oraz wpływu rachunkowości zabezpieczeń na sprawozdanie finansowe.</p> <p>Grupa PZU dokonuje przeglądu aktywów finansowych i przypisania ich do właściwego modelu biznesowego. Wdrożenie MSSF 9 może skutkować zmianami w zakresie klasyfikacji niektórych aktywów finansowych (w</p>

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
			<p>szczegółności konieczność wyceny niektórych należności z tytułu kredytów w wartości godziwej, ze względu na niespełnienie testu SPPI). Wprowadzenie nowego modelu utraty wartości będzie miało wpływ na wysokość odpisów z tytułu utraty wartości w Grupie PZU, szczególnie w zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 2. Na moment wdrożenia MSSF 9 jednorazowa zmiana wynikająca z przyjęcia nowych modeli zostanie ujęta w kapitale.</p> <p>Na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie wpływu zastosowania MSSF 9 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.</p>

- Niezatwierdzone przez Komisję Europejską:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wydania przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)	Komentarz
Zmiana do MSSF 4 – Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty Finansowe łącznie z MSSF 4 Kontrakty Ubezpieczeniowe	12 września 2016	1 stycznia 2018	Zgodnie ze zmianą do MSSF 4 wydaną przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 września 2016 roku zakłady ubezpieczeń mają możliwość odroczenia wdrożenia MSSF 9 do momentu wejścia w życie MSSF 4 Faza II, dotyczącego kontraktów ubezpieczeniowych, jednak nie później niż do 1 stycznia 2021 roku, jednakże Grupa PZU nie jest uprawniona do wykorzystania tego zwolnienia z uwagi na znaczący udział działalności bankowej.
MSSF 14 – Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe	30 stycznia 2014	1 stycznia 2016 <sup>1)</sup>	<p>Umożliwienie podmiotom stosującym MSSF po raz pierwszy, a które obecnie ujmują odroczone salda z działalności regulowanej zgodnie z ich poprzednimi, ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, kontynuację ujmowania tych sald po przejściu na MSSF.</p> <p>Standard nie dotyczy Grupy PZU.</p>
Wyjaśnienia do MSSF 15 – przychody z tytułu umów z klientami	12 kwietnia 2016	1 stycznia 2018	Wyjaśnienia dostarczają wytycznych dotyczących identyfikacji obowiązków spełnienia świadczeń (ustalenie, w jakich przypadkach zawarte w umowie przyrzeczenia to „odrębne” towary lub usługi, które należy rozliczać osobno), rachunkowości licencji dotyczących własności intelektualnej (ustalenie, w jakich sytuacjach przychody z tytułu licencji dotyczącej własności intelektualnej należy rozliczać „przez pewien okres”, a w jakich sytuacjach w „ danym punkcie w czasie”) oraz rozróżnienia pomiędzy mocodawcą a agentem (doprecyzowanie, że mocodawca w ramach danego ustalenia kontroluje towar lub usługę przed ich przekazaniem do klienta). Zmiany w standardzie obejmują również dodatkowe praktyczne rozwiązania ułatwiające wdrożenie nowego standardu.

Nazwa standardu/interpretacji	Data wydania przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)	Komentarz
MSSF 16 – Leasing	13 stycznia 2016	1 stycznia 2019	<p>MSSF 16 zastępuje MSR 17 <i>Leasing</i> oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy standard eliminuje rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie obecnego leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów (prawa do użytkowania przedmiotu leasingu) oraz nowego zobowiązania (zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu). Prawa do użytkowania przedmiotu leasingu podlegać będą umorzeniu natomiast od zobowiązań naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku, gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne.</p> <p>Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.</p> <p>Z uwagi na odległy termin wejścia w życie nowego standardu nie oszacowano jeszcze wpływu jego zastosowania na całkowite dochody i kapitały własne.</p>
Zmiana do MSR 7 – Inicjatywa dotycząca ujawnień	29 stycznia 2016	1 stycznia 2017	<p>Zmiana przewiduje przedstawianie ujawnień umożliwiających ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej (zarówno wynikających z przepływów pieniężnych, jak i zmian o charakterze niepieniężnym).</p> <p>Zastosowanie wymogów będzie wymagało zamieszczenia dodatkowych ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSR 12 – Rozpoznanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat	19 stycznia 2016	1 stycznia 2017	<p>Zmiana wyjaśnia m. in., że niezrealizowane straty powiązane z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej, dla których wartością podatkową jest ich początkowy koszt, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych.</p> <p>Zmiana nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSSF 2 – Klasyfikacja i wycena płatności w formie akcji	20 czerwca 2016	1 stycznia 2018	<p>Zmiana zawiera wskazówki ujednociające wymogi rachunkowości dla transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych, które przyjmują takie samo podejście jak w przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, wyjątek w MSSF 2 oraz wyjaśnienia sytuacji, kiedy płatność w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych zmienia się w płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych z powodu zmiany warunków umownych.</p> <p>Zmiana nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

Nazwa standardu/interpretacji	Data wydania przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)	Komentarz
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 – Sprzedaż lub przeniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem	11 września 2014	Odroczony na nieokreślony czas	<p>Główną konsekwencją zmiany jest rozpoznanie całości zysku lub straty w sytuacji gdy transakcja dotyczy zorganizowanego biznesu (niezależnie od tego, czy jest on umiejscowiony w jednostce zależnej czy nie), natomiast częściowe zyski lub straty rozpoznaje się, gdy transakcja dotyczy poszczególnych aktywów, które nie tworzą zorganizowanego biznesu, nawet jeżeli znajdują się w jednostce zależnej.</p> <p>Zmiany nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSR 40 – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych	8 grudnia 2016	1 stycznia 2018	<p>Zmiana wyjaśnia kiedy jednostka powinna dokonywać przeniesienia nieruchomości w budowie do lub z kategorii nieruchomości inwestycyjnych, w przypadku zmiany charakteru użytkowania tej nieruchomości w sytuacjach innych niż specyficznie wymienione w MSR 40.</p> <p>Zmiana nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSSF 2014-2016	8 grudnia 2016	1 stycznia 2017/ 1 stycznia 2018	<p>Zmiany dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. MSSF 1 – zniesienie zwolnień dla podmiotów stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie pewnych ujawnień;</li> <li>2. MSSF 12 – ujawnień dotyczących aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży lub działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5;</li> <li>3. MSR 28 – w zakresie możliwości podejmowania przez określone jednostki indywidualnej decyzji dotyczącej wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9.</li> </ol> <p>Zmiany nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Interpretacja KIMSF 22 – Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe	8 grudnia 2016	1 stycznia 2018	<p>Interpretacja wyjaśnia, jaki kurs walutowy powinien być stosowany przy ujęciu transakcji denominowanej w walucie obcej zgodnie z MSR 21 w przypadku, kiedy klient dokonuje bezzwrotnej płatności zaliczkowej za dostawę towarów lub usług.</p> <p>Interpretacja nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

<sup>1)</sup> Komisja Europejska wstrzymała proces zatwierdzania do czasu opublikowania ostatecznej wersji standardu.

Podsumowując, Grupa PZU nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę PZU zasady rachunkowości, z wyjątkiem MSSF 9 i MSSF 15, których wpływu na stosowane przez Grupę PZU zasady rachunkowości jeszcze nie oceniono.

## **4.2 Objąsnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym**

### **4.2.1. Zmiany w stosunku do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, wprowadzone w 2017 roku**

#### *Zmiana prezentacji kosztów w skonsolidowanym rachunku zysków i strat*

W celu ujednolicenia prezentacji kosztów informatycznych, koszty ponoszone przez Alior Bank przeniesiono z pozostałych kosztów operacyjnych do kosztów administracyjnych.

### **4.2.2. Zmiany ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, wprowadzone w 2016 roku**

Zmiany opisane w niniejszym punkcie zostały uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. W celu zachowania porównywalności, w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano odpowiedniego przekształcenia danych za I kwartał 2016 roku.

#### **4.2.2.1. Zmiana prezentacji kwot w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym**

W celu poprawy czytelności skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wszystkie kwoty zaprezentowano w milionach złotych, zamiast, jak dotychczas, w tysiącach złotych. W efekcie przeliczenia z tysięcy na miliony złotych niektóre kwoty mogą różnić się od wartości zaprezentowanych w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za I kwartał 2016 roku z uwagi na konieczność zaokrągleń.

#### **4.2.2.2. Zmiana sposobu prezentacji sprawozdawczości dotyczącej segmentów**

W celu zwiększenia przejrzystości dokonano zmiany prezentacji sprawozdawczości dotyczącej segmentów.

#### **4.2.2.3. Usunięcie pozycji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej**

Ze względu na nieistotność kwot, w celu zwiększenia przejrzystości skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w aktywach usunięto pozycje „Szacowane regresy i odzyski” i „Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego”. Kwoty w nich prezentowane przesunięto odpowiednio do „Innych aktywów” i „Należności”. W zobowiązaniach usunięto pozycję „Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego”, a kwoty zaprezentowano w „Zobowiązaniach”.

#### **4.2.2.4. Rozliczenie nabycia akcji Alior Banku**

W związku z zakończeniem procesu ostatecznego rozliczenia nabycia akcji Alior Banku dokonano retrospektywnego przekształcenia danych na 31 marca 2016 roku.

#### 4.2.2.5. Zmiana prezentacji zobowiązań z tytułu pożyczek papierów wartościowych

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zobowiązania z tytułu pożyczonych papierów wartościowych zaprezentowano w pozycji „Zobowiązania finansowe”, a nie jako „Inne zobowiązania”. W niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano odpowiedniego przekształcenia danych porównywalnych na 31 marca 2016 roku oraz 1 stycznia 2016 roku.

#### 4.2.2.6. Zmiana prezentacji odsetek otrzymanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano zmiany prezentacji odsetek otrzymanych od instrumentów dłużnych w obrębie działalności inwestycyjnej skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, przenosząc wpływy z tytułu tych odsetek z pozycji „Realizacja dłużnych papierów wartościowych” do pozycji „Odsetki otrzymane”.

### 4.2.3. Wpływ różnic na skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Aktywa	31 marca 2016 (historyczne)	Korekta	31 marca 2016 (przekształcone)	1 stycznia 2016 (historyczne)	Korekta	1 stycznia 2016 (przekształcone)
Wartość firmy	1 512	25 <sup>2)</sup>	1 537	1 507	25 <sup>2)</sup>	1 532
Inne aktywa	780	111 <sup>1)</sup>	891	699	114 <sup>1)</sup>	813
Szacowane regresy i odzyski	111	(111) <sup>1)</sup>	pozycja usunięta	114	(114) <sup>1)</sup>	pozycja usunięta
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	393	14 <sup>2)</sup>	407	349	20 <sup>2)</sup>	369
Aktywa finansowe – pożyczki	42 924	(51) <sup>2)</sup>	42 873	43 403	(77) <sup>2)</sup>	43 326
Należności	6 586	121 <sup>1)</sup>	6 707	3 271	67 <sup>1)</sup>	3 338
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	121	(121) <sup>1)</sup>	pozycja usunięta	67	(67) <sup>1)</sup>	pozycja usunięta
<b>Aktywa, razem</b>	<b>108 295</b>	<b>(12)</b>	<b>108 283</b>	<b>105 429</b>	<b>(32)</b>	<b>105 397</b>

Kapitały i zobowiązania	31 marca 2016 (historyczne)	Korekta	31 marca 2016 (przekształcone)	1 stycznia 2016 (historyczne)	Korekta	1 stycznia 2016 (przekształcone)
Udziały niekontrolujące	2 310	(44) <sup>2)</sup>	2 266	2 255	(61) <sup>2)</sup>	2 194
Zysk netto	486	6 <sup>2)</sup>	492			
<b>Kapitały, razem</b>	<b>15 705</b>	<b>(38)</b>	<b>15 667</b>	<b>15 179</b>	<b>(61)</b>	<b>15 118</b>
Zobowiązania finansowe	43 714	442 <sup>3)</sup>	44 156	44 488	207 <sup>3)</sup>	44 695
Inne zobowiązania	6 537	26 <sup>2)</sup> 35 <sup>1)</sup> (442) <sup>3)</sup>	6 156	3 679	29 <sup>2)</sup> 69 <sup>1)</sup> (207) <sup>3)</sup>	3 570
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	35	(35) <sup>1)</sup>	pozycja usunięta	69	(69) <sup>1)</sup>	pozycja usunięta
<b>Zobowiązania, razem</b>	<b>92 590</b>	<b>26</b>	<b>92 616</b>	<b>90 250</b>	<b>29</b>	<b>90 279</b>
<b>Kapitały i zobowiązania, razem</b>	<b>108 295</b>	<b>(12)</b>	<b>108 283</b>	<b>105 429</b>	<b>(32)</b>	<b>105 397</b>

<sup>1)</sup> Zmiana opisana w punkcie 4.2.2.3.

<sup>2)</sup> Zmiana opisana w punkcie 4.2.2.4.

<sup>3)</sup> Zmiana opisana w punkcie 4.2.2.5.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2016 (historyczne)	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2016 (przekształcone)
Przychody netto z inwestycji	968	26 <sup>1)</sup>	994
Koszty administracyjne	(620)	3 <sup>1)</sup> (13) <sup>2)</sup>	(630)
Pozostałe koszty operacyjne	(421)	13 <sup>2)</sup>	(408)
Zysk z działalności operacyjnej	687	29 <sup>1)</sup>	716
Podatek dochodowy	(151)	(6) <sup>1)</sup>	(157)
<b>Zysk netto</b>	<b>536</b>	<b>23</b>	<b>559</b>
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	486	6	492
- zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących	50	17	67

<sup>1)</sup> Zmiana opisana w punkcie 4.2.2.4.

<sup>2)</sup> Zmiana opisana w punkcie 4.2.1.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2016 (historyczne)	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2016 (przekształcone)
Zysk brutto	687	29 <sup>1)</sup>	716
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	55	(55)	-
Przepływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	-	(36)	(36)
Nabycia i odkupienia jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych	-	19	19
Pozostałe korekty	(60)	43	(17)
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej</b>	<b>(187)</b>	<b>-</b>	<b>(187)</b>
Realizacja dłużnych papierów wartościowych	30 508	(14) <sup>2)</sup>	30 494
Odsetki otrzymane	78	14 <sup>2)</sup>	92
<b>Wpływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</b>	<b>215 578</b>	<b>-</b>	<b>215 578</b>

<sup>1)</sup> Zmiana opisana w punkcie 4.2.2.4.

<sup>2)</sup> Zmiana opisana w punkcie 4.2.2.6.

## 5. Kluczowe szacunki i osądy

Kluczowe szacunki i osądy zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

## 6. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 3 miesięcy od 1 stycznia do 31 marca 2017 roku nie dokonano korekt błędów lat ubiegłych.

## 7. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

16 maja 2017 roku PZU, PFR i UniCredit S.p.A. podpisały porozumienie, zgodnie z którym realizacja transakcji nabycia pakietu akcji Pekao przez PZU i PFR od UniCredit S.p.A. ma nastąpić 7 czerwca 2017 roku, na dzień roboczy przed nadzwyczajnym walnym zgromadzeniem Pekao, zwołanym na 8 czerwca 2017 roku.

Szczegółowy opis transakcji oraz informacje o zgodach korporacyjnych uzyskiwanych w związku z zakupem pakietu akcji Pekao zaprezentowano w punkcie 24.4.

## 8. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie wystąpiły znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego.

## 9. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

### 9.1 Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	3 622	2 845
W ubezpieczeniach bezpośrednich	3 615	2 839
W ubezpieczeniach pośrednich	7	6
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	2 146	1 956
Składki ubezpieczeń indywidualnych	431	267
Składki ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych	491	484
Składki ubezpieczeń grupowych	1 224	1 205
<b>Składki przypisane brutto, razem</b>	<b>5 768</b>	<b>4 801</b>

<b>Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej)</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	154	140
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	1 374	925
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	949	752
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	18	37
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	756	651
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	219	212
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	18	16
Świadczenie pomocy (grupa 18)	105	86
Ochrona prawna (grupa 17)	3	2
Pozostałe (grupa 16)	19	18
<b>Razem</b>	<b>3 615</b>	<b>2 839</b>



## 9.2 Przychody z tytułu prowizji i opłat

<b>Przychody z tytułu prowizji i opłat</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Działalność bankowa	216	138
Prowizje maklerskie	31	18
Obsługa kart płatniczych, kredytowych	55	24
Wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	18	21
Kredyty i pożyczki	23	14
Obsługa rachunków bankowych	43	25
Przelewy	18	9
Operacje kasowe	10	5
Skupione wierzytelności	4	2
Gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	3	4
Pozostałe prowizje	11	16
Ubezpieczenia emerytalne	28	24
Prowizje z tytułu opłat manipulacyjnych	1	1
Prowizje z tytułu zarządzania aktywami otwartego funduszu emerytalnego	27	23
Przychody z tytułu opłat dotyczących kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta	1	1
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	22	22
<b>Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem</b>	<b>267</b>	<b>185</b>

## 9.3 Przychody netto z inwestycji

<b>Przychody netto z inwestycji</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016 (przekształcone)</b>
Przychody odsetkowe	1 127	976
Kredyty bankowe	748	535
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	48	35
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	214	200
Pożyczki	72	79
Skupione wierzytelności	5	6
Pochodne instrumenty zabezpieczające	26	114
Należności, w tym należności z tytułu umów ubezpieczeniowych	6	2
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	8	5
Przychody z dywidend	1	1
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1	1
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	61	56
Różnice kursowe	144	(10)
Pozostałe	(30)	(29)
Koszty działalności inwestycyjnej	(11)	(9)
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(24)	(27)
Pozostałe	5	7
<b>Przychody netto z inwestycji, razem</b>	<b>1 303</b>	<b>994</b>

## 9.4 Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji

Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
<b>Wynik netto z realizacji inwestycji</b>	<b>10</b>	<b>88</b>
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	(41)	(20)
Instrumenty kapitałowe	(33)	(72)
Dłużne papiery wartościowe	(8)	52
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu:	86	62
Instrumenty kapitałowe	33	(41)
Dłużne papiery wartościowe	(35)	31
Instrumenty pochodne	88	72
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(23)	50
Instrumenty kapitałowe	(22)	-
Dłużne papiery wartościowe	(1)	50
Pożyczki	1	1
Należności łącznie z należnościami z tytułu umów ubezpieczeniowych	(13)	(6)
Nieruchomości inwestycyjne	-	1
<b>Odpisy z tytułu utraty wartości</b>	<b>(223)</b>	<b>(179)</b>
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	(7)
Instrumenty dłużne	-	(7)
Pożyczki	(209)	(160)
Należności od klientów z tytułu kredytów	(209)	(160)
Należności łącznie z należnościami z tytułu umów ubezpieczeniowych	(14)	(12)
<b>Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji, razem</b>	<b>(213)</b>	<b>(91)</b>

## 9.5 Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	353	139
Instrumenty kapitałowe	412	68
Dłużne papiery wartościowe	(1)	78
Wycena zobowiązań wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	(41)	(6)
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta ( <i>unit-linked</i> )	(17)	(1)
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	237	19
Instrumenty kapitałowe	172	23
Dłużne papiery wartościowe	(27)	27
Instrumenty pochodne	92	(31)
Nieruchomości inwestycyjne	(2)	(4)
Pozostałe	(4)	-
<b>Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej, razem</b>	<b>584</b>	<b>154</b>

## 9.6 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
Przychody za zarządzanie majątkiem osób trzecich	4	3
Zwrot kosztów dochodzenia roszczeń	9	5
Prowizje z tytułu pełnienia czynności komisarza awaryjnego	2	2
Rozwiązanie rezerw	6	3
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	17	5
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	9	13
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	93	93
Spisanie zobowiązań z tytułu zwrotów i nadpłat składek	57	2
Przychody z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	56	53
Odsetki za nieterminowe uregulowanie należności z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji biernej	2	8
Pozostałe	28	17
<b>Pozostałe przychody operacyjne, razem</b>	<b>283</b>	<b>204</b>

## 9.7 Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
<b>Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych</b>	<b>3 792</b>	<b>3 096</b>
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 839	1 599
- odszkodowania i świadczenia w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 662	1 607
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(10)	(185)
- koszty likwidacji szkód w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	187	177
W ubezpieczeniach na życie	1 953	1 497
- odszkodowania i świadczenia w ubezpieczeniach na życie	1 628	1 523
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	292	(64)
- koszty obsługi świadczeń w ubezpieczeniach na życie	33	38
<b>Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych</b>	<b>(82)</b>	<b>(30)</b>
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(82)	(30)
<b>Odszkodowania, świadczenia ubezpieczeniowe netto, razem</b>	<b>3 710</b>	<b>3 066</b>

## 9.8 Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
Prowizje maklerskie	1	1
Koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	32	16
Ubezpieczenia produktów bankowych	4	6
Prowizje za udostępnianie bankomatów	5	5
Prowizje z tytułu umów na wykonywanie określonych czynności	4	2
Koszty rekompensat, nagród dla klientów bankowych	7	5
Prowizje wypłacane agentom w działalności bankowej	6	5
Usługi assistance dla klientów bankowych	1	1
Koszty pozyskania klientów bankowych	1	2
Pozostałe prowizje	20	9
<b>Koszty z tytułu prowizji i opłat, razem</b>	<b>81</b>	<b>52</b>

## 9.9 Koszty odsetkowe

<b>Koszty odsetkowe</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Depozyty terminowe	84	106
Depozyty bieżące	24	8
Pochodne instrumenty zabezpieczające	23	103
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	6	11
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe	45	42
Kredyty bankowe zaciągnięte przez spółki z Grupy PZU	1	1
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	-	1
Pozostałe	4	2
<b>Koszty odsetkowe, razem</b>	<b>187</b>	<b>274</b>

## 9.10 Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

<b>Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016 (przekształcone)</b>
Zużycie materiałów i energii	71	54
Usługi obce	249	181
Podatki i opłaty	20	15
Koszty pracownicze	685	564
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	50	37
Amortyzacja wartości niematerialnych	50	39
Inne, w tym:	705	643
- prowizje z działalności bezpośredniej	561	498
- reklama	27	23
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	53	53
- pozostałe	64	69
Zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(56)	(68)
<b>Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód, razem</b>	<b>1 774</b>	<b>1 465</b>

### 9.11 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016 <i>(przekształcone)</i>
Amortyzacja wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia spółek	20	23
Koszty z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	56	56
Utworzenie rezerw	7	9
Utworzenie odpisów na aktywa niefinansowe	25	7
Koszty podstawowej działalności spółek nieprowadzących działalności ubezpieczeniowej ani bankowej	122	114
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	17	21
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego i bankowego	20	22
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	17	14
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	22	19
Opłata na rzecz Komendy Głównej Straży Pożarnej oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	20	21
Podatek od instytucji finansowych	124	67
Pozostałe	54	35
<b>Pozostałe koszty operacyjne, razem</b>	<b>504</b>	<b>408</b>

### 9.12 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016 <i>(przekształcone)</i>
Zysk netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej	940	492
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 512 144	863 489 477
Liczba akcji wyemitowanych	863 523 000	863 523 000
Liczba akcji własnych (w posiadaniu jednostek zależnych od PZU)	(10 856)	(33 523)
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	1,09	0,57

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie wystąpiły transakcje ani zdarzenia powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

### 9.13 Podatek dochodowy

Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016 <i>(przekształcone)</i>
Ujętego w rachunku zysków i strat	(252)	(157)
- podatek bieżący	(29)	(60)
- podatek odroczonego	(223)	(97)
Ujętego w innych całkowitych dochodach (podatek odroczonego)	(13)	2
<b>Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego</b>	<b>(265)</b>	<b>(155)</b>

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
Inne całkowite dochody brutto	20	(11)
Podatek dochodowy	(13)	2
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne	(13)	2
<b>Inne całkowite dochody netto</b>	<b>7</b>	<b>(9)</b>

## 9.14 Wartość firmy

Wartość firmy	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)
Alior Bank	746	746	746
Lietuvos Draudimas AB	467 <sup>1)</sup>	489 <sup>1)</sup>	359
Segment ubezpieczeń masowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Link4)	221	221	221
Oddział Lietuvos Draudimas AB w Estonii	nd. <sup>1)</sup>	nd. <sup>1)</sup>	113
AAS Balta	38	40	38
Spółki medyczne	82	82	52
Pozostałe	5	5	8
<b>Wartość firmy, razem</b>	<b>1 559</b>	<b>1 583</b>	<b>1 537</b>

<sup>1)</sup> Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia oddziału Lietuvos Draudimas w Estonii.

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie zidentyfikowano przesłanek uzasadniających konieczność sporządzenia testów na utratę wartości. W konsekwencji, podobnie jak i w 2016 roku, nie dokonano żadnych odpisów z tytułu utraty wartości wartości firmy.

## 9.15 Inne aktywa

Inne aktywa	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	305	403	303
Szacowane regresy i odzyski	170	161	111
Odroczone koszty informatyczne	44	41	31
Zarachowane należności z tytułu bezpośredniej likwidacji szkód	48	49	42
Zapasy	119	114	140
Pozostałe składniki aktywów	120	103	264
<b>Inne aktywa, razem</b>	<b>806</b>	<b>871</b>	<b>891</b>

## 9.16 Jednostki wyceniane metodą praw własności

Jednostki stowarzyszone	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
Nazwa jednostki	EMC Instytut Medyczny SA			GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA		
Charakter relacji PZU z jednostką	Jednostka stowarzyszona - niestrategiczna			Jednostka stowarzyszona - niestrategiczna		
Siedziba jednostki	Wrocław			Tychy		
Udział w kapitale jednostki	28,31%	28,31%	28,31%	30,00%	30,00%	30,00%
Udział w głosach jednostki	25,44%	25,44%	25,44%	30,00%	30,00%	30,00%
Metoda wyceny w sprawozdaniu skonsolidowanym	Metoda praw własności			Metoda praw własności		
Standard rachunkowości stosowany przez jednostkę	MSSF			PSR		
Wartość bilansowa zaangażowania w jednostce	37	37	53	-	-	1
Wartość godziwa zaangażowania w jednostce	41	37	55	-	-	-
Wartość dywidend otrzymanych od jednostki	-	-	-	-	-	-
<b>Podstawowe informacje finansowe</b>						
Aktywa, w tym:	290	285	254	4	4	3
Aktywa krótkoterminowe, w tym:	43	46	57	3	3	2
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	6	11	19	3	3	2
Aktywa długoterminowe	247	239	197	1	1	1
Kapitały własne	140	142	151	2	2	2
Zobowiązania, w tym:	150	143	103	2	2	1
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	103	76	66	2	2	1
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	53	28	24	-	-	-
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	47	67	37	-	-	-
Długoterminowe zobowiązania finansowe	29	50	19	-	-	-
Przychody z działalności podstawowej	77	278	68	1	2	-
Amortyzacja	4	14	3	-	-	-
Przychody odsetkowe	-	-	-	-	-	-
Koszty odsetkowe	1	3	-	-	-	-
Podatek dochodowy	1	2	-	-	-	-
Całkowite dochody, w tym:	(2)	(11)	(1)	-	-	-
Wynik finansowy netto, w tym:	(2)	(11)	(1)	-	-	-
Wynik finansowy netto z działalności kontynuowanej	(2)	(11)	(1)	-	-	-
Wynik finansowy netto z działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	-

Nie istnieją ograniczenia (np. wynikające z ustaleń w zakresie pożyczek, wymogów regulacyjnych lub umów) możliwości transferu środków przez jednostki stowarzyszone w postaci dywidend pieniężnych.

## 9.17 Aktywa finansowe

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie dokonano reklasyfikacji aktywów finansowych pomiędzy grupami wykazywanymi w wartości godziwej a grupami wykazywanymi wg kosztu lub zamortyzowanego kosztu.

Ze względu na zmianę celu wykorzystania aktywów od 1 stycznia 2015 roku dokonano przeklasyfikowania części aktywów wykazywanych do tej pory jako aktywa dostępne do sprzedaży do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności. Wartość bilansowa aktywów na moment reklasyfikacji wynosiła 84 mln zł. Wartość bilansowa na 31 marca 2017 roku wynosiła 81 mln zł.

Opisane powyżej przeniesienie było jedynym przeklasyfikowaniem tego typu, dokonany od 2015 roku.

### 9.17.1. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
Dłużne papiery wartościowe	19 272	17 346	17 512
Rządowe	19 051	17 117	17 292
Krajowe	18 687	16 741	16 975
Oprocentowanie stałe	18 002	15 793	15 747
Oprocentowanie zmienne	685	948	1 228
Zagraniczne	364	376	317
Oprocentowanie stałe	364	376	317
Pozostałe	221	229	220
Notowane na rynku regulowanym	98	103	96
Oprocentowanie stałe	98	103	96
Nienotowane na rynku regulowanym	123	126	124
Oprocentowanie zmienne	123	126	124
<b>Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem</b>	<b>19 272</b>	<b>17 346</b>	<b>17 512</b>

### 9.17.2. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
Instrumenty kapitałowe	362	417	569
Notowane na rynku regulowanym	145	132	190
Nienotowane na rynku regulowanym <sup>1)</sup>	217	285	379
Instrumenty dłużne	8 588	11 218	7 639
Rządowe	8 033	7 981	6 639
Krajowe	7 666	7 592	6 269
Oprocentowanie stałe	5 643	5 144	4 250
Oprocentowanie zmienne	2 023	2 448	2 019
Zagraniczne	367	389	370
Oprocentowanie stałe	367	389	370
Pozostałe	555	3 237	1 000
Notowane na rynku regulowanym	36	37	260
Oprocentowanie stałe	36	37	217
Oprocentowanie zmienne	-	-	43
Nienotowane na rynku regulowanym	519	3 200	740
Oprocentowanie stałe	11	2 611 <sup>2)</sup>	170
Oprocentowanie zmienne	508	589	570
<b>Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, razem</b>	<b>8 950</b>	<b>11 635</b>	<b>8 208</b>

<sup>1)</sup> Ze względu na niskie jednostkowe wartości zaangażowań instrumenty kapitałowe nienotowane na rynkach regulowanych o łącznej wartości bilansowej 21 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 21 mln zł, na 31 marca 2016 roku: 16 mln zł) zostały wycenione wg kosztu historycznego z uwzględnieniem ewentualnych odpisów z tytułu utraty wartości.

<sup>2)</sup> w tym bony pieniężne NBP w kwocie 2 600 mln zł.



### 9.17.3. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

<b>Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</b>	<b>31 marca 2017</b>	<b>31 grudnia 2016</b>	<b>31 marca 2016</b>
<b>Instrumenty zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania</b>	<b>11 170</b>	<b>14 479</b>	<b>13 494</b>
Instrumenty kapitałowe	3 191	2 951	2 589
Notowane na rynku regulowanym	3 023	2 830	2 457
Nienotowane na rynku regulowanym	168	121	132
Instrumenty dłużne	7 979	11 528	10 905
Rządowe	7 887	11 437	10 685
Krajowe	5 795	9 686	9 973
Oprocentowanie stałe	4 221	8 257	8 533
Oprocentowanie zmienne	1 574	1 429	1 440
Zagraniczne	2 092	1 751	712
Oprocentowanie stałe	2 092	1 674	550
Oprocentowanie zmienne	-	77	162
Pozostałe	92	91	220
Notowane na rynku regulowanym	92	91	220
Oprocentowanie stałe	92	91	220
<b>Instrumenty przeznaczone do obrotu</b>	<b>11 051</b>	<b>7 403</b>	<b>7 091</b>
Instrumenty kapitałowe	4 310	4 066	3 848
Notowane na rynku regulowanym	700	744	1 061
Nienotowane na rynku regulowanym	3 610	3 322	2 787
Instrumenty dłużne	5 839	2 456	2 376
Rządowe	5 765	2 383	2 302
Krajowe	3 483	1 416	1 652
Oprocentowanie stałe	3 338	1 384	1 613
Oprocentowanie zmienne	145	32	39
Zagraniczne	2 282	967	650
Oprocentowanie stałe	2 282	967	650
Pozostałe	74	73	74
Nienotowane na rynku regulowanym	74	73	74
Oprocentowanie zmienne	74	73	74
Instrumenty pochodne	902	881	867
<b>Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem</b>	<b>22 221</b>	<b>21 882</b>	<b>20 585</b>

#### 9.17.4. Pożyczki

Pożyczki	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)
<b>Dłużne papiery wartościowe</b>	<b>2 459</b>	<b>2 463</b>	<b>2 733</b>
Rządowe	2	2	6
Zagraniczne	2	2	6
Oprocentowanie stałe	2	2	6
Pozostałe	2 457	2 461	2 727
Nienotowane na rynku regulowanym	2 457	2 461	2 727
Oprocentowanie zmienne	2 457	2 461	2 727
<b>Pozostałe</b>	<b>52 846</b>	<b>51 902</b>	<b>40 140</b>
Należności od klientów z tytułu kredytów	46 949	45 029	32 119
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	1 397	2 880	1 005
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 201 <sup>1)</sup>	2 285	4 998
Pożyczki <sup>2)</sup>	3 299	1 708	2 018
<b>Pożyczki, razem</b>	<b>55 305</b>	<b>54 365</b>	<b>42 873</b>

<sup>1)</sup> Ponad 81% lokat terminowych w instytucjach kredytowych stanowią lokaty w złotych. Dla ponad 80% lokat termin zapadalności przypada przed 30 czerwca 2017 roku.

<sup>2)</sup> 100% pożyczek stanowią pożyczki zabezpieczone zastawami na akcjach, poręczeniami, gwarancjami lub zabezpieczeniami rzeczowymi.

Wartość godziwa transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży i lokat terminowych w instytucjach kredytowych nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowych, ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

Należności od klientów z tytułu kredytów	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)
<b>Segment detaliczny</b>	<b>25 868</b>	<b>25 309</b>	<b>17 892</b>
Kredyty operacyjne	292	294	180
Kredyty konsumpcyjne	14 328	13 865	8 980
Kredyty consumer finance	1 355	1 222	828
Kredyty na zakup papierów wartościowych	139	125	119
Kredyty w rachunku karty kredytowej	604	970	217
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	8 309	7 969	6 654
Pozostałe kredyty hipoteczne	816	813	883
Pozostałe należności	25	51	31
<b>Segment biznesowy</b>	<b>21 081</b>	<b>19 720</b>	<b>14 227</b>
Kredyty operacyjne	11 393	10 838	7 855
Kredyty samochodowe	127	132	59
Kredyty inwestycyjne	8 137	7 493	5 665
Skupione wierzytelności (faktoring)	808	794	439
Pozostałe należności	616	463	209
<b>Należności od klientów z tytułu kredytów, razem</b>	<b>46 949</b>	<b>45 029</b>	<b>32 119</b>

### 9.17.5. Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP, korporacje i jednostki samorządu terytorialnego

#### Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Stan na 31 marca 2017 roku

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Argentyna	USD	70	77	77	-
Brazylia	USD	69	76	76	-
Bułgaria	EUR	239	252	253	-
Chorwacja	EUR/USD	92	94	97	-
Cypr	EUR	24	25	25	-
Czechy	CZK	565	529	529	-
Hiszpania	EUR	123	116	116	-
Indonezja	EUR/USD	40	44	44	-
Litwa	EUR/USD	427	447	451	-
Łotwa	EUR/USD	94	106	106	-
Meksyk	EUR/USD/MXN	72	72	72	-
Niemcy	EUR	712	706	706	-
Portugalia	EUR	15	15	15	-
RPA	EUR/ZAR	129	129	129	-
Rumunia	EUR/USD/RON	488	490	491	-
Słowacja	EUR	158	147	147	-
Słowenia	EUR	132	128	128	-
Sri Lanka	USD	42	45	45	-
Stany Zjednoczone	USD	767	767	767	-
Turcja	EUR/USD/TRY	350	344	344	-
Ukraina	EUR/USD/UAH	77 <sup>1)</sup>	61 <sup>1)</sup>	62 <sup>1)</sup>	-
Węgry	EUR/USD/HUF	396	395	396	-
pozostałe	EUR/USD/GBP	44	42	42	-
<b>Razem</b>		<b>5 125</b>	<b>5 107</b>	<b>5 118</b>	-

<sup>1)</sup> W przypadku tych obligacji co pół roku następuje spłata nominalu obligacji w stałej kwocie 100 UAH (tj. 10% wartości nominalnej jednej obligacji). Cena nabycia pokazuje rzeczywistą zapłaconą cenę i nie uwzględnia dokonywanych spłat nominalu.

*Stan na 31 grudnia 2016 roku*

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Argentyna	USD	70	80	80	-
Brazylia	USD	69	79	79	-
Bułgaria	EUR	235	259	261	-
Chorwacja	EUR/USD	53	57	58	-
Cypr	EUR	24	25	25	-
Czechy	CZK	337	345	345	-
Hiszpania	EUR	40	39	39	-
Indonezja	EUR/USD	40	44	44	-
Litwa	EUR/USD	459	485	491	-
Łotwa	EUR/USD	91	110	110	-
Meksyk	EUR/USD	33	33	33	-
Portugalia	EUR	58	60	60	-
RPA	EUR/ZAR	68	73	73	-
Rumunia	EUR/USD/RON	397	422	423	-
Słowacja	EUR	164	162	162	-
Słowenia	EUR	132	138	138	-
Sri Lanka	USD	42	45	45	-
Stany Zjednoczone	USD	148	149	149	-
Turcja	EUR/USD/TRY	324	345	345	-
Ukraina	EUR/USD/UAH	69 <sup>1)</sup>	68 <sup>1)</sup>	68 <sup>1)</sup>	-
Węgry	EUR/USD/HUF	399	423	424	-
pozostałe	EUR/USD/GBP	43	44	44	-
<b>Razem</b>		<b>3 295</b>	<b>3 485</b>	<b>3 496</b>	<b>-</b>

<sup>1)</sup> W przypadku tych obligacji co pół roku następuje spłata nominalu obligacji w stałej kwocie 100 UAH (tj. 10% wartości nominalnej jednej obligacji). Cena nabycia pokazuje rzeczywistą zapłaconą cenę i nie uwzględnia dokonywanych spłat nominalu.

*Stan na 31 marca 2016 roku*

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Bułgaria	EUR	208	210	210	-
Chorwacja	EUR/USD	36	38	39	-
Czechy	EUR/CZK	89	89	89	-
Hiszpania	EUR	194	201	201	-
Irlandia	EUR	14	14	15	-
Islandia	USD	60	60	60	-
Litwa	EUR/USD	458	489	494	-
Łotwa	EUR/USD	103	115	115	-
Niemcy	EUR	18	19	19	-
Portugalia	EUR	118	116	116	-
Rumunia	EUR/USD/RON	162	177	177	-
Sri Lanka	USD	25	23	23	-
Turcja	EUR/USD	99	97	97	-
Ukraina	UAH/USD	45 <sup>1)</sup>	38 <sup>1)</sup>	37 <sup>1)</sup>	-
Węgry	EUR/USD/HUF	245	251	252	-
pozostałe	EUR/USD	117	118	118	-
<b>Razem</b>		<b>1 991</b>	<b>2 055</b>	<b>2 062</b>	<b>-</b>

<sup>1)</sup> W przypadku tych obligacji co pół roku następuje spłata nominalu obligacji w stałej kwocie 100 UAH (tj. 10% wartości nominalnej jednej obligacji). Cena nabycia pokazuje rzeczywistą zapłaconą cenę i nie uwzględnia dokonywanych spłat nominalu.

## Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego

*Stan na 31 marca 2017 roku*

Emitent	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	1 299	1 311	1 323	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	997	1 011	1 013	-
Spółki Indeksu WIG - Chemia	9	9	9	-
Spółki Indeksu WIG - Energia	315	318	319	-
Banki krajowe nienotowane	20	21	22	-
Banki zagraniczne	74	75	77	1
Samorządy krajowe	96	101	103	-
Spółki Indeksu WIG - Surowce	273	233	231	60
Pozostałe	365	320	320	17
<b>Razem</b>	<b>3 448</b>	<b>3 399</b>	<b>3 417</b>	<b>78</b>

*Stan na 31 grudnia 2016 roku*

Emitent	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	1 299	1 320	1 327	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	995	1 007	1 009	-
Spółki Indeksu WIG - Chemia	9	9	9	-
Spółki Indeksu WIG - Energia	315	316	316	-
Banki krajowe nienotowane	20	20	21	-
Banki zagraniczne	74	78	81	1
Samorządy krajowe	96	102	105	-
Spółki Indeksu WIG - Surowce	293	254	250	61
Narodowy Bank Polski	2 600	2 600	2 600	-
Pozostałe	425	385	385	17
<b>Razem</b>	<b>6 126</b>	<b>6 091</b>	<b>6 103</b>	<b>79</b>

*Stan na 31 marca 2016 roku*

Emitent	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	1 853	1 893	1 922	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	1 004	1 014	1 024	-
Spółki Indeksu WIG - Chemia	6	6	6	-
Spółki Indeksu WIG - Energia	315	318	318	-
Banki krajowe nienotowane	20	21	22	-
Banki hipoteczne	42	43	43	-
Banki zagraniczne	76	79	81	1
Samorządy krajowe	96	108	115	-
Spółki Indeksu WIG - Surowce	246	205	205	43
Narodowy Bank Polski	170	170	170	-
Pozostałe	411	384	384	19
<b>Razem</b>	<b>4 239</b>	<b>4 241</b>	<b>4 290</b>	<b>63</b>

### 9.17.6. Instrumenty pochodne

<b>Instrumenty pochodne - aktywa</b>	<b>31 marca 2017</b>	<b>31 grudnia 2016</b>	<b>31 marca 2016</b>
<b>Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową</b>	<b>641</b>	<b>702</b>	<b>846</b>
Instrumenty wykazywane jako transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne – instrumenty nienotowane, w tym:	61	72	161
- transakcje <i>SWAP</i>	61	72	161
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	580	630	685
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	5	7	-
- kontrakty terminowe	5	7	-
Instrumenty nienotowane ( <i>OTC</i> ), w tym:	575	623	685
- kontrakty terminowe	-	-	18
- transakcje <i>SWAP</i>	552	597	662
- opcje <i>call</i> (zakup)	1	4	5
- pozostałe	22	22	-
<b>Instrumenty pochodne związane z kursami walut – wykazywane jako przeznaczone do obrotu</b>	<b>250</b>	<b>202</b>	<b>132</b>
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	3	3	-
- kontrakty terminowe	3	3	-
Instrumenty nienotowane ( <i>OTC</i> ), w tym:	247	199	132
- kontrakty terminowe	46	62	42
- transakcje <i>SWAP</i>	176	115	81
- opcje <i>call</i> (zakup)	24	22	9
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	1	-	-
<b>Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych i towarów – wykazywane jako przeznaczone do obrotu</b>	<b>72</b>	<b>49</b>	<b>50</b>
Instrumenty notowane, w tym:	4	-	4
- kontrakty terminowe	-	-	-
- opcje <i>call</i> (zakup)	-	-	2
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	4	-	2
Instrumenty nienotowane ( <i>OTC</i> ), w tym:	68	49	46
- opcje <i>call</i> (zakup)	67	48	45
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	1	1	1
<b>Instrumenty pochodne - aktywa, razem</b>	<b>963</b>	<b>953</b>	<b>1 028</b>

<b>Instrumenty pochodne - zobowiązania</b>	<b>31 marca 2017</b>	<b>31 grudnia 2016</b>	<b>31 marca 2016</b>
<b>Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową</b>	<b>599</b>	<b>639</b>	<b>775</b>
Instrumenty wykazywane jako transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne – instrumenty nienotowane, w tym:	12	6	1
- transakcje <i>SWAP</i>	12	6	1
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	587	633	774
Instrumenty notowane, w tym:	7	19	19
- kontrakty terminowe	7	19	19
Instrumenty nienotowane ( <i>OTC</i> ), w tym:	580	614	755
- kontrakty terminowe	-	-	15
- transakcje <i>SWAP</i>	553	586	735
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	3	6	5
- pozostałe	24	22	-
<b>Instrumenty pochodne związane z kursami walut – wykazywane jako przeznaczone do obrotu</b>	<b>114</b>	<b>125</b>	<b>98</b>
Instrumenty nienotowane ( <i>OTC</i> ), w tym:	114	125	98
- kontrakty terminowe	44	25	18
- transakcje <i>SWAP</i>	45	77	71
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	25	23	9
<b>Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych i towarów – wykazywane jako przeznaczone do obrotu</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>24</b>
Instrumenty nienotowane ( <i>OTC</i> ), w tym:	23	23	24
- opcje <i>call</i> (zakup)	1	1	1
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	22	22	23
<b>Instrumenty pochodne - zobowiązania, razem</b>	<b>736</b>	<b>787</b>	<b>897</b>

#### **9.17.7. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych**

Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych zaprezentowano w punktach 16 i 18.

#### **9.17.8. Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów**

Informacje o zmianie klasyfikacji aktywów finansowych zaprezentowano w punkcie 9.17.

### **9.18 Wartość godziwa**

#### **9.18.1. Opis technik wyceny**

##### **9.18.1.1. Dłużne papiery wartościowe**

Wartości godziwe dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku lub wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych.

Grupa PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku.

Wartość godziwą pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów rządowych przesuniętą o *spread* kredytowy. Jest on wyliczany na dzień najnowszej emisji w stosunku do ceny emisyjnej i powoduje równoległe przesunięcie krzywej rentowności papierów rządowych o stałą wartość na całej jej długości lub jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec) przemnożona przez współczynnik ustalany na dzień emisji, uwzględniający w krzywej dyskontowej ryzyko specyficzne danego emitenta.

#### 9.18.1.2. Kapitałowe aktywa finansowe

Wartości godziwe kapitałowych aktywów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku.

Wartości godziwe jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się według wartości jednostki uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wycena ta odzwierciedla udział Grupy PZU w aktywach netto tych funduszy.

#### 9.18.1.3. Instrumenty pochodne

Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. *forward*) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. *interest rate swap*) określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stopy procentowe z krzywych dochodowości przypisanych do danego typu instrumentu finansowego i waluty, konstruowanych na podstawie dostępnych danych rynkowych.

Wartość godziwa opcji związanych z lokatami strukturyzowanymi określana jest na podstawie wycen podawanych przez wystawców tych opcji, z uwzględnieniem weryfikacji tych wycen przeprowadzanej przez spółki Grupy PZU, w oparciu o posiadane własne modele wyceny.

#### 9.18.1.4. Należności od klientów z tytułu kredytów

W celu ustalenia zmiany wartości godziwej należności od klientów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) marże osiąmane na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę, na którą sporządza się skonsolidowane sprawozdanie finansowe) porównuje się z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa portfela kredytów jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów z tytułu kredytów zaklasyfikowano w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.



#### 9.18.1.5. Zobowiązania finansowe

##### *Zobowiązania z tytułu depozytów*

Ze względu na fakt, że depozyty przyjmuje się w ramach bieżącej działalności na bazie dziennej, a więc ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji, a czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, uznaje się, że dla zobowiązań wobec klientów o zapadalności do 1 roku wartość godziwa nie odbiega istotnie od wartości bilansowej.

##### *Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane*

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, w tym zobowiązań podporządkowanych, wyznacza się jako wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz bieżący *spread* kredytowy.

##### *Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta*

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta wyceniane są zgodnie z wartością godziwą aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań funduszu kapitałowego powiązanego z danym kontraktem inwestycyjnym.

##### *Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych*

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych wyceniane są zgodnie z wartością godziwą składników majątku funduszu inwestycyjnego (wg udziału w aktywach netto funduszu inwestycyjnego).

##### *Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych*

Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych w celu dokonania krótkiej sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej pożyczonych papierów.

#### **9.18.2. Hierarchia wartości godziwej**

W oparciu o dane wejściowe wykorzystywane przy ustalaniu wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań, dla których zaprezentowano wartość godziwą, klasyfikowane są do następujących poziomów:

- Poziom I – aktywa i zobowiązania wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
  - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
  - akcje i certyfikaty inwestycyjne notowane na giełdach;
  - instrumenty pochodne notowane na giełdach.
- Poziom II – aktywa i zobowiązania, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:

- notowane dłużne papiery wartościowe wyceniane na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny;
  - instrumenty pochodne, m. in. FX Swap, FX Forward, IRS, CIRS, FRA;
  - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
  - zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych;
  - kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta.
- Poziom III – aktywa, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
    - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz nie płynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe), wyceniane modelami opartymi na zdyskontowanych przepływach pieniężnych;
    - należności od klientów z tytułu kredytów oraz zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów;
    - opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez Alior Bank oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych.

W sytuacji gdy do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań używane są dane wejściowe klasyfikowane do różnych poziomów hierarchii wartości godziwej, wyceniany składnik przypisuje się do najniższego poziomu, z którego pochodzą dane wejściowe, mające istotny wpływ na całość wyceny.

Na wartość wyceny zakwalifikowanych do poziomu III składników aktywów lub zobowiązań istotny wpływ mają dane wejściowe nieobserwowalne.

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Niepłynne obligacje i pożyczki	<i>Spready</i> kredytowe	<i>Spready</i> obserwuje się na wszystkich obligacjach (ich seriach) lub pożyczkach tego samego emitenta lub emitenta o podobnej charakterystyce. Te <i>spready</i> obserwowane są w dniach emisji nowych serii obligacji, dniach zawierania nowych umów pożyczek oraz w dniach transakcji rynkowych, których przedmiotem są wierzytelności wynikające z tych obligacji i pożyczek.	Korelacja ujemna.

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na 31 marca 2017 roku	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
<b>Aktywa</b>				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	8 176	219	555	8 950
Instrumenty kapitałowe	145	196	21	362
Dłużne papiery wartościowe	8 031	23	534	8 588
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	8 921	2 209	40	11 170
Instrumenty kapitałowe	3 076	100	15	3 191
Dłużne papiery wartościowe	5 845	2 109	25	7 979
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 074	6 772	205	11 051
Instrumenty kapitałowe	700	3 610	-	4 310
Dłużne papiery wartościowe	3 354	2 348	137	5 839
Instrumenty pochodne	20	814	68	902
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	61	-	61
<b>Zobowiązania</b>				
Instrumenty pochodne	22	688	26	736
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	1 684	-	1 684
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta ( <i>unit-linked</i> )	-	331	-	331
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	611	-	-	611

<b>Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>Poziom I</b>	<b>Poziom II</b>	<b>Poziom III</b>	<b>Razem</b>
<b>Aktywa</b>				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	8 113	2 887	635	11 635
Instrumenty kapitałowe	132	264	21	417
Dłużne papiery wartościowe	7 981	2 623	614	11 218
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	12 555	1 882	42	14 479
Instrumenty kapitałowe	2 837	97	17	2 951
Dłużne papiery wartościowe	9 718	1 785	25	11 528
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	1 882	5 333	188	7 403
Instrumenty kapitałowe	745	3 321	-	4 066
Dłużne papiery wartościowe	1 119	1 202	135	2 456
Instrumenty pochodne	18	810	53	881
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	72	-	72
<b>Zobowiązania</b>				
Instrumenty pochodne	31	730	26	787
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	1 544	-	1 544
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta ( <i>unit-linked</i> )	-	329	-	329
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	654	-	-	654

<b>Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na 31 marca 2016 roku</b>	<b>Poziom I</b>	<b>Poziom II</b>	<b>Poziom III</b>	<b>Razem</b>
<b>Aktywa</b>				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	7 000	932	276	8 208
Instrumenty kapitałowe	190	363	16	569
Dłużne papiery wartościowe	6 810	569	260	7 639
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	13 335	79	80	13 494
Instrumenty kapitałowe	2 459	79	51	2 589
Dłużne papiery wartościowe	10 876	-	29	10 905
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	3 344	3 597	150	7 091
Instrumenty kapitałowe	1 061	2 787	-	3 848
Dłużne papiery wartościowe	2 273	-	103	2 376
Instrumenty pochodne	10	810	47	867
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	161	-	161
<b>Zobowiązania</b>				
Instrumenty pochodne	31	841	25	897
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	677	-	677
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta ( <i>unit-linked</i> )	-	375	-	375
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	442	-	-	442

<b>Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana na 31 marca 2017</b>	<b>Poziom I</b>	<b>Poziom II</b>	<b>Poziom III</b>	<b>Razem</b>
<b>Aktywa</b>				
Jednostki wyceniane metodą praw własności – EMC	-	41	-	41
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	15 555	26	5 646	21 227
Pożyczki				
Dłużne papiery wartościowe	2	-	2 471	2 473
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	46 481	46 481
Pożyczki	-	-	3 325	3 325
<b>Zobowiązania</b>				
Zobowiązania wobec banków	-	380	118	498
Zobowiązania wobec klientów	-	-	50 515	50 515
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	-	-	3 614	3 614
Zobowiązania podporządkowane	-	-	1 024	1 024

<b>Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana na 31 grudnia 2016</b>	<b>Poziom I</b>	<b>Poziom II</b>	<b>Poziom III</b>	<b>Razem</b>
<b>Aktywa</b>				
Jednostki wyceniane metodą praw własności - EMC	-	37	-	37
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	15 531	15	3 520	19 066
Pożyczki				
Dłużne papiery wartościowe	1	1	2 467	2 469
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	44 897	44 897
Pożyczki	-	-	1 705	1 705
<b>Zobowiązania</b>				
Zobowiązania wobec banków	-	399	124	523
Zobowiązania wobec klientów	-	-	51 364	51 364
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	-	-	3 761	3 761
Zobowiązania podporządkowane	-	-	1 027	1 027

<b>Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana na 31 marca 2016 (przekształcone)</b>	<b>Poziom I</b>	<b>Poziom II</b>	<b>Poziom III</b>	<b>Razem</b>
<b>Aktywa</b>				
Jednostki wyceniane metodą praw własności - EMC	55	-	-	55
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	17 302	-	2 862	20 164
Pożyczki				
Dłużne papiery wartościowe	-	6	2 767	2 773
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	31 748	31 748
Pożyczki	-	-	2 012	2 012
<b>Zobowiązania</b>				
Zobowiązania wobec banków	-	251	139	390
Zobowiązania wobec klientów	-	-	35 776	35 776
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	-	-	3 576	3 576
Zobowiązania podporządkowane	-	-	801	801

### 9.18.3. Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej

W przypadku zmiany sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań, wynikających np. z utraty (lub uzyskania) dostępności notowań obserwowanych na aktywnym rynku przenosi się takie aktywa lub zobowiązania pomiędzy Poziomami I i II.

Składniki aktywów lub zobowiązań są przenoszone pomiędzy poziomami II i III (odpowiednio między poziomami III i II) gdy:

- następuje zmiana modelu wyceny będąca efektem zastosowania nowych czynników nieobserwowalnych (odpowiednio obserwowalnych) lub

- dotychczas stosowane czynniki, których wpływ na wycenę jest istotny przestają być (odpowiednio stają się) obserwowalne na aktywnym rynku.

Przeniesienia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej dokonywane są na koniec każdego kwartału wg wartości na ten dzień.

W 2017 roku nie wystąpiły istotne przeniesienia pomiędzy poziomami I i II (odpowiednio między poziomami II i I).

W 2016 roku dokonano następujących reklasyfikacji aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- 30 czerwca 2016 roku przeniesiono z poziomu I do II część aktywów finansowych, których wartość godziwa na dzień przeniesienia wyniosła 2 600 mln zł.
- 30 września 2016 roku przeniesiono jedną obligację klasyfikowaną do portfela aktywów dostępnych do sprzedaży, o wartości bilansowej 46 mln zł z poziomu III do poziomu I w związku z pojawieniem się kwotowań na aktywnym rynku.

#### 9.18.4. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie dokonywano zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których wartość byłaby istotna z punktu widzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

### 9.19 Należności

Należności - wartość bilansowa	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (przekształcone)
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	2 243	2 233	1 817
- należności od ubezpieczających	2 072	1 996	1 630
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	153	213	163
- inne należności	18	24	24
Należności z tytułu reasekuracji	81	76	68
Inne należności	4 023	3 394	4 822
- należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	95	16	121
- należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	70	55	57
- należności z tytułu rozliczeń kart płatniczych	121	202	84
- rozliczenia przewencyjne	45	47	59
- należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	12	11	9
- należności z tytułu transakcji na papierach wartościowych i depozytów zabezpieczających <sup>1)</sup>	3 021	2 401	4 071
- należności z tytułu dostaw i usług	125	148	279
- należności z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	35	40	46
- należności od banków	28	12	36
- należności z tytułu rozliczenia zakupu Podstawowej Działalności Banku BPH	145	145	-
- pozostałe	326	317	60
<b>Należności, razem</b>	<b>6 347</b>	<b>5 703</b>	<b>6 707</b>

<sup>1)</sup> w pozycji wykazuje się przede wszystkim należności związane z zawartymi, lecz nierozliczonymi transakcjami dotyczącymi instrumentów finansowych.

Zarówno na 31 marca 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku, jak i na 31 marca 2016 roku wartość godziwa należności nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej, głównie ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz politykę tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

## 9.20 Utrata wartości aktywów finansowych i należności

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia – 31 marca 2017	Stan na początek okresu	Utworzenie, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie (sprzedaż, spisanie, itp.) i inne zmiany odpisów	Stan na koniec okresu
<b>Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności</b>	<b>1</b>	-	-	-	<b>1</b>
Instrumenty dłużne	1	-	-	-	1
<b>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</b>	<b>54</b>	-	-	-	<b>54</b>
Instrumenty kapitałowe	47	-	-	-	47
Dłużne papiery wartościowe	7	-	-	-	7
<b>Pożyczki</b>	<b>855</b>	<b>679</b>	<b>(470)</b>	<b>49</b>	<b>1 113</b>
Dłużne papiery wartościowe	71	-	-	(1)	70
Należności od klientów z tytułu kredytów	768	679	(470)	50	1 027
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1	-	-	-	1
Pożyczki	15	-	-	-	15
<b>Należności</b>	<b>591</b>	<b>41</b>	<b>(27)</b>	-	<b>605</b>
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	562	39	(24)	-	577
Należności z tytułu reasekuracji	8	1	(2)	-	7
Inne należności	21	1	(1)	-	21
<b>Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych</b>	<b>9</b>	<b>4</b>	<b>(1)</b>	-	<b>12</b>
<b>Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych</b>	<b>1</b>	-	-	-	<b>1</b>
<b>Razem</b>	<b>1 511</b>	<b>724</b>	<b>(498)</b>	<b>49</b>	<b>1 786</b>

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2016	Stan na początek okresu	Utworzenie, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie (sprzedaż, spisanie, itp.)	Stan na koniec okresu
<b>Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności</b>	<b>1</b>	-	-	-	<b>1</b>
Instrumenty dłużne	1	-	-	-	1
<b>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</b>	<b>46</b>	<b>8</b>	-	-	<b>54</b>
Instrumenty kapitałowe	46	1	-	-	47
Dłużne papiery wartościowe	-	7	-	-	7
<b>Pożyczki</b>	<b>77</b>	<b>1 896</b>	<b>(1 095)</b>	<b>(23)</b>	<b>855</b>
Dłużne papiery wartościowe	43	33	-	(5)	71
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	1 863	(1 095)	-	768
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1	-	-	-	1
Pożyczki	33	-	-	(18)	15
<b>Należności</b>	<b>588</b>	<b>63</b>	<b>(54)</b>	<b>(6)</b>	<b>591</b>
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	562	56	(50)	(6)	562
Należności z tytułu reasekuracji	6	5	(3)	-	8
Inne należności	20	2	(1)	-	21
<b>Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych</b>	<b>11</b>	<b>25</b>	<b>(27)</b>	-	<b>9</b>
<b>Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych</b>	<b>1</b>	-	-	-	<b>1</b>
<b>Razem</b>	<b>724</b>	<b>1 992</b>	<b>(1 176)</b>	<b>(29)</b>	<b>1 511</b>

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia – 31 marca 2016	Stan na początek okresu	Utworzenie, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie (sprzedaż, spisanie, itp.) i różnice kursowe	Stan na koniec okresu
<b>Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności</b>	<b>1</b>	-	-	-	<b>1</b>
Instrumenty dłużne	1	-	-	-	1
<b>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</b>	<b>46</b>	<b>7</b>	-	-	<b>53</b>
Instrumenty kapitałowe	46	-	-	-	46
Dłużne papiery wartościowe	-	7	-	-	7
<b>Pożyczki</b>	<b>77</b>	<b>160</b>	-	-	<b>237</b>
Dłużne papiery wartościowe	43	-	-	-	43
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	160	-	-	160
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1	-	-	-	1
Pożyczki	33	-	-	-	33
<b>Należności</b>	<b>588</b>	<b>23</b>	<b>(11)</b>	<b>(1)</b>	<b>599</b>
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	562	20	(8)	(1)	573
Należności z tytułu reasekuracji	6	2	(2)	-	6
Inne należności	20	1	(1)	-	20
<b>Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych</b>	<b>11</b>	<b>12</b>	<b>(1)</b>	-	<b>22</b>
<b>Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych</b>	<b>1</b>	-	-	-	<b>1</b>
<b>Razem</b>	<b>724</b>	<b>202</b>	<b>(12)</b>	<b>(1)</b>	<b>913</b>

## 9.21 Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa przeznaczone do sprzedaży wg klasyfikacji przed przeniesieniem	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
<b>Grupy przeznaczone do sprzedaży</b>	<b>1 116</b>	<b>1 027</b>	-
Aktywa	1 159	1 060	-
Nieruchomości inwestycyjne	1 002	1 002	-
Aktywa finansowe	23	-	-
Należności	67	12	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2	2	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	58	42	-
Inne aktywa	7	2	-
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	43	33	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15	15	-
Inne zobowiązania	28	18	-
<b>Inne aktywa przeznaczone do sprzedaży</b>	<b>127</b>	<b>129</b>	<b>1 496</b>
Rzeczowe aktywa trwałe	38	39	43
Nieruchomości inwestycyjne	89	90	1 453
<b>Aktywa i grupy aktywów przeznaczone do sprzedaży</b>	<b>1 286</b>	<b>1 189</b>	<b>1 496</b>
<b>Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży</b>	<b>43</b>	<b>33</b>	-

Na 31 marca 2017 roku i na 31 grudnia 2016 roku w sekcji „Grupy przeznaczone do sprzedaży” i na 31 marca 2016 roku w pozycji „Nieruchomości inwestycyjne” zaprezentowano przede wszystkim nieruchomości przeznaczone do sprzedaży ze względu na osiągnięcie przewidywanego horyzontu inwestycyjnego.

## 9.22 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	31 marca 2017			31 grudnia 2016			31 marca 2016		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
<b>Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych</b>	<b>20 924</b>	<b>(1 003)</b>	<b>19 921</b>	<b>20 388</b>	<b>(990)</b>	<b>19 398</b>	<b>19 478</b>	<b>(1 050)</b>	<b>18 428</b>
Rezerwa składki	7 516	(357)	7 159	6 957	(377)	6 580	5 987	(300)	5 687
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	21	-	21	26	-	26	166	-	166
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	7 760	(460)	7 300	7 730	(421)	7 309	7 567	(578)	6 989
- na szkody zgłoszone	2 974	(417)	2 557	2 992	(371)	2 621	3 159	(534)	2 625
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	2 991	(24)	2 967	2 979	(29)	2 950	2 668	(22)	2 646
- na koszty likwidacji szkód	1 795	(19)	1 776	1 759	(21)	1 738	1 740	(22)	1 718
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	5 625	(186)	5 439	5 673	(192)	5 481	5 756	(172)	5 584
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	2	-	2	2	-	2	2	-	2
<b>Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie</b>	<b>22 086</b>	<b>-</b>	<b>22 086</b>	<b>21 806</b>	<b>-</b>	<b>21 806</b>	<b>21 927</b>	<b>-</b>	<b>21 927</b>
Rezerwa składki	92	-	92	93	-	93	90	-	90
Rezerwa ubezpieczeń na życie	15 947	-	15 947	15 928	-	15 928	16 173	-	16 173
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	549	-	549	542	-	542	577	-	577
- na szkody zgłoszone	157	-	157	156	-	156	149	-	149
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	386	-	386	380	-	380	422	-	422
- na koszty obsługi świadczeń	6	-	6	6	-	6	6	-	6
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	4	-	4	3	-	3	1	-	1
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	312	-	312	323	-	323	374	-	374
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	5 182	-	5 182	4 917	-	4 917	4 712	-	4 712
<b>Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem</b>	<b>43 010</b>	<b>(1 003)</b>	<b>42 007</b>	<b>42 194</b>	<b>(990)</b>	<b>41 204</b>	<b>41 405</b>	<b>(1 050)</b>	<b>40 355</b>



## 9.23 Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia – 31 marca 2017	Stan na początek okresu	Zwięk- szenie	Wykorzys- tanie	Rozwią- zanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	252	-	(20)	-	-	232
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	11	1	-	-	2	14
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK <sup>1)</sup>	58	-	-	-	-	58
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	6	-	-	-	-	6
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE PZU do ZUS nienależnych prowizji	9	-	-	-	-	9
Pozostałe	31	6	(1)	(6)	-	30
<b>Inne rezerwy, razem</b>	<b>367</b>	<b>7</b>	<b>(21)</b>	<b>(6)</b>	<b>2</b>	<b>349</b>

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2016	Stan na początek okresu	Zwięk- szenie	Wykorzys- tanie	Rozwią- zanie	Połączenia jednostek	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	3	200	(6)	-	55	252
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	4	3	(1)	-	5	11
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK <sup>1)</sup>	58	-	-	-	-	58
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	6	-	-	-	-	6
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE PZU do ZUS nienależnych prowizji	9	-	-	-	-	9
Pozostałe	28	26	(8)	(25)	10	31
<b>Inne rezerwy, razem</b>	<b>108</b>	<b>229</b>	<b>(15)</b>	<b>(25)</b>	<b>70</b>	<b>367</b>

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia – 31 marca 2016	Stan na początek okresu	Zwięk- szenie	Wykorzys- tanie	Rozwią- zanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	3	-	(1)	-	2
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	4	-	-	-	4
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK <sup>1)</sup>	58	-	-	-	58
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	6	-	-	-	6
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE PZU do ZUS nienależnych prowizji	9	-	-	-	9
Pozostałe	28	9	(2)	(3)	32
<b>Inne rezerwy, razem</b>	<b>108</b>	<b>9</b>	<b>(3)</b>	<b>(3)</b>	<b>111</b>

<sup>1)</sup> Pozycję „Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK” wyjaśniono w punkcie 23.2.

## 9.24 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 <i>(przekształcone)</i>
<b>Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej</b>	<b>3 362</b>	<b>3 314</b>	<b>2 391</b>
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	724	781	896
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych	12	6	1
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	611	654	442
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	331	329	375
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	1 684	1 544	677
<b>Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</b>	<b>55 712</b>	<b>56 716</b>	<b>41 765</b>
Zobowiązania wobec banków	498	523	390
Depozyty bieżące	2	32	11
Depozyty jednodniowe	-	1	-
Bankowe papiery wartościowe	20	20	33
Kredyty otrzymane	300	305	141
Pozostałe zobowiązania	176	165	205
Zobowiązania wobec klientów	50 402	51 241	35 765
Depozyty bieżące	26 440	25 791	12 689
Depozyty terminowe	20 699	22 160	20 349
Bankowe papiery wartościowe	2 801	2 769	2 349
Pozostałe zobowiązania	462	521	378
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	3 524	3 680	3 556
Zobowiązania podporządkowane	1 024	1 027	801
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	214	178	1 117
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	50	67	136
<b>Zobowiązania finansowe, razem</b>	<b>59 074</b>	<b>60 030</b>	<b>44 156</b>

### 9.24.1. Zobowiązania podporządkowane

Całość salda zobowiązań podporządkowanych dotyczy zobowiązań zaciągniętych przez Alior Bank.

	Wartość nominalna	Oprocentowanie	Data emisji / otrzymania pożyczki	Data wykupu / spłaty pożyczki
<b>Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych</b>				
Pożyczka podporządkowana (w mln euro)	10	EURIBOR 3M + marża	12 października 2011	12 października 2019
Obligacje serii F (w mln zł)	322	WIBOR 6M+ marża	26 września 2014	26 września 2024
Obligacje serii G (w mln zł)	193	WIBOR 6M + marża	31 marca 2015	31 marca 2021
Obligacje serii I oraz I1 (w mln zł)	183	WIBOR 6M+ marża	4 grudnia 2015	6 grudnia 2021
Obligacje Meritum Bank (w mln zł)	67	WIBOR 6M+ marża	29 kwietnia 2013	29 kwietnia 2021
Obligacje Meritum Bank (w mln zł)	80	WIBOR 6M+ marża	21 października 2014	21 października 2022
Obligacje serii EUR001 (w mln euro)	10	LIBOR 6M+ marża	4 lutego 2016	4 lutego 2022
Obligacje serii P1A (w mln zł)	150	WIBOR 6M+ marża	27 kwietnia 2016	16 maja 2022
Obligacje serii P1B (w mln zł)	70	WIBOR 6M+ marża	29 kwietnia 2016	16 maja 2024

<b>Zobowiązania podporządkowane, wartość bilansowa</b>	<b>31 marca 2017</b>	<b>31 grudnia 2016</b>	<b>31 marca 2016</b>
Pożyczka podporządkowana	42	44	43
Obligacje serii F	222	225	222
Obligacje serii G	193	196	193
Obligacje serii I	115	114	116
Obligacje serii I1	34	33	34
Obligacje Meritum Bank	151	148	150
Obligacje serii EUR001	43	45	43
Obligacje serii P1A	153	151	-
Obligacje serii P1B	71	71	-
<b>Zobowiązania podporządkowane</b>	<b>1 024</b>	<b>1 027</b>	<b>801</b>

Niższa wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych w stosunku do zaprezentowanej powyżej wartości nominalnej wynika z faktu, iż część wyemitowanych przez Alior Bank obligacji objęły konsolidowane fundusze inwestycyjne i podlegają eliminacjom w konsolidacji.

#### 9.24.2. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych

	<b>Wartość nominalna (w mln euro)</b>	<b>Oprocentowanie</b>	<b>Daty emisji</b>	<b>Data wykupu</b>
Obligacje PZU Finance AB (publ.)	850	1,375%	3 lipca 2014 16 października 2015	3 lipca 2019

Zobowiązania PZU Finance AB (publ.) wynikające z obligacji zostały zabezpieczone gwarancją udzieloną przez PZU, która obejmuje całość zobowiązań emitenta wynikających z emisji (w tym zobowiązanie do zapłaty wartości nominalnej obligacji oraz odsetek od obligacji) udzieloną na rzecz wszystkich obligatariuszy. Nie określono maksymalnej wartości gwarancji, obowiązującej do chwili wygaśnięcia roszczeń obligatariuszy wobec PZU Finance AB (publ.).

Niższa wartość bilansowa zobowiązań z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do zaprezentowanej powyżej wartości nominalnej wynika z faktu, iż część wyemitowanych przez PZU Finance AB (publ.) obligacji objęły konsolidowane jednostki Grupy PZU i podlegają one eliminacjom w konsolidacji.

## 9.25 Inne zobowiązania

Inne zobowiązania	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016 <i>(przekształcone)</i>
<b>Koszty do zapłacen</b>	<b>1 016</b>	<b>1 192</b>	<b>890</b>
Zarachowane koszty prowizji agencyjnej	304	301	291
Zarachowane koszty prowizji sprzedażowej w ubezpieczeniach grupowych	8	10	3
Zarachowane koszty wynagrodzeń	170	170	101
Zarachowane koszty reasekuracji	290	432	296
Zarachowane nagrody dla pracowników	69	149	76
Pozostałe	175	130	123
<b>Przychody pobierane z góry</b>	<b>150</b>	<b>152</b>	<b>126</b>
<b>Pozostałe zobowiązania</b>	<b>4 044</b>	<b>3 653</b>	<b>5 140</b>
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	835	849	771
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	189	133	165
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	64	225	35
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	57	56	72
Rozrachunki publiczno-prawne	75	67	68
Zobowiązania wobec pracowników	195	165	7
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	16	16	15
Zobowiązania z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	1 590	932	3 066
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	90	91	115
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	64	119	109
Zobowiązania wobec banków z tytułu dokumentów płatniczych rozliczanych przez Krajową Izbę Rozliczeniową	379	593	343
Oszacowane zwroty wynagrodzeń w związku z rezygnacją lub odstąpieniem klientów Alior Banku od ubezpieczeń zawieranych przy sprzedaży produktów kredytowych	79	71	97
Zobowiązania Alior Banku z tytułu ubezpieczeń produktów bankowych oferowanych klientom banku	21	23	58
Wobec KGSP i OSP	19	6	21
Zobowiązania z tytułu likwidacji bezpośredniej	9	13	9
Zobowiązania z tytułu rozliczeń kart płatniczych	116	65	10
Zobowiązania z tytułu nierynkowych umów najmu	33	38	27
Zobowiązania z tytułu darowizn	27	34	-
Pozostałe	186	157	152
<b>Inne zobowiązania, razem</b>	<b>5 210</b>	<b>4 997</b>	<b>6 156</b>

## 10. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
Aktywa warunkowe	25	40	39
- otrzymane gwarancje i poręczenia	25	40	39
Zobowiązania warunkowe	16 493	16 364	10 224
- z tytułu limitów odnawialnych w rachunkach ROR oraz kart kredytowych	13 819	12 979	7 700
- udzielone poręczenia i gwarancje	1 437	1 514	1 485
- roszczenia ubezpieczeniowe sporne	689	429	333
- inne roszczenia sporne	199	195	197
- pozostałe, w tym:	349	1 247	509
- zobowiązania z tytułu transz pożyczek niewykorzystanych przez pożyczkobiorców do dnia bilansowego	298	1 195	454
- potencjalne zobowiązania wynikające z umów kredytowych zawartych przez Grupę Armatura	26	27	27

## 11. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Składki przypisane brutto w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku wyniosły 5 768 mln zł wobec 4 801 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (+20,1%). Wzrost sprzedaży dotyczył przede wszystkim:

- ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta masowego (+488 mln zł) głównie w związku ze wzrostem średniej składki oraz liczby ubezpieczeń;
- ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego (+113 mln zł) w związku ze wzrostem średniej składki i liczby ubezpieczeń oraz ubezpieczeń od ognia i innych szkód majątkowych (+86 mln zł) w wyniku zawarcia kilku umów o wysokiej wartości jednostkowej;
- składki w segmencie ubezpieczeń indywidualnych (+162 mln zł) głównie w wyniku wyższej sprzedaży produktów unit-linked w kanale bankowym;
- pozyskania kolejnych składek w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej lub kontynuowanej.

Dochody z działalności inwestycyjnej (łącznie z kontraktami inwestycyjnymi, tj. kontraktami, które nie zawierają znaczącego ryzyka ubezpieczeniowego) w I kwartale 2017 roku oraz I kwartale 2016 roku wyniosły odpowiednio 1 674 mln zł oraz 1 057 mln zł i wzrosły zarówno w ramach działalności bankowej, jak i z wyłączeniem tej działalności. W obrębie działalności bankowej odnotowano wyższe przychody odsetkowe od kredytów bankowych. Dochody z działalności inwestycyjnej, z wyłączeniem działalności bankowej, wzrosły głównie dzięki lepszemu wynikowi na notowanych instrumentach kapitałowych w szczególności ze względu na poprawę koniunktury na GPW. Odnotowano również pozytywny efekt względem analogicznego okresu poprzedniego roku na skutek wyższej wyceny pakietu akcji Grupy Azoty z portfela aktywów długoterminowych. Efekty te zostały częściowo skompensowane niższą wyceną odsetkowych instrumentów finansowych.

Odszkodowania i świadczenia netto (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) osiągnęły wartość 3 710 mln zł i ukształtowały się na poziomie o 21,0% wyższym w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Na wzrost kategorii odszkodowań i świadczeń netto wpłynęły:

- wzrost wartości odszkodowań i świadczeń w grupie ubezpieczeń AC komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego w konsekwencji wzrostu średniej wypłaty oraz częstości szkód;
- wyższy poziom odszkodowań i świadczeń w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej ogólnej oraz ubezpieczeniach od ognia w segmencie klienta korporacyjnego w wyniku zgłoszenia kilku roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej;
- w ubezpieczeniach na życie – zdecydowanie wyższe zwiększenia rezerw, przede wszystkim dla indywidualnych produktów unit-linked w kanale bancassurance oraz w mniejszym stopniu tego samego rodzaju produktów grupowych i indywidualnych oferowanych w sieci własnej (głównie PPE oraz IKE). W obu przypadkach było to efektem zarówno zwiększenia przez klientów wpłat na rachunki, jak i istotnie lepszych wyników z działalności lokacyjnej w analizowanym okresie;
- w ubezpieczeniach ochronnych wzrost w stosunku do ubiegłego roku częstości zgonów, potwierdzony przez statystyki GUS dla całej populacji.

Z kolei, na obniżenie powyższej kategorii odszkodowań i świadczeń netto wpływ miał niższy poziom szkód w grupie ubezpieczeń pozostałych szkód rzeczowych w segmencie klienta masowego, w tym głównie ubezpieczeń dotowanych upraw rolnych – w analogicznym okresie 2016 roku wystąpienie licznych szkód powodowanych siłami natury.

Koszty akwizycji w I kwartale 2017 roku wzrosły o 77 mln zł (+12,5%) w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wzrost ten był w szczególności rezultatem wyższej sprzedaży w segmencie klienta masowego i korporacyjnego.

Koszty administracyjne Grupy PZU w I kwartale 2017 roku ukształtowały się na poziomie 861 mln zł względem 630 mln zł w analogicznym okresie 2016 roku, czyli były o 36,7% wyższe w relacji do poprzedniego roku. Wzrost wynikał w głównej mierze z połączenia Alior Banku z wydzieloną częścią Banku BPH, koszty Grupy PZU wzrosły z tego tytułu o 211 mln zł. Jednocześnie odnotowano nieznaczny wzrost w porównaniu do roku ubiegłego kosztów administracyjnych w segmentach działalności ubezpieczeniowej w Polsce głównie w związku z wyższymi kosztami w ubezpieczeniach

bankowych będącymi efektem zmiany zasad rozliczeń z bankami w ramach umów bancassurance, częściowo kompensowanymi niższymi kosztami działalności projektowej.

W I kwartale 2017 roku saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych było ujemne i wynosiło 221 mln zł wobec także ujemnego w 2016 roku na poziomie 204 mln zł. Zmiana wynikała głównie z wyższego poziomu podatku od instytucji finansowych. Obciążenie Grupy PZU (łącznie na działalności ubezpieczeniowej oraz bankowej) tym podatkiem w I kwartale 2017 roku wyniosło 124 mln zł względem 67 mln zł w analogicznym okresie 2016 roku (efekt wprowadzenia podatku od lutego 2016 roku). Efekt ten został częściowo skompensowany wyższymi przychodami ze spisania zobowiązań z tytułu zwrotów i nadpłat składek.

Koszty odsetkowe w I kwartale 2017 roku wyniosły 187 mln zł i były niższe o 87 mln zł wobec analogicznego okresu roku ubiegłego. Spadek dotyczył głównie odsetek od depozytów terminowych oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających na działalności bankowej.

Zysk z działalności operacyjnej po I kwartale 2017 roku osiągnął wartość 1 259 mln zł i był wyższy o 543 mln zł (+75,8%) w stosunku do wyniku za analogiczny okres roku poprzedniego. Zmiana ta była spowodowana w szczególności przez:

- wzrost rentowności w segmencie ubezpieczeń masowych w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku (+327 mln zł) – niższa szkodowość w ubezpieczeniach rolnych jako efekt wystąpienia w analogicznym okresie ubiegłego roku licznych szkód powodowanych siłami natury (negatywne skutki przezimowań) – jednorazowy efekt, oraz w mniejszym stopniu poprawa rentowności w ubezpieczeniach OC komunikacyjnych (efekt wprowadzenia zmian w średniej cenie częściowo niwelowany przez wzrost średniej wypłaty przy rosnącej częstotliwości szkód);
- wyższy dochód z działalności inwestycyjnej związany głównie z lepszym wynikiem na notowanych instrumentach kapitałowych na skutek poprawy koniunktury na GPW;
- spadek rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (-60 mln zł) jako efekt wyższej szkodowości produktów ochronnych związanej ze wzrostem częstotliwości zdarzeń związanych ze zgonami, potwierdzony danymi GUS o śmiertelności na całej populacji;
- niższa rentowność w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych (-61 mln zł), głównie w grupie ubezpieczeń AC komunikacyjnych oraz odpowiedzialności cywilnej ogólnej i ubezpieczeń od ognia (zgłoszenie kilku roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej).

Zysk netto wzrósł w stosunku do I kwartału 2016 roku o 448 mln zł (+80,1%) do poziomu 1 007 mln zł. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 940 mln zł wobec 492 mln zł w 2016 roku (wzrost o 91,1%).

Skonsolidowane kapitały własne według MSSF na dzień 31 marca 2017 roku wynosiły 18 157 mln zł wobec 15 667 mln zł na dzień 31 marca 2016 roku. Wzrost skonsolidowanych kapitałów własnych dotyczył udziałów niekontrolujących, które m.in. w związku z emisją akcji przez Alior Bank w I półroczu 2016 roku osiągnęły wartość 4 216 mln zł. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych przypadający jednostce dominującej (ROE<sup>2</sup>) za okres od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 marca 2017 roku wyniósł 27,9% i był wyższy o 12,9 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W stosunku do skonsolidowanych kapitałów własnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitały wzrosły o 1 030 mln zł (+6,0%). Zmiana skonsolidowanych kapitałów własnych związana była głównie z wynikiem wypracowanym w I kwartale 2017 roku.

Suma kapitałów i zobowiązań na dzień 31 marca 2017 roku wzrosła w porównaniu do 31 grudnia 2016 roku o 1 388 mln zł do poziomu 126 733 mln zł. Wzrost salda zobowiązań w wysokości 358 mln zł związany był głównie z wyższymi rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi oraz rezerwą z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Efekty te zostały częściowo skompensowane niższym saldem depozytów terminowych na działalności bankowej.

<sup>2</sup> Wskaźnik uroczniony

Portfel lokat<sup>3</sup> na dzień 31 marca 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniósł odpowiednio 60 746 mln zł oraz 62 136 mln zł. Spadek o 1 390 mln zł związany był głównie ze spadkiem poziomu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Alior Bank. Należności z tytułu kredytów na dzień 31 marca 2017 roku wyniosły 46 949 mln zł, wobec 45 029 mln zł na dzień 31 grudnia 2016.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na koniec I kwartału 2017 roku wyniosła 43 010 mln zł i stanowiła 33,9% sumy pasywów. W porównaniu do 31 grudnia 2016 roku stan rezerw wzrósł o 816 mln zł. Zmiana wynikała głównie z:

- podwyższenia rezerwy składki w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych wynikającego głównie z rozwoju sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych w Polsce;
- wzrostu rezerw w ubezpieczeniach na życie w produktach unit-linked jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, na skutek sprzedaży przekraczającej wartość wykupów oraz wysokiego dodatniego wyniku z działalności inwestycyjnej;
- wzrostu rezerw matematycznych w ubezpieczeniach kontynuowanych związanego z indeksacją sum ubezpieczenia oraz starzeniem się portfela.

## 12. Zarządzanie kapitałem własnym

3 października 2016 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2016 – 2020 („Polityka”).

Wprowadzenie Polityki wynika z wdrożenia od 1 stycznia 2016 roku Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej implementującej Dyrektywę 2009/138/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej („Wyłagalność II”), z późniejszymi zmianami oraz wygaśnięcia Polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2013 – 2015 zaktualizowanej w maju 2014 roku.

Zgodnie z Polityką Grupa PZU dąży do:

- efektywnego zarządzania kapitałem poprzez optymalizację wykorzystania kapitału z perspektywy Grupy PZU;
- maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy podmiotu dominującego w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje;
- zapewnienia wystarczających środków finansowych na pokrycie zobowiązań Grupy PZU wobec klientów.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU jako podmiotu dominującego;
- utrzymanie docelowych współczynników wyłagalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie (wg. Wyłagalność II);
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 0,35;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje w najbliższych latach;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Polityka dywidendowa Grupy PZU i PZU zakłada, że:

- wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU za dany rok obrotowy, ustalana jest w oparciu o skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU przypisany jednostce dominującej, przy czym:
  - nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
  - nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;

<sup>3</sup> Portfel lokat obejmuje aktywa finansowe z wyłączeniem należności kredytowych, nieruchomości inwestycyjne (włącznie z częścią prezentowaną w kategorii aktywa przeznaczone do sprzedaży) oraz ujemną wycenę instrumentów pochodnych i zobowiązania z tytułu transakcji sell-buy-back.



- pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji w danym roku istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;

z zastrzeżeniem punktów poniżej;

- zgodnie z planami Zarządu PZU oraz własną oceną ryzyk i wypłacalności podmiotu dominującego środki własne podmiotu dominującego oraz Grupy PZU po deklaracji lub wypłacie dywidendy, pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w polityce kapitałowej;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje organu nadzoru w zakresie dywidendy.

### Zewnętrzne wymogi kapitałowe

Zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej, wdrażającą do polskiego systemu prawnego Wypłacalność II, kalkulację wymogu kapitałowego oparto o ryzyka rynkowe, aktuarialne (ubezpieczeniowe), niewypłacalności kontrahenta, katastroficzne i operacyjne. Aktywa, zobowiązania, a w konsekwencji środki własne, stanowiące pokrycie wymogu kapitałowego wycenia się w wartości godziwej.

Na podstawie art. 412 ust. 1 oraz art. 489. ust. 3 pkt. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej Grupa PZU zobowiązana jest sporządzać i publikować roczne sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na poziomie grupy, zgodnie z zasadami Wypłacalność II. Dla sprawozdania za rok 2016 termin publikacji przypada nie później niż 26 tygodni od końca roku, tj. do 1 lipca 2017 roku. Zgodnie z art. 290 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń podlega badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.

Niezależnie od powyższego niektóre jednostki Grupy PZU zobowiązane są do przestrzegania własnych wymogów kapitałowych, nałożonych właściwymi regulacjami prawnymi.

## 13. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

### 13.1 Segmenty sprawozdawcze

#### 13.1.1. Kryterium podstawowe podziału

Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez GOZPDO (w praktyce jest to Zarząd PZU), związanych z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy podział segmentacyjny Grupy PZU oparty jest na kryteriach charakteru działalności, linii produktowych, grup klientów oraz środowiska regulacyjnego. Charakterystykę poszczególnych segmentów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych dużym podmiotom gospodarczym przez PZU, Link4, TUW PZUW.	Agregacji dokonano ze względu na podobieństwo oferowanych produktów, podobnych grup klientów, dla których są oferowane, kanałów dystrybucji oraz funkcjonowania w tym samym środowisku regulacyjnym.
Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez PZU, Link4, TUW PZUW.	Jak wyżej.



Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia grupowe, kierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawcą, związkiem zawodowym) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji
Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyka. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji
Inwestycje	PSR	Segment obejmuje: 1. działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w PZU, Link4 i PZU Życie, powiększoną o nadwyżkę dochodów osiągniętą ponad stopę wolną od ryzyka z inwestycji odpowiadających wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach ubezpieczeniowych, czyli nadwyżkę dochodów z lokat ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych; 2. dochody z innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU (w szczególności skonsolidowane fundusze inwestycyjne).	
Działalność bankowa	MSSF	Szeroki zakres produktów bankowych oferowanych zarówno klientom korporacyjnym, jak i indywidualnym przez Alior Bank.	Brak agregacji
Ubezpieczenia emerytalne	PSR	Ubezpieczenia emerytalne II filaru.	Brak agregacji.
Kraje bałtyckie	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz na życie oferowane przez Lietuvos Draudimas AB wraz z oddziałem w Estonii, AAS Balta oraz UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz podobne środowisko regulacyjne działania.
Ukraina	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych, osobowych i na życie oferowanych przez PZU Ukraine i PZU Ukraine Life Insurance.	Agregacji dokonano ze względu na podobne środowisko regulacyjne działania.
Kontrakty inwestycyjne	PSR	Produkty PZU Życie nietransferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i niespełniające definicji umowy ubezpieczeniowej (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty z funduszem kapitałowym <i>unit-linked</i> ).	Brak agregacji
Pozostałe	PSR/MSSF	Pozostałe produkty i usługi, niezakwalifikowane do żadnego z segmentów powyżej.	

### 13.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentacyjny wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące obszary geograficzne:

- Polska;
- Kraje bałtyckie;
- Ukraina.

### 13.2 Rozliczenia pomiędzy segmentami

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych. W przypadku produktów ubezpieczeniowych typu *unit-linked*, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

### 13.3 Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku segmentów ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych – wynik na ubezpieczeniach, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak przychody z inwestycji (odpowiadające wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) określone wg stopy wolnej od ryzyka. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego, z uwzględnieniem różnicy w sposobie ujmowania wyniku netto z inwestycji opisanej w zdaniu poprzednim;
- w przypadku segmentu inwestycje – wynik z lokat spółek Grupy PZU pomniejszony o wynik alokowany do segmentów ubezpieczeniowych;
- w przypadku kontraktów inwestycyjnych – wynik z działalności operacyjnej, wyliczany w sposób zbliżony do wyniku technicznego zgodnie z PSR;
- w przypadku działalności bankowej oraz zagranicznej działalności ubezpieczeniowej – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem.

### 13.4 Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

#### 13.4.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU przedstawiono szczegółowo w Jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2016 rok.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2016 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem [www.pzu.pl](http://www.pzu.pl) w zakładce „Relacje inwestorskie”.

### 13.4.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU.

Specyficzną różnicą dla PZU Życie są zasady dotyczące rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych według MSSF. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Podstawową różnicą pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie jest klasyfikacja kontraktów. W PSR nie ma pojęcia kontraktu inwestycyjnego, w konsekwencji wszystkie umowy klasyfikowane są jako umowy ubezpieczeniowe. Wg MSSF klasyfikację umów przeprowadza się zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4, dotyczącymi klasyfikacji produktów jako umowy ubezpieczeniowe (podlegające MSSF 4), bądź kontrakty inwestycyjne (ujmowane zgodnie z MSR 39). W przypadku tych ostatnich przypis składki nie jest rozpoznawany.

### 13.5 Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia dopuszczalne przez MSSF 8. Poniżej przedstawiono ich uzasadnienie:

- odstąpienie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynika z niesporządzania i nieprezentowania Zarządowi PZU takich zestawień. Główną informacją dostarczaną Zarządowi PZU są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze, w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest w głównej mierze do monitoringu spełniania wymogów regulacyjnych;
- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynikające z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczących zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynikająca ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczność takiej alokacji.

### 13.6 Informacje dotyczące głównych klientów

Ze względu na charakter działalności spółek Grupy PZU nie występują kontrahenci, od których przychody stanowiłyby 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy PZU (rozumianych jako składka przypisana brutto).

### 13.7 Dane ilościowe

<b>Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki przypisane brutto na zewnątrz	626	414
Składki przypisane brutto między segmentami	4	61
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto</b>	<b>630</b>	<b>475</b>
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(89)	(44)
<b>Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto</b>	<b>541</b>	<b>431</b>
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(79)	(26)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(1)	(40)
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>461</b>	<b>365</b>
Dochody z lokat, w tym:	14	28
operacje na zewnątrz	14	28
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	24	10
<b>Przychody</b>	<b>499</b>	<b>403</b>
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(297)	(171)
Koszty akwizycji	(100)	(76)
Koszty administracyjne	(32)	(26)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	6	5
Pozostałe	(25)	(23)
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>51</b>	<b>112</b>

<b>Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki przypisane brutto na zewnątrz	2 653	2 119
Składki przypisane brutto między segmentami	-	28
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto</b>	<b>2 653</b>	<b>2 147</b>
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(452)	(400)
<b>Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto</b>	<b>2 201</b>	<b>1 747</b>
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(1)	(4)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(22)	(11)
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>2 178</b>	<b>1 732</b>
Dochody z lokat, w tym:	94	127
operacje na zewnątrz	94	127
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	70	20
<b>Przychody</b>	<b>2 342</b>	<b>1 879</b>
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(1 292)	(1 224)
Koszty akwizycji	(415)	(359)
Koszty administracyjne	(142)	(146)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	(1)	3
Pozostałe	(97)	(85)
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>395</b>	<b>68</b>

<b>Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 714	1 689
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto</b>	<b>1 714</b>	<b>1 689</b>
Zmiany stanu rezerw składek	-	-
<b>Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto</b>	<b>1 714</b>	<b>1 689</b>
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>1 714</b>	<b>1 689</b>
Dochody z lokat, w tym:	230	190
operacje na zewnątrz	230	190
operacje między segmentami	-	-
<b>Przychody</b>	<b>1 944</b>	<b>1 879</b>
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 452)	(1 315)
Koszty akwizycji	(82)	(88)
Koszty administracyjne	(149)	(144)
Pozostałe	(6)	(17)
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>255</b>	<b>315</b>

<b>Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki przypisane brutto na zewnątrz	408	246
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto</b>	<b>408</b>	<b>246</b>
Zmiany stanu rezerw składek	2	3
<b>Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto</b>	<b>410</b>	<b>249</b>
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>410</b>	<b>249</b>
Dochody z lokat, w tym:	180	12
operacje na zewnątrz	180	12
operacje między segmentami	-	-
<b>Przychody</b>	<b>590</b>	<b>261</b>
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(492)	(164)
Koszty akwizycji	(34)	(25)
Koszty administracyjne	(15)	(15)
Pozostałe	-	(2)
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>49</b>	<b>55</b>

<b>Inwestycje</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Dochody z lokat, w tym:	332	125
- operacje na zewnątrz	326	119
- operacje między segmentami	6	6
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>332</b>	<b>125</b>

<b>Działalność bankowa</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Przychody z tytułu prowizji i opłat	215	138
Dochody z lokat, w tym:	675	565
- operacje na zewnątrz	675	565
- operacje między segmentami	-	-
<b>Przychody</b>	<b>890</b>	<b>703</b>
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(78)	(51)
Koszty odsetkowe	(171)	(251)
Koszty administracyjne	(467)	(256)
Pozostałe	(56)	(39)
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>118</b>	<b>106</b>

<b>Ubezpieczenia emerytalne</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Dochody z lokat, w tym:	1	1
operacje na zewnątrz	1	1
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	28	24
<b>Przychody</b>	<b>29</b>	<b>25</b>
Koszty administracyjne	(13)	(9)
Pozostałe	(1)	2
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>15</b>	<b>18</b>

<b>Ubezpieczenia - kraje bałtyckie</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki przypisane brutto na zewnątrz	315	274
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto</b>	<b>315</b>	<b>274</b>
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(21)	(5)
<b>Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto</b>	<b>294</b>	<b>269</b>
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(16)	(12)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	7	5
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>285</b>	<b>262</b>
Dochody z lokat, w tym:	8	4
operacje na zewnątrz	8	4
operacje między segmentami	-	-
<b>Przychody</b>	<b>293</b>	<b>266</b>
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(185)	(167)
Koszty akwizycji	(64)	(61)
Koszty administracyjne	(27)	(30)
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>17</b>	<b>8</b>

<b>Ubezpieczenia - Ukraina</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki przypisane brutto na zewnątrz	52	58
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
<b>Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto</b>	<b>52</b>	<b>58</b>
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(3)	(16)
<b>Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto</b>	<b>49</b>	<b>42</b>
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(21)	(32)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	14
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>28</b>	<b>24</b>
Dochody z lokat, w tym:	4	8
operacje na zewnątrz	4	8
operacje między segmentami	-	-
<b>Przychody</b>	<b>32</b>	<b>32</b>
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(10)	(18)
Koszty akwizycji	(16)	(12)
Koszty administracyjne	(6)	(4)
Pozostałe	6	4
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>6</b>	<b>2</b>

<b>Kontrakty inwestycyjne</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Składki przypisane brutto	13	47
Zmiany stanu rezerw składek	-	-
<b>Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto</b>	<b>13</b>	<b>47</b>
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek	-	-
<b>Składki zarobione netto</b>	<b>13</b>	<b>47</b>
Dochody z lokat, w tym:	19	6
operacje na zewnątrz	19	6
operacje między segmentami	-	-
<b>Przychody</b>	<b>32</b>	<b>53</b>
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(29)	(49)
Koszty akwizycji	-	(1)
Koszty administracyjne	(2)	(3)
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>1</b>	<b>-</b>

<b>Pozostałe segmenty</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
Dochody z lokat, w tym:	-	(1)
- operacje na zewnątrz	-	(1)
- operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	213	144
<b>Przychody</b>	<b>213</b>	<b>143</b>
Koszty	(236)	(152)
Pozostałe	17	4
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>(6)</b>	<b>(5)</b>

Uzgodnienia 1 stycznia 2017 - 31 marca 2017	Składki zarobione netto	Dochody z lokat <sup>2)</sup>	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	461	14	(297)	(100)	(32)	51
Ubezpieczenia masowe	2 178	94	(1 292)	(415)	(142)	395
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 714	230	(1 452)	(82)	(149)	255
Ubezpieczenia indywidualne	410	180	(492)	(34)	(15)	49
Inwestycje	-	332	-	-	-	332
Działalność bankowa	-	675	-	-	(467)	118
Ubezpieczenia emerytalne	-	1	-	(1)	(13)	15
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	285	8	(185)	(64)	(27)	17
Ubezpieczenia - Ukraina	28	4	(10)	(16)	(6)	6
Kontrakty inwestycyjne	13	19	(29)	-	(2)	1
Pozostałe segmenty	-	-	-	-	-	(6)
<b>Segmenty razem</b>	<b>5 089</b>	<b>1 557</b>	<b>(3 757)</b>	<b>(712)</b>	<b>(853)</b>	<b>1 233</b>
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(13)	(16)	29	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	13	-	-	13
Wycena instrumentów kapitałowych	-	11	-	-	-	11
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	(17)
Korekty konsolidacyjne <sup>1)</sup>	(4)	122	5	18	(8)	19
<b>Dane skonsolidowane</b>	<b>5 072</b>	<b>1 674 <sup>2)</sup></b>	<b>(3 710)</b>	<b>(694)</b>	<b>(861)</b>	<b>1 259</b>

<sup>1)</sup> Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

<sup>2)</sup> Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Uzgodnienia 1 stycznia 2016 - 31 marca 2016	Składki zarobione netto	Dochody z lokat	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	365	28	(171)	(76)	(26)	112
Ubezpieczenia masowe	1 732	127	(1 224)	(359)	(146)	68
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 689	190	(1 315)	(88)	(144)	315
Ubezpieczenia indywidualne	249	12	(164)	(25)	(15)	55
Inwestycje	-	125	-	-	-	125
Działalność bankowa	-	565	-	-	(256)	106
Ubezpieczenia emerytalne	-	1	-	(1)	(9)	18
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	262	4	(167)	(61)	(30)	8
Ubezpieczenia - Ukraina	24	8	(18)	(12)	(4)	2
Kontrakty inwestycyjne	47	6	(49)	(1)	(3)	-
Pozostałe segmenty	-	(1)	-	-	-	(5)
<b>Segmenty razem</b>	<b>4 368</b>	<b>1 065</b>	<b>(3 108)</b>	<b>(623)</b>	<b>(633)</b>	<b>804</b>
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(47)	(2)	49	-	-	-
Wycena instrumentów kapitałowych	-	(6)	-	-	-	(6)
Wycena nieruchomości	-	(6)	-	-	1	(4)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	(2)
Odpisy na ZFŚS i koszty aktuarialne	-	-	-	-	-	-
Korekty konsolidacyjne <sup>1)</sup>	(4)	6	(7)	6	2	(76)
<b>Dane skonsolidowane</b>	<b>4 317</b>	<b>1 057 <sup>2)</sup></b>	<b>(3 066)</b>	<b>(617)</b>	<b>(630)</b>	<b>716</b>

<sup>1)</sup> Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

<sup>2)</sup> Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.



<b>Podział geograficzny 1 stycznia – 31 marca 2017 i na 31 marca 2017</b>	<b>Polska</b>	<b>Kraje bałtyckie</b>	<b>Ukraina</b>	<b>Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)</b>	<b>Wartość skonsolidowana</b>
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	5 401	315	52	-	5 768
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	267	-	-	-	267
Przychody netto z inwestycji	1 294	5	4	-	1 303
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(213)	-	-	-	(213)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	581	3	-	-	584
Aktywa trwale inne niż instrumenty finansowe <sup>1)</sup>	2 611	258	4	-	2 873
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	669	-	2	-	671
Aktywa	125 907	1 989	246	(1 409)	126 733

<sup>1)</sup> Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

<b>Podział geograficzny 31 grudnia 2016</b>	<b>Polska</b>	<b>Kraje bałtyckie</b>	<b>Ukraina</b>	<b>Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)</b>	<b>Wartość skonsolidowana</b>
Aktywa trwale inne niż instrumenty finansowe <sup>1)</sup>	2 650	276	4	-	2 930
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	622	-	2	-	624
Aktywa	124 510	2 021	262	(1 448)	125 345

<sup>1)</sup> Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

<b>Podział geograficzny 1 stycznia – 31 marca 2016 i na 31 marca 2016</b>	<b>Polska</b>	<b>Kraje bałtyckie</b>	<b>Ukraina</b>	<b>Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)</b>	<b>Wartość skonsolidowana</b>
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	4 469	274	58	-	4 801
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	28	-	-	(28)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	185	-	-	-	185
Przychody netto z inwestycji	982	4	8	-	994
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(91)	-	-	-	(91)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	154	-	-	-	154
Aktywa trwale inne niż instrumenty finansowe <sup>1)</sup>	2 353	293	3	-	2 649
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	403	-	2	2	407
Aktywa	107 562	1 848	240	(1 367)	108 283

<sup>1)</sup> Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

## 14. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej

### 14.1 Ubezpieczenia korporacyjne – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	168	103	63,1%
Ubezpieczenia AC	205	157	30,6%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	373	260	43,5%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	142	56	153,6%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	74	67	10,4%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe <sup>1)</sup>	41	92	(55,4%)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	257	215	19,5%
<b>Razem segment ub. korporacyjne (ub. maj i os.)</b>	<b>630</b>	<b>475</b>	<b>32,6%</b>

<sup>1)</sup> Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W I kwartale 2017 roku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, nastąpił wzrost składki przypisanej brutto w stosunku do I kwartału 2016 roku o 155 mln zł (+32,6% r/r). W ramach składki odnotowano:

- dodatnią dynamikę sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych (+43,5% r/r) oferowanych firmom leasingowym oraz w ubezpieczeniach flot (głównie ubezpieczenia OC) w konsekwencji wzrostu średniej składki oraz liczby ubezpieczeń;
- wzrost składki z ubezpieczeń od ognia i innych szkód majątkowych (+153,6% r/r) oraz ubezpieczeń OC pozostałe (+10,4% r/r) w wyniku zawarcia kilku umów o wysokiej wartości jednostkowej, w tym przystąpienie do TUW PZUW dwóch dużych podmiotów z branży chemicznej i węglowej;
- niższą sprzedaż w ubezpieczeniach NNW i pozostałych (-55,4% r/r) – w analogicznym okresie 2016 roku udzielenie gwarancji spółce zależnej PZU, Alior Bank o wysokiej wartości jednostkowej (efekt eliminowany w procesie konsolidacji).

Dane z rachunku zysków i strat - ub. korporacyjne (ub. maj. i os.)	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	630	475	32,6%
Składki zarobione netto	461	365	26,3%
Dochody z lokat	14	28	(50,0%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(297)	(171)	73,7%
Koszty akwizycji	(100)	(76)	31,6%
Koszty administracyjne	(32)	(26)	23,1%
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	6	5	20,0%
Pozostałe	(1)	(13)	(92,3%)
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>51</b>	<b>112</b>	<b>(54,5%)</b>
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) <sup>1)</sup>	20,4%	19,5%	0,9 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych <sup>1)</sup>	6,9%	7,1%	(0,2) p.p.
wskaźnik szkodowości <sup>1)</sup>	64,4%	46,8%	17,6 p.p.
wskaźnik mieszany (COR) <sup>1)</sup>	91,8%	73,4%	18,4 p.p.

<sup>1)</sup> Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto wzrosły o 73,7%, co przy wyższej składce zarobionej o 26,3%, oznacza pogorszenie wskaźnika szkodowości o 17,6 p.p. Wzrost wskaźnika szkodowości odnotowano głównie w grupie ubezpieczeń:

- AC komunikacyjnych w konsekwencji wzrostu średniej wypłaty oraz częstości szkód. Mimo wzrostu wartości odszkodowań, efekt ten częściowo został skompensowany poprawą wskaźnika szkodowości w grupie OC komunikacyjnych;

- odpowiedzialności cywilnej ogólnej oraz ubezpieczeniach od ognia w wyniku zgłoszenia kilku roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej.

Powyższe zmiany zostały częściowo skompensowane spadkiem poziomu odszkodowań i świadczeń w ubezpieczeniach pozostałych szkód rzeczowych.

Spadek dochodów z lokat alokowanych do segmentu ubezpieczeń korporacyjnych o 50,0% r/r, wynikał głównie z deprecjacji kursu euro względem złotego o 4,6% wobec umocnienia o 0,2% w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wzrost kosztów akwizycji w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych o 31,6% w porównaniu do I kwartału 2016 roku będący głównie wynikiem wyższych bezpośrednich kosztów akwizycji, to konsekwencja znacznie wyższej dynamiki sprzedaży (+32,6% r/r).

Wzrost kosztów administracyjnych o 6 mln zł (tj. o 23,1%) w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego, w konsekwencji wyższych kosztów systemów IT, co związane było z wprowadzaniem produktów dedykowanych klientowi korporacyjnemu do obsługi i sprzedaży w systemie Everest. Efekt częściowo skompensowany przez spadek kosztów w działalności projektowej.

Po I kwartale 2017 roku segment ubezpieczeń korporacyjnych osiągnął 51 mln zł zysku na ubezpieczeniach, czyli o 54,5% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. O spadku zysku z ubezpieczeń zadecydowało głównie pogorszenie rentowności portfela ubezpieczeń AC komunikacyjnych (wzrost średniej wypłaty przy jednoczesnym wzroście częstości szkód) oraz odpowiedzialności cywilnej ogólnej i ubezpieczeń od ognia (zgłoszenie kilku roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej).

## 14.2 Ubezpieczenia masowe – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	1 123	771	45,7%
Ubezpieczenia AC	644	508	26,8%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	1 767	1 279	38,2%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	538	525	2,5%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	132	135	(2,2%)
Ubezpieczenia NNW i pozostałe <sup>1)</sup>	216	208	3,8%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	886	868	2,1%
<b>Razem segment ub. masowe (ub. maj i os.)</b>	<b>2 653</b>	<b>2 147</b>	<b>23,6%</b>

<sup>1)</sup> Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W I kwartale 2017 roku w segmencie ubezpieczeń masowych, nastąpił wzrost składki przypisanej brutto o 506 mln zł (+23,6% r/r) w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku. Zmiana wynikała przede wszystkim ze:

- wzrostu przypisu składki w ubezpieczeniach komunikacyjnych (+38,2% r/r) jako efekt wzrostu średniej składki w następstwie wprowadzonych podwyżek (będących odpowiedzią na pogarszające się wyniki w ostatnich latach), przy jednoczesnym wzroście liczby ubezpieczeń;
- przyrostu składki z ubezpieczeń od ognia i innych szkód majątkowych (+2,5% r/r), w tym w ubezpieczeniach mieszkań PZU DOM oraz oferowanych małym i średnim przedsiębiorstwom. Efekt częściowo kompensowany przez spadek sprzedaży w grupie ubezpieczeń OC pozostałych (-2,2% r/r);
- wyższego przypisu składki w grupie ubezpieczeń NNW i pozostałych (+3,8% r/r), głównie ubezpieczeń wypadku oraz świadczenia pomocy oferowanych m.in. w ramach pakietu z ubezpieczeniem OC i AC.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. masowe (ub. maj. i os.)	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 653	2 147	23,6%
Składki zarobione netto	2 178	1 732	25,8%
Dochody z lokat	94	127	(26,0%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 292)	(1 224)	5,6%
Koszty akwizycji	(415)	(359)	15,6%
Koszty administracyjne	(142)	(146)	(2,7%)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	(1)	3	(133,3%)
Pozostałe	(27)	(65)	(58,5%)
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>395</b>	<b>68</b>	<b>480,9%</b>
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) <sup>1)</sup>	19,1%	20,6%	(1,5) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych <sup>1)</sup>	6,5%	8,4%	(1,9) p.p.
wskaźnik szkodowości <sup>1)</sup>	59,3%	70,7%	(11,4) p.p.
wskaźnik mieszany (COR) <sup>1)</sup>	84,9%	99,7%	(14,8) p.p.

<sup>1)</sup> Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku wzrosły o 5,6%, co przy wyższej składce zarobionej netto o 25,8% przekłada się na poprawę wskaźnika szkodowości o 11,4 p.p.

Zmiana ta kształtowana była głównie przez spadek wskaźnika szkodowości w grupie ubezpieczeń:

- pozostałych szkód rzeczowych, w tym głównie ubezpieczeń dotowanych upraw rolnych – w analogicznym okresie 2016 roku wystąpienie licznych szkód powodowanych siłami natury, kiedy to odszkodowania z tytułu ujemnych skutków przezimowań były o 214 mln zł wyższe niż średnia z 3 poprzedzających lat;
- OC komunikacyjnych, jako efekt wprowadzonych zmian w średniej składce oraz braku zdarzeń o wysokiej wartości jednostkowej; efekt częściowo niwelowany przez obserwowany wzrost częstości szkód.

Powyższe pozytywne zmiany zostały częściowo skompensowane przez wyższy poziom szkodowości w grupie ubezpieczeń AC oraz w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej ogólnej.

Spadek dochodów z lokat alokowanych do segmentu ubezpieczeń masowych o 26,0% r/r, wynikał głównie z deprecjacji kursu euro względem złotego o 4,6% wobec umocnienia o 0,2% w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń masowych wyniosły w I kwartale 2017 roku 415 mln zł i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 56 mln zł (+15,6%). Czynnikiem determinującym zmianę poziomu kosztów akwizycji był wyższy poziom bezpośrednich kosztów akwizycji (w tym głównie efekt rosnącego portfela ubezpieczeń komunikacyjnych). Jednocześnie w ubezpieczeniach bankowych odnotowano spadek bezpośrednich kosztów akwizycji, będący efektem zmiany zasad rozliczeń z bankami w ramach umów bancassurance – od 1 kwietnia 2016 roku zgodnie z wymogami ustawy o działalności ubezpieczeniowej zostały zmienione zasady wynagradzania ubezpieczających w umowach grupowych (od Q2 2016 koszty te ujmuje się w kosztach administracyjnych).

Spadek kosztów administracyjnych o 4 mln zł (tj. o 2,7%) w porównaniu do I kwartału 2016 roku to efekt niższych kosztów w działalności projektowej oraz działalności bieżącej dotyczącej m.in. kosztów nieruchomości oraz projektu Everest.

O wzroście zysku z ubezpieczeń w segmencie ubezpieczeń masowych o 327 mln zł (+480,9%) w porównaniu do I kwartału 2016 roku zadecydowała głównie poprawa rentowności w ubezpieczeniach rolnych (znacznie niższy poziom szkód o charakterze masowym) oraz w mniejszym stopniu w OC komunikacyjnych (efekt wprowadzenia zmian w średniej cenie częściowo niwelowany przez wzrost częstości szkód).

### 14.3 Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane – ubezpieczenia na życie

Składki przypisane brutto były wyższe w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 25 mln zł (1,5%), co było przede wszystkim efektem:

- pozyskania kolejnych składek w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej lub kontynuowanej (nowi klienci w ubezpieczeniach ambulatoryjnych oraz sprzedaż wariantów produktu lekowego);
- rozwoju ubezpieczeń grupowych ochronnych (wzrost średniej składki oraz ilości umów dodatkowych zawieranych przez każdego ubezpieczonego);
- dosprzedaży ubezpieczeń dodatkowych oraz podwyższania sumy ubezpieczenia w produktach indywidualnie kontynuowanych.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 714	1 689	1,5%
Ubezpieczenia grupowe (składka okresowa)	1 223	1 205	1,5%
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane (składka okresowa)	491	484	1,4%
Składki zarobione netto	1 714	1 689	1,5%
Dochody z lokat	230	190	21,1%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 452)	(1 315)	10,4%
Koszty akwizycji	(82)	(88)	(6,8)%
Koszty administracyjne	(149)	(144)	3,5%
Pozostałe	(6)	(17)	(64,7)%
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>255</b>	<b>315</b>	<b>(19,0)%</b>
<b>Wynik na ubezpieczeniach z wyłączeniem efektu konwersji</b>	<b>236</b>	<b>304</b>	<b>(22,4)%</b>
wskaźnik kosztów akwizycji <sup>1)</sup>	4,8%	5,2%	(0,4) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych <sup>1)</sup>	8,7%	8,5%	0,2 p.p.
marża wyniku na ubezpieczeniach z wyłączeniem efektu konwersji <sup>1)</sup>	13,8%	18,0%	(4,2) p.p.

<sup>1)</sup> Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz z dochodów w produktach o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych dochody z działalności lokacyjnej wzrosły o 40 mln zł przede wszystkim w wyniku wyższych dochodów w produktach typu unit-linked (głównie PPE) w efekcie lepszej koniunktury na rynku akcji – wzrost indeksu WIG o 11,9% wobec 5,5% w analogicznym okresie ubiegłego roku. Dochody alokowane według cen transferowych pozostały na poziomie zbliżonym do porównywalnego okresu ubiegłego roku.

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto zamknęły się kwotą 1 452 mln zł (wzrost rok do roku o 10,4%). Zmiana była w szczególności rezultatem:

- w ubezpieczeniach ochronnych wzrostu w stosunku do ubiegłego roku ilości zgonów i liczby wypłacanych z tego tytułu świadczeń. Wzrost ten miał swoje uzasadnienie w wyższej liczbie zgonów w całej populacji w Polsce na początku tego roku, co przedstawiają dane publikowane przez GUS;
- wyższego niż przed rokiem wzrostu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w Pracowniczych Programach Emerytalnych (PPE, produkt III filaru zabezpieczenia emerytalnego) – istotnie wyższe niż przed rokiem wyniki z działalności inwestycyjnej przy stabilnym poziomie wpłat klientów na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;
- przyrostu wartości kosztów świadczeń w ubezpieczeniach zdrowotnych, jako efekt dynamicznego rozwoju tego portfela umów;
- powyższe efekty częściowo zostały zniesione poprzez tempo konwersji polis umów wieloletnich na roczne umowy odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P przekraczające ubiegłoroczny poziom. Uwolnionych zostało 19 mln zł rezerw, czyli o 8 mln zł więcej niż w analogicznym okresie 2016 roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych w trakcie 3 miesięcy 2017 roku wyniosły 82 mln zł i spadły w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 6 mln zł (6,8%). Czynnikiem determinującym ograniczenie poziomu bezpośrednich i pośrednich kosztów akwizycji było podpisanie w II kwartale 2016 roku nowej umowy agencyjnej w kanale *bancassurance*, w efekcie której wynagrodzenie za wykonywanie czynności agencyjnych polegających na uczestniczeniu w administrowaniu umów ubezpieczeń ochronnych jest traktowane jako koszt administracyjny w odróżnieniu od wcześniej obowiązującej umowy traktującej je jako koszt akwizycji. Jednocześnie w produktach zdrowotnych i grupowych ochronnych notowany był wzrost kosztów akwizycji wynikający z jednej strony z dynamicznego rozwoju tego rodzaju produktów, a z drugiej ze wzrostu udziału wysokoprowizyjnych kanałów brokerskich.

Wyższe o 5 mln zł (3,5%) koszty administracyjne w trakcie I kwartału 2017 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku wynikały przede wszystkim z podpisania w II kwartale 2016 roku nowej umowy agencyjnej w kanale *bancassurance*, w efekcie której wynagrodzenie za wykonywanie czynności agencyjnych polegających na uczestniczeniu w administrowaniu umów ubezpieczeń ochronnych jest traktowane jako koszt administracyjny w odróżnieniu od wcześniej obowiązującej umowy traktującej je jako koszt akwizycji. Ww. negatywny czynnik był równoważony przez ograniczenie kosztów zarówno w działalności projektowej jak i działalności bieżącej poprzez stałe utrzymywanie dyscypliny kosztowej.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych w trakcie I kwartału 2017 roku spadł w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku o 60 mln zł (19,0%) do 255 mln zł. Zysk z działalności operacyjnej z wyłączeniem efektu konwersji umów długoterminowych na kontrakty odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P obniżył się rok do roku o 68 mln zł (22,4%) - głównie na skutek wzrostu w stosunku do ubiegłego roku ilości zgonów i liczby wypłacanych z tego tytułu świadczeń. Wzrost ten miał swoje uzasadnienie w wyższej liczbie zgonów w całej populacji w Polsce na początku tego roku, co przedstawiają dane publikowane przez GUS.

#### 14.4 Ubezpieczenia indywidualne – ubezpieczenia na życie

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	% zmiana
Składka okresowa	154	127	21,3%
Składka jednorazowa	254	119	113,4%
<b>Razem</b>	<b>408</b>	<b>246</b>	<b>65,9%</b>

Wzrost składek przypisanych brutto w stosunku do I kwartału 2016 roku o 162 mln zł (65,9%) do poziomu 408 mln zł był rezultatem:

- wyższych wpłat na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych w ubezpieczeniach unit-linked oferowanych razem z Bankiem Millennium;
- wprowadzenia do sprzedaży od początku 2017 roku nowego produktu unit linked razem z Alior Bank;
- wzrostu wpłat na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych produktów unit-linked oferowanych poprzez Oddziały PZU, szczególnie IKE oraz Cel na Przyszłość;
- stale rosnącego poziomu składki produktów ochronnych zarówno o charakterze kapitałowym jak i terminowym – wciąż rosnąca sprzedaż poprzez Oddziały PZU.



Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	408	246	65,9%
Składki zarobione netto	410	249	64,7%
Dochody z lokat	180	12	1400,0%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(492)	(164)	200,0%
Koszty akwizycji	(34)	(25)	36,0%
Koszty administracyjne	(15)	(15)	-
Pozostałe	-	(2)	x
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>49</b>	<b>55</b>	<b>(10,9)%</b>
wskaźnik kosztów akwizycji <sup>1)</sup>	8,3%	10,2%	(1,9) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych <sup>1)</sup>	3,7%	6,1%	(2,4) p.p.
marża wyniku na ubezpieczeniach <sup>1)</sup>	12,0%	22,4%	(10,4) p.p.

<sup>1)</sup> Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz dochodów z produktów o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń indywidualnych wzrosły one rok do roku o 168 mln zł głównie ze względu na wzrost wyniku w produktach o charakterze inwestycyjnym (dochód w trakcie 3 miesięcy 2017 roku i strata w analogicznym okresie ubiegłego roku) – efekt wyższych stóp zwrotu funduszy w produktach unit-linked w kanale bancassurance, jak i lepszego wyniku zanotowanego na IKE oraz produkcji strukturyzowanym Świat Zysków. Dochody alokowane według cen transferowych pozostały na poziomie zbliżonym do porównywalnego okresu ubiegłego roku.

Wartość odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto ukształtowała się na poziomie 492 mln zł, co oznacza koszt wyższy o 328 mln zł w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku. Przyczyniły się do tego zdecydowanie wyższe zwiększenia rezerw przede wszystkim dla produktów unit-linked w kanale bancassurance oraz w mniejszym stopniu tego samego rodzaju produktów oferowanych w sieci własnej PZU (głównie IKE). W obu przypadkach było to efektem zarówno zwiększenia przez klientów wpłat na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, jak i istotnie lepszych wyników z działalności lokacyjnej w bieżącym okresie.

W I kwartale 2017 roku zanotowano wzrost kosztów akwizycji w segmencie ubezpieczeń indywidualnych o 9 mln zł do poziomu 34 mln zł. Przyczyną był istotnie wyższy poziom sprzedaży produktów unit-linked w kanale bancassurance z prowidją płatną z góry oraz dodatkowe koszty wynikające z rosnącego zaangażowania sieci własnej w akwizycję tego rodzaju produktów.

Koszty administracyjne w trakcie 3 miesięcy 2017 roku pozostały na analogicznym poziomie jak w roku ubiegłym, tj. 15 mln zł.

Wynik operacyjny segmentu obniżył się w porównaniu z ubiegłym rokiem o 6 mln zł do poziomu 49 mln zł głównie w efekcie wzrostu wynagrodzenia prowizyjnego dla produktów unit-linked w kanale bancassurance. Na obniżenie marży wyniku wpłynął ponadto wzrost udziału w przychodach segmentu produktów inwestycyjnych o znacznie niższej osiąganey marży.

## 14.5 Segment bankowy

Według stanu na koniec marca 2017 roku, PZU, wraz ze spółkami zależnymi, jest w posiadaniu 29,22% udziału w kapitale własnym Alior Bank. 18 grudnia 2015 roku objęto konsolidacją Alior Bank wraz ze spółkami zależnymi, natomiast segment bankowy w ramach wyników Grupy PZU wydzielono 1 stycznia 2016 roku.

W I kwartale br. w segmencie bankowym zanotowano zysk z działalności operacyjnej na poziomie 118 mln zł i był wyższy o 11,3% w porównaniu do roku ubiegłego. Jednocześnie z uwagi na posiadanie przez Grupę PZU 29,22% udziałów w kapitale banku do wyniku operacyjnego przypisanego jednostce dominującej segment bankowy kontrybuował w I kwartale br. 34 mln zł (bez uwzględnienia korekty wyceny pozycji bilansowych do wartości godziwej na moment rozpoczęcia konsolidacji i ich dalszej wyceny oraz amortyzacji wartości niematerialnych zidentyfikowanych w ramach transakcji przejęcia Alior Banku).

Wzrost segmentu bankowego r/r oraz wzrost pozycji w ramach segmentu wynika z przejścia wydzielonej części banku BPH. Wynik z tyt. odsetek („Przychody netto z inwestycji”, „Koszty odsetkowe”) wyniósł 718 mln zł i był wyższy o 53,1% względem analogicznego okresu roku ubiegłego m.in. dzięki większej bazie kredytowej. Marża odsetkowa<sup>4</sup> wyniosła 4,5% (4,3% w analogicznym okresie roku ubiegłego). Wzrost wynika z efektywnego wykorzystania nadwyżki płynnościowej po pozyskaniu środków z emisji nowych akcji a rozliczeniem transakcji zakupu akcji wydzielonej części Banku BPH od Grupy GE Capital.

Odpisy na należności od klientów („Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji”) na poziomie 209 mln zł były wyższe o 33,1% względem roku ubiegłego, co wynikało ze wzrostu skali działalności oraz zidentyfikowania odpisów zrealizowanych w związku z połączeniem bazy klientów BPH.

Wynik z tytułu prowizji i opłat wyniósł 137 mln zł w I kwartale 2017 roku, co stanowiło dochody na poziomie 157% względem analogicznego okresu roku ubiegłego.

W I kwartale br. należności kredytowe klientów netto charakteryzowały się dodatnią dynamiką w porównaniu do końca roku 2016 (+4,3%) i na dzień 31 marca 2017 roku wyniosły 46 949 mln zł. Wzrost zanotowano zarówno w segmencie klienta detalicznego (kredyty konsumpcyjne oraz *consumer finance*), jak i biznesowego (kredyty operacyjne).

Działalność bankowa	1 stycznia 2017 - 31 marca 2017	1 stycznia 2016 - 31 marca 2016	zmiana %
Przychody z tytułu prowizji i opłat	215	138	55,8%
Dochody z lokat, w tym:	675	565	19,5%
Przychody netto z inwestycji	889	720	23,5%
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(209)	(157)	33,0%
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	(5)	2	-
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(78)	(51)	52,9%
Koszty odsetkowe	(171)	(251)	(31,9)%
Koszty administracyjne	(467)	(256)	82,4%
Pozostałe	(56)	(39)	43,6%
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>118</b>	<b>106</b>	<b>11,3%</b>

## 14.6 Inwestycje

### *Wynik netto na działalności inwestycyjnej i koszty odsetkowe*

W okresie 3 miesięcy 2017 roku wynik netto na działalności inwestycyjnej Grupy PZU wyniósł 1 674 mln zł wobec 1 057 mln zł w analogicznym okresie 2016 roku (wzrost o 58,4%). Po uwzględnieniu kosztów odsetkowych oraz wyłączając wpływ Alior Banku wynik netto na działalności inwestycyjnej w okresie 3 miesięcy 2017 roku wyniósł 960 mln zł i był wyższy niż wynik ubiegłego roku o 517 mln zł, na co wpływ miały przede wszystkim następujące czynniki:

- lepszy wynik na notowanych instrumentach kapitałowych spowodowany w szczególności poprawą koniunktury na GPW – wzrost indeksu WIG o 11,9% wobec 5,5% w analogicznym okresie roku ubiegłego;
- wzrost o 64 mln zł wyceny pakietu akcji Grupy Azoty;
- zakup 2 mld zł obligacji 30-letnich o wysokiej rentowności na rynku pierwotnym do portfela obligacji utrzymywanych do terminu wymagalności zapewniających równocześnie poprawę dopasowania struktury terminowej portfela lokat do zobowiązań.

<sup>4</sup> Wynik z tytułu odsetek / średni poziom aktywów pracujących (Kasa i środki w banku centralnym, aktywa finansowe, należności od banków i klientów) liczone do stanu na początek i koniec okresu; dane zgodnie z prezentacją w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy Alior Bank, wskaźnik uroczniowy.



Wpływ powyższych czynników został częściowo skompensowany spadkiem wyniku z odsetkowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej na skutek zmiany perspektyw dla globalnych stóp procentowych oraz umocnienia kursu polskiej waluty w szczególności względem euro w ramach portfela obligacji walutowych bilansowanego naliczeniem dodatnich FX od własnych dłużnych papierów wartościowych.

*Zmiana wyniku netto na działalności inwestycyjnej po uwzględnieniu kosztów odsetkowych*

<b>Wynik netto na działalności inwestycyjnej po uwzględnieniu kosztów odsetkowych</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>	<b>zmiana %</b>
Instrumenty kapitałowe	521	1	x
Grupa Azoty	42	(22)	x
Odsetkowe instrumenty finansowe	196	495	(60,5)%
Odsetki od własnych dłużnych papierów wartościowych	(13)	(13)	x
Różnice kursowe od własnych dłużnych papierów wartościowych	176	(11)	x
Nieruchomości inwestycyjne	35	26	34,6%
Instrumenty pochodne	181	40	354,4%
Pozostałe	(178)	(73)	x
<b>Razem ex Alior</b>	<b>960</b>	<b>443</b>	<b>116,7%</b>
Alior	527	340	55,1%
<b>Razem</b>	<b>1 487</b>	<b>783</b>	<b>89,9%</b>

Dochody z działalności operacyjnej segmentu inwestycje (wyłącznie operacje na zewnątrz) wyniosły 326 mln zł i były wyższe niż w analogicznym okresie 2016 roku o 173,9% przede wszystkim ze względu na poprawę koniunktury na GPW.

Na koniec marca 2017 roku wartość portfela lokat<sup>5</sup> Grupy PZU z wyłączeniem wpływu Alior Banku wynosiła 52 797 mln zł wobec 50 488 mln zł na koniec 2016 roku.

Grupa prowadzi działalność inwestycyjną zgodnie z wymogami ustawowymi przy zachowaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, płynności i rentowności. Dłużne skarbowe papiery wartościowe stanowiły ponad 60% portfela lokat z wyłączeniem Alior Banku zarówno na 31 marca 2017 roku jak i na 31 grudnia 2016 roku.

W pierwszych miesiącach 2017 roku działalność inwestycyjna Grupy PZU koncentrowała się na kontynuacji realizacji założeń strategicznych, w szczególności optymalizacji rentowności działalności inwestycyjnej poprzez większą dywersyfikację portfela lokat, stąd wzrost udziału długu korporacyjnego (w tym pożyczek) związany m.in. z utworzeniem portfela długu wysokomarżowego. Istotny wzrost udziału dłużnych rządowych papierów wartościowych to efekt zakupu 2 mld zł obligacji 30-letnich na rynku pierwotnym do portfela utrzymywanego do terminu wymagalności celem lepszego dopasowania struktury terminowej portfela aktywów do zobowiązań.

<sup>5</sup> Portfel lokat obejmuje aktywa finansowe (łącznie z produktami inwestycyjnymi, z wyłączeniem należności od klientów z tytułu kredytów), nieruchomości inwestycyjne (włącznie z częścią prezentowaną w kategorii aktywa przeznaczone do sprzedaży), ujemną wycenę instrumentów pochodnych oraz zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

### Struktura portfela lokat z wyłączeniem wpływu Alior Banku

Portfel lokat	31 marca 2017	31 grudnia 2016
Instrumenty kapitałowe, w tym:	7 841	7 408
Instrumenty kapitałowe dla których można określić wartość godziwą - notowane	3 865	3 699
Instrumenty kapitałowe dla których można określić wartość godziwą - pozostałe	3 976	3 709
Odsetkowe aktywa finansowe, w tym:	42 059	40 411
Dłużne papiery wartościowe - rządowe	34 084	32 263
Dłużne papiery wartościowe - pozostałe	3 112	3 122
Transakcje reverse repo i lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 564	3 318
Pożyczki	3 299	1 708
Nieruchomości inwestycyjne	2 836	2 830
Instrumenty pochodne (wartość netto)	118	(13)
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	(57)	(148)
<b>Razem portfel lokat</b>	<b>52 797</b>	<b>50 488</b>

## 14.7 Ubezpieczenia emerytalne

Dane z rachunku zysków i strat - segment emerytalny	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	% zmiana
Dochody z lokat	1	1	-
Pozostałe przychody	28	24	16,7%
<b>Przychody</b>	<b>29</b>	<b>25</b>	<b>16,0%</b>
Koszty administracyjne	(13)	(9)	44,4%
Pozostałe	(1)	2	(150,0)%
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>15</b>	<b>18</b>	<b>(16,7)%</b>

Przychody z tytułu działalności podstawowej w segmencie ubezpieczeń emerytalnych za I kwartał 2017 roku i za I kwartał 2016 roku wyniosły odpowiednio 28 mln zł i 24 mln zł. Zmiana o 4 mln zł (16,7%) wynikała głównie z wyższych przychodów z tytułu zarządzania funduszem OFE „PZU Złota Jesień” co było efektem wyższej średniej wartości aktywów netto spowodowanej lepszą sytuacją na rynkach finansowych.

Koszty administracyjne PTE PZU wzrosły o ponad 4 mln zł r/r (+44,0%). Główny wpływ na odchylenie miały dopłaty do Funduszu Gwarancyjnego, które były wyższe o prawie 5 mln zł z uwagi na dynamiczny wzrost zarządzanego przez PTE PZU funduszu OFE „PZU Złota Jesień”.

Spadek zysku z działalności operacyjnej w I kwartale 2017 roku o prawie 3 mln r/r głównie wynikał z otrzymania opłaty motywacyjnej w 2016 roku za przejęcie aktywów Nordea DFE (2 mln zł).

Na koniec I kwartału 2017 roku łączna wartość aktywów netto wszystkich OFE na rynku wyniosła 167,6 mld zł i wzrosła o 16,8% w stosunku do końca marca 2016 roku. Aktywa OFE PZU wzrosły w tym okresie o 16,0%, do poziomu 21,8 mld zł. W okresie od stycznia do marca 2017 roku ZUS przekazał do OFE PZU 82 mln zł składek brutto wraz z odsetkami, o 11,2% więcej niż w analogicznym okresie 2016 roku. W tzw. „suwaku” OFE PZU przekazało do ZUS 166 mln zł. Stopa zwrotu OFE PZU w okresie 3 miesięcy 2017 roku wyniosła +9,4%.

## 14.8 Kraje bałtyckie

Dane z rachunku zysków i strat - segment Kraje bałtyckie	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	315	274	15,0%
Składki zarobione netto	285	262	8,8%
Dochody z lokat	8	4	100,0%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(185)	(167)	10,8%
Koszty akwizycji	(64)	(61)	4,9%
Koszty administracyjne	(27)	(30)	(10,0%)
Pozostałe	-	-	0,0%
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>17</b>	<b>8</b>	<b>112,5%</b>
kurs walutowy EUR w PLN	4,2891	4,3559	(1,5%)
wskaźnik kosztów akwizycji <sup>1)</sup>	22,5%	23,3%	(0,8 p.p.)
wskaźnik kosztów administracyjnych <sup>1)</sup>	9,5%	11,5%	(2,0 p.p.)

<sup>1)</sup> Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

W ramach działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU oferuje ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie. Ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oferowane są poprzez nabyte w 2014 roku podmioty: Lietuvos Draudimas – lidera rynku litewskiego (nabycie miało miejsce 31 października 2014 roku), AAS Balta – lidera rynku łotewskiego (przejęcie nastąpiło 30 czerwca 2014 roku) oraz oddział Lietuvos Draudimas w Estonii (od 31 października 2014 roku). Ubezpieczenia na życie sprzedawane są przez spółkę UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas.

Udział w litewskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec marca 2017 roku 27,8%, w ubezpieczeniach na życie 5,9%, natomiast udział w estońskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł 15,3%. Tymczasem udział w rynku łotewskim wyniósł na koniec 2016 roku 28,0%.

Z tytułu działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU wygenerowała w I kwartale 2017 roku wynik na ubezpieczeniach w wysokości 17 mln zł wobec 8 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Rezultat ten ukształtował się pod wpływem następujących czynników:

- wzrostu składki przypisanej brutto. Wyniosła ona 315 mln zł i przyrosła w stosunku do I kwartału poprzedniego roku o 41 mln zł. Ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe odnotowały wzrost w wysokości 38 mln zł – w szczególności w ubezpieczeniach komunikacyjnych na skutek podwyższenia stawek ubezpieczeniowych w regionie. W przypadku ubezpieczeń na życie składka wzrosła o 3 mln zł (tj. 27,3%). Dynamika składki przypisanej brutto w segmencie kraje bałtyckie ukształtowała się na poziomie 15,0%;
- przyrostu dochodów z lokat. W I kwartale 2017 roku wynik wyniósł 8 mln zł i był wyższy o 4 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu minionego roku w szczególności na skutek wzrostu wyceny obligacji;
- zwiększenia wartości odszkodowań i świadczeń netto. Osiągnęły one poziom 185 mln zł i były wyższe o 10,8% w porównaniu do I kwartału ubiegłego roku. Wskaźnik szkodowości w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych ukształtował się na poziomie 63,6% co oznacza spadek o 0,1 p.p. w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku - łagodniejsze warunki pogodowe i spadek częstości szkód masowych skompensowane zostały kilkoma dużymi szkodami na Łotwie i Litwie. W ubezpieczeniach na życie wartość świadczeń ukształtowała się na poziomie 12 mln zł i była wyższa o 5 mln zł w stosunku do I kwartału 2016 roku, w szczególności na skutek wzrostu rezerw na ryzyko klienta;
- wyższych kosztów akwizycji. Wydatki segmentu na ten cel wyniosły 64 mln zł i były o 4,9% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Natomiast współczynnik kosztów akwizycji liczony do składki zarobionej netto spadł o 0,8 p.p. w stosunku do I kwartału zeszłego roku na skutek wzrostu udziału w portfelu ubezpieczeń komunikacyjnych charakteryzujących się niższymi obciążeniami;
- niższych kosztów administracyjnych. Wyniosły one 27 mln zł i spadły o 10,0% w stosunku do porównywalnego okresu minionego roku. Wraz ze spadkiem kosztów odnotowano obniżenie wskaźnika kosztów administracyjnych,

który wyniósł 9,5% co oznacza spadek o 2,0 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Obniżenie kosztów administracyjnych było możliwe dzięki utrzymaniu dyscypliny kosztowej m.in. w obszarze IT.

## 14.9 Ukraina

Dane z rachunku zysków i strat - segment Ukraina	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	52	58	(10,3%)
Składki zarobione netto	28	24	16,7%
Dochody z lokat	4	8	(50,0%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(10)	(18)	(44,4%)
Koszty akwizycji	(16)	(12)	33,3%
Koszty administracyjne	(6)	(4)	50,0%
Pozostałe	6	4	50,0%
<b>Wynik na ubezpieczeniach</b>	<b>6</b>	<b>2</b>	<b>200,0%</b>
kurs walutowy UAH w PLN	0,1484	0,1500	(1,1%)
wskaźnik kosztów akwizycji <sup>1)</sup>	57,1%	50,0%	7,1 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych <sup>1)</sup>	21,4%	16,7%	4,8 p.p.

<sup>1)</sup> Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

W ramach działalności na Ukrainie, Grupa PZU oferuje ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie poprzez spółki: PZU Ukraine i PZU Ukraine Life.

Udział w ukraińskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec 2016 roku 3,5%, natomiast w ubezpieczeniach na życie 8,7%, co pozwoliło każdej spółce uplasować się na 5-tej pozycji według kwartalnika Insurance TOP<sup>6</sup>.

Segment Ukraina zakończył I kwartał 2017 roku zyskiem z działalności operacyjnej na poziomie 6 mln zł wobec 2 mln zł w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Zmiana wyniku segmentu miała miejsce na skutek:

- spadku składki przypisanej brutto. Wyniosła ona 52 mln zł i spadła w stosunku do I kwartału 2016 roku o 6 mln zł. Głównym czynnikiem obniżenia składki przypisanej są ubezpieczenia majątkowe, w przypadku których na początku 2016 roku podpisano nowy kontrakt z dużym klientem korporacyjnym. W przypadku ubezpieczeń na życie składka wyniosła 9 mln zł i nie uległa zmianie w porównaniu do roku poprzedniego;
- niższych dochodów z lokat. Wyniosły one 4 mln zł i były niższe o 50,0% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku przede wszystkim w efekcie niższych dochodów z lokat na ryzyko klienta;
- obniżenia kosztów odszkodowań i świadczeń. Wyniosły one 10 mln zł i były niższe o 44,4% w stosunku do I kwartału 2016 roku. W ubezpieczeniach na życie wartość świadczeń spadła na skutek rozwiązywania rezerw na ryzyko klienta, w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych w wyniku ich przeglądu rozwiązano rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe;
- wyższych kosztów akwizycji. Ukształtowały się one na poziomie 16 mln zł wobec 12 mln zł w I kwartale 2016 roku. Największy wzrost (tj. o 3 mln zł) odnotowano w przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych – nastąpił on przede wszystkim na skutek zmian umów reasekuracyjnych, które spowodowały zmniejszenie udziału reasekuratora w kosztach akwizycji;
- wzrostu kosztów administracyjnych. Ukształtowały się one na poziomie 6 mln zł. Dla porównania – w analogicznym okresie roku poprzedniego wyniosły one 4 mln zł. Ich przyrost związany był m.in. z indeksacją wynagrodzeń oraz wzrostem kosztów utrzymania nieruchomości. Wskaźnik kosztów administracyjnych segmentu wzrósł o 4,8 p.p. i osiągnął wartość 21,4%.

<sup>6</sup> Insurance TOP #4 2016

## 14.10 Kontrakty inwestycyjne

W sprawozdaniu skonsolidowanym kontrakty inwestycyjne ujmowane są zgodnie z wymogami MSR 39.

Wyniki segmentu kontrakty inwestycyjne prezentowane są według Polskich Standardów Rachunkowości, co oznacza, iż ujęto m.in. składki przypisane brutto, wypłacone świadczenia oraz zmianę rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Powyższe kategorie są eliminowane na poziomie skonsolidowanym.

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych wg rodzaju płatności	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	% zmiana
Składka okresowa	13	13	-
Składka jednorazowa	-	34	(100,0)%
<b>Razem</b>	<b>13</b>	<b>47</b>	<b>(72,3)%</b>

Składki przypisane brutto pozyskane z kontraktów inwestycyjnych w trakcie I kwartału 2017 roku spadły o 34 mln zł (-72,3%) w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku, do poziomu 13 mln zł. Zmiany w zakresie składki przypisanej brutto wynikały przede wszystkim z wycofania z oferty od czerwca 2016 roku krótkoterminowych produktów na życie i dożycie w kanale własnym tzw. polisolokat.

Dane z rachunku zysków i strat - kontrakty inwestycyjne	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	13	47	(72,3)%
Ubezpieczenia grupowe	1	1	-
Ubezpieczenia indywidualne	12	46	(73,9)%
Składki zarobione netto	13	47	(72,3)%
Dochody z lokat	19	6	216,7%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(29)	(49)	(40,8)%
Koszty akwizycji	-	(1)	x
Koszty administracyjne	(2)	(3)	(33,3)%
Pozostałe	-	-	x
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>1</b>	<b>-</b>	<b>x</b>
marża wyniku z działalności operacyjnej <sup>1)</sup>	7,7%	-	7,7 p.p.

<sup>1)</sup> Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie kontraktów inwestycyjnych poprawiły się w stosunku do ubiegłego roku o 13 mln zł głównie w efekcie lepszej stopy zwrotu IKZE oraz funduszy w produkcie *unit-linked* w kanale *bancassurance*, bilansowanej zmniejszeniem stanu lokat produktów na życie i dożycie. Jednocześnie spadek stanu aktywów produktów *unit-linked* negatywnie wpłynął na obniżenie przychodu z tytułu opłaty za zarządzanie wykazywanej również w tej pozycji sprawozdawczej.

Koszt odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto uległ zmniejszeniu rok do roku o 20 mln zł do poziomu 29 mln zł na skutek wycofania z oferty w połowie 2016 roku krótkoterminowych produktów na życie i dożycie w kanale własnym (brak przypisu składki wpływa na brak wzrostu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, natomiast wartość wypłaconych świadczeń z tytułu dożycia terminu umowy kompensowana jest adekwatną zmianą stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych).

Spadek kosztów akwizycji w stosunku do poprzedniego roku był efektem braku nowej sprzedaży oraz spadku wartości aktywów w produktach typu *unit-linked* w kanale *bancassurance* (część wynagrodzenia dla banku jest uzależniona od poziomu aktywów), a dodatkowo również spadku zaangażowania sieci własnej w sprzedaż krótkoterminowych ubezpieczeń na życie i dożycie o charakterze inwestycyjnym, po wycofaniu ich od czerwca 2016 roku z oferty.

Koszty administracyjne wyniosły 2 mln zł, co oznacza spadek 33,3% w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku na skutek spadku portfela umów w tym segmencie.

Wynik operacyjny segmentu wyniósł 1 mln zł w porównaniu zerowego wyniku w okresie 3 miesięcy 2016 roku głównie z powodu spadku kosztów działalności alokowanych do produktów tego segmentu.

## 15. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

Efekt konwersji polis umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P traktowany jako zdarzenie o charakterze niepowtarzalnym był wyższy w I kwartale 2017 roku o 8 mln zł w porównaniu do porównywalnego okresu roku ubiegłego.

W I kwartale 2016 roku odnotowano wyższe niż średnia z poprzednich 3 lat odszkodowania w ubezpieczeniach rolnych w wysokości 214 mln zł.

## 16. Otoczenie makroekonomiczne

### Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego

Można szacować, na podstawie miesięcznych danych o aktywności gospodarczej, że dynamika PKB w I kwartale bieżącego roku przekroczy 4% r/r. W I kwartale bieżącego roku nieodsezonowana produkcja sprzedana przemysłu powiększyła się o 7,3% r/r wobec 1,5% r/r kwartał wcześniej. To przyspieszenie odzwierciedla zarówno poprawiającą się wyraźnie koniunkturę w strefie euro (w tym w Niemczech), jak i ożywienie popytu w kraju. Pomogła także korzystna różnica dni roboczych. Nieodsezonowana produkcja budowlano-montażowa powiększyła się w tym okresie o 5,6% r/r wobec spadku o 13,2% r/r w IV kwartale 2016 roku (szacunki własne na podstawie danych GUS). Długo wyczekiwany nowy cykl inwestycji publicznych już się rozpoczął i coraz więcej projektów będzie wchodzić w fazę realizacji. Do tego utrzymuje się bardzo dobra koniunktura w budownictwie mieszkaniowym. W I kwartale 2017 roku wzrosła także dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych do 7,1% r/r) i to pomimo niewielkiego spadku sprzedaży żywności - co wynika z ruchomego terminu Świąt Wielkanocnych i przesunięcia związanych z nimi zakupów na kwiecień. Taka struktura sprzedaży świadczy o umocnieniu popytu konsumpcyjnego.

Można prognozować, że w I kwartale wyraźnie wzrosła roczna dynamika inwestycji w środki trwałe - do czego przyczyniły się także silnie efekty bazowe. Nie ma jeszcze oficjalnych danych, ale wydaje się, że po raz pierwszy od ostatniego kwartału 2015 roku była ona dodatnia, podczas gdy w IV kwartale 2016 roku wynosiła -9,8% r/r. Tempo wzrostu konsumpcji gospodarstw domowych powinno przy tym przewyższyć 4,5% r/r osiągnięte w poprzednim kwartale. Wzrostowi konsumpcji sprzyja między innymi rekordowo niska stopa bezrobocia i rosnące ciągle zatrudnienie. Wyraźne ożywienie cykliczne w strefie euro wpływa przy tym korzystnie na eksport.

### Rynek pracy i konsumpcja

W I kwartale 2017 roku sytuacja na rynku pracy wyraźnie się poprawiła. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w okresie pomiędzy marcem bieżącego roku a grudniem 2016 roku o 183 tys. osób wobec wzrostu o 101 tys. w analogicznym okresie rok wcześniej. Jego roczna dynamika wzrosła zaś w I kwartale do 4,4% r/r wobec 2,3% r/r w IV kwartale 2016 roku. Bardzo silny wpływ na ten wzrost miała jednak coroczna aktualizacja bazy przedsiębiorstw objętych obowiązkiem raportowania do GUS. Jednocześnie nadal wyraźnie rósł popyt na pracę - na koniec marca liczba ofert pracy była wyższa o prawie 28% niż rok wcześniej. Firmy sygnalizowały także problemy ze znalezieniem odpowiednich pracowników.

Nieodsezonowana stopa bezrobocia wyniosła w marcu 2017 roku 8,1% i była niższa o 0,2 pkt. procentowego niż w grudniu 2016 roku i o 1,8 pkt. procentowego w porównaniu z marcem roku ubiegłego. Systematycznie obniżała się przy tym odsezonowana stopa bezrobocia rejestrowanego.

Roczna dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2017 roku znacząco przyspieszyła - do 4,5% r/r wobec 2,9% r/r w IV kwartale 2016 roku. Realna dynamika płac w przedsiębiorstwach nieznacznie się jednak obniżyła w tym okresie - do 2,5% r/r wobec 2,6% r/r kwartał wcześniej. Wskaźniki koniunktury konsumenckiej (GUS) osiągnęły w I kwartale bieżącego roku rekordowo wysoki poziom. Pomimo wzrostu inflacji, utrzymywały się korzystne warunki dla wzrostu konsumpcji - także dzięki poprawie na rynku pracy i wyższym niż w analogicznym okresie ubiegłego roku świadczeniom społecznym (Rodzina 500+).



## Polityka pieniężna, stopy procentowe, inflacja

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych znacząco przyspieszyła w I kwartale 2017 roku. Wskaźnik CPI wzrósł do 2,0% r/r wobec 0,2% r/r w ostatnim kwartale 2016 roku. Na ten wzrost rocznego wskaźnika inflacji największy wpływ miało drożenie paliw i żywności. Inflacja bazowa (po wyłączeniu cen żywności i energii) wzrosła w I kwartale do 0,3% r/r wobec -0,1% r/r kwartał wcześniej, wskazując na bardzo powolny wzrost presji popytowej na ceny. Jednocześnie nasiliła się kosztowa presja na wzrost cen konsumpcji. Wskaźnik cen produkcji (PPI) wzrósł w I kwartale 2017 roku do 4,4% r/r wobec 1,9% r/r kwartał wcześniej.

W okresie pierwszych czterech miesięcy 2017 roku Rada Polityki Pieniężnej nie zmieniła parametrów polityki monetarnej. Referencyjna stopa procentowa pozostała na poziomie 1,5% ustanowionym w marcu 2015 roku. Według RPP, ten poziom stóp sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu oraz pozwala zachować równowagę makroekonomiczną.

## Finanse publiczne

Główny Urząd Statystyczny poinformował, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2016 roku wyniósł 44,7 mld zł, co stanowiło 2,4% PKB, natomiast dług sektora wyniósł 1 006,3 mld zł, czyli 54,4% PKB. Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2017-2020 zakłada spadek deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w horyzoncie 2020 roku do wartości odpowiednio 1,2% PKB oraz 52,1% PKB.

W osiągnięciu tego celu mają pomóc działania uszczelniające system podatkowy, które mają ograniczyć lukę podatkową w latach 2017-2020 o ok. 20 mld zł.

Deficyt budżetu państwa po marcu bieżącego roku wyniósł jedynie 2,3 mld zł, co stanowiło około 4% planu na 2017 rok i było znakomitym wynikiem z historycznego punktu widzenia. Przyczyniły się do niego zmiany w przepisach podatkowych, wspierające dynamikę dochodów budżetowych.

Potrzeby pożyczkowe na 2017 rok były w marcu bieżącego roku sfinansowane w około 53%.

## Sytuacja na rynkach finansowych

Po dynamicznych wzrostach w IV kwartale 2016 roku, rentowności 10-letnich obligacji skarbowych Niemiec czy USA w I kwartale 2017 roku pozostawały względnie stabilne. Sugeruje to, że zdyskontowanie przez inwestorów lepszych danych makroekonomicznych z gospodarek rozwiniętych oraz wzrostu inflacji dokonało się w znacznej mierze jeszcze w końcu 2016 roku. Na wzrost awersji do ryzyka w Europie w drugiej połowie marca wpłynęły obawy o ryzyko polityczne, związane m.in. z wyborami we Francji. Ostatecznie w I kwartale 2017 roku, rentowności 10-letnich obligacji skarbowych na rynkach bazowych nie zmieniły się znacząco. Dla Niemiec wzrosły one z poziomu około 0,20% do około 0,30%, a w USA zakończyły kwartał na poziomie 2,40%, czyli zbliżonym do poziomu z końca 2016 roku.

Rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych w I kwartale 2017 roku przejściowo dochodziła nawet do niemal 4%, do czego mogły przyczynić się również dobre dane z polskiej gospodarki i jej otoczenia, a także wzrost inflacji. W marcu odnotowaliśmy jednak pewien spadek premii za ryzyko. Dlatego ostatecznie na koniec marca 2017 roku, rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych obniżyła się do około 3,50% - czyli nieco poniżej poziomu z końca 2016 roku, bliskiego 3,60%. Natomiast rentowność polskich skarbowych papierów wartościowych o rocznym terminie zapadalności w I kwartale 2017 roku wzrosła o około 15 punktów bazowych do poziomu bliskiemu 1,60%.

Różnica pomiędzy rentownościami polskich i niemieckich 10-letnich papierów skarbowych w I kwartale 2017 roku pozostawała powyżej 300 pkt. bazowych, przejściowo przekraczając nawet 350 pkt. bazowych.

Według danych Ministerstwa Finansów, udział inwestorów zagranicznych w rynkowych obligacjach skarbowych wyemitowanych na rynku krajowym na koniec lutego 2017 roku wyniósł 32,8%, obniżając się nieco w stosunku do wartości z końca 2016 roku.

Kurs euro wyrażony w walucie USA wzrósł z około 1,05 na koniec 2016 roku do około 1,07 na koniec marca 2017 roku. W I kwartale 2017 roku wartość polskiej waluty zwiększyła się względem euro (EURPLN) o 4,6%, jednocześnie umacniając się do amerykańskiego dolara (USDPLN) o 5,6%. Złoty umocnił się również o 0,9% do franka szwajcarskiego (CHFPLN).

Poprawiająca się globalna sytuacja gospodarcza znalazła odzwierciedlenie we wzroście indeksów akcyjnych – szczególnie w Europie, gdzie poziomy wycen były niższe niż na rynku amerykańskim. Amerykański Dow Jones Composite 65 wzrósł w I kwartale 2017 roku o niecałe 4%, a niemiecki DAX 30 o przeszło 7%.

Polski indeks giełdowy szerokiego rynku WIG wyraźnie wzrósł w I kwartale 2017 roku, zyskując niemal 12%. Indeks największych spółek WIG20 odnotował wzrost o podobnej skali. Trudno nie wiązać tak dobrej sytuacji na polskim rynku akcji z wyraźnym przyspieszeniem wzrostu gospodarczego w Polsce i korzystną koniunkturą globalną.

## 17. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

## 18. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

### 18.1 Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Obok zdarzeń o charakterze losowym (takich jak: powódzie, huragany, susza), do głównych czynników, które wpływać mogą na sytuację sektora ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w kolejnych kwartałach 2017 roku należy zaliczyć:

- możliwe spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce w wyniku pogarszających się uwarunkowań zewnętrznych skutkujące brakiem wzrostu inwestycji o spodziewanej skali oraz niepewnością i pogorszeniem perspektyw wzrostu gospodarczego. W konsekwencji ograniczenie wydatków gospodarstw domowych, w tym na zakup polis komunikacyjnych (na skutek niższej sprzedaży nowych samochodów), niższa sprzedaż kredytów hipotecznych i związanych z nimi ubezpieczeń kredytobiorców oraz zmniejszenie popytu na inne ubezpieczenia majątkowe. Gorsza sytuacja finansowa firm skutkująca wzrostem ryzyka kredytowego i zwiększeniem szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych;
- perspektywę wyższej inflacji i wzrostu gospodarczego sprzyjające wzrostowi rentowności obligacji skarbowych, co długookresowo jest korzystne dla Grupy PZU, choć krótkoterminowo może wpłynąć niekorzystnie na dochody z lokat. Liczne czynniki ryzyka, podwyższające zmienność na rynkach finansowych w 2017 roku, jak potencjalnie dotkliwe skutki trudnych do przewidzenia decyzji politycznych lub wyników wyborów w kluczowych krajach Unii Europejskiej, które mogą znacząco zmieniać perspektywy dla poszczególnych klas aktywów na rynkach finansowych;
- orzecznictwo Sądów Najwyższych w zakresie wysokości wypłat zadośćuczynień pieniężnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych dla osób najbliższych za krzywdę wynikającą z naruszenia jej dobra osobistego, nawet gdy szkoda miała miejsce przed 3 sierpnia 2008 roku;
- możliwy wzrost kosztów likwidacji szkód w związku z wprowadzeniem dalszych wytycznych KNF dotyczących likwidacji szkód, w szczególności szkód osobowych;
- wzrost cen części zamiennych wpływających na koszty likwidacji szkód na skutek spadków wartości złotego polskiego wobec euro;
- rosnąca rola tzw. „kancelarii odszkodowawczych” w procesie likwidacji szkód zgłoszonych we wcześniejszych latach;
- decyzje administracyjne UOKiK oraz naciski społeczne dotyczące wysokości cen ubezpieczeń komunikacyjnych, zmuszające zakład ubezpieczeń do zmian w polityce cenowej.

### 18.2 Ubezpieczenia na życie

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki w segmencie ubezpieczeń grupowych, indywidualnie kontynuowanych i indywidualnych (ub. na życie) w kolejnych kwartałach 2017 roku należą przede wszystkim:

- potencjalny wzrost konkurencji w ubezpieczeniach grupowych spowodowany wzrostem roli brokerów w tym segmencie oraz wymogiem przeprowadzania przetargów na ubezpieczenia grupowe przez podmioty podlegające



reżimowi Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 907, „Prawo Zamówień Publicznych”);

- niezrealizowanie się aktualnych oczekiwań w zakresie spadku stopy bezrobocia lub wzrostu konsumpcji indywidualnej może przełożyć się na brak wzrostu popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- zmiany prawne lub regulacyjne warunków prowadzenia biznesu, tj. zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wprowadzenie nowych rekomendacji przez KNF oraz prokonsumenckie orzecznictwo sądów;
- zmiany w rynku pośrednictwa finansowego, zahamowanie wzrostu popularności niezależnego doradztwa finansowego a tym samym ograniczenie liczby kanałów sprzedaży produktów ubezpieczeniowych;
- zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności i zachorowalności;
- zachowanie się rynku kapitałowego, co wpływa na zainteresowanie produktami kapitałowymi oferowanymi przez PZU Życie;
- brak precyzyjnie określonego w znowelizowanej Ustawie VAT zakresu zwolnień przedmiotowych dotyczących np. usług ubezpieczeniowych, usług medycznych;
- zmiany regulacji dla banków, które mogą wpłynąć na zmniejszenie liczby udzielanych kredytów hipotecznych i ubezpieczeń kredytobiorców;
- rekomendacje i wytyczne organu nadzoru w zakresie wynagradzania pośredników ubezpieczeniowych;
- rosnąca rola tzw. „kancelarii odszkodowawczych” w procesie likwidacji szkód zgłoszonych we wcześniejszych latach;
- zmiany na rynku ubezpieczeń indywidualnych spowodowane modyfikacjami produktów zgodnie z dyrektywą Rady 2004/113/WE oraz wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (wyrok w sprawie C-236/09 (Test-Achats), z 1 marca 2011 roku) mogące mieć znaczący wpływ na wartość nowej sprzedaży oraz wynik techniczny.

### 18.3 Fundusze emerytalne

Jako główny czynnik ryzyka mogącego mieć wpływ na działalność spółki PTE PZU w kolejnych latach jest ogłoszony przez Rząd Plan na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, który przewiduje zmiany między innymi w obecnie funkcjonującym systemie emerytalnym. Reforma będąca wynikiem ustawowego przeglądu systemu ubezpieczeniowego zakłada w szczególności transfer 25% środków z Otwartych Funduszy Emerytalnych do Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz 75% środków do nowoutworzonych Indywidualnych Kont Emerytalnych zarządzanych przez przekształcone w Towarzystwa Inwestycyjne Powszechne Towarzystwa Emerytalne. Likwidacji OFE ma towarzyszyć również wprowadzenie nowego, powszechnego systemu dobrowolnych II filarowych pracowniczych programów emerytalnych w sektorze przedsiębiorstw - Pracowniczych Planów Kapitałowych, gdzie składka będzie odprowadzana zarówno przez pracodawcę jak i pracownika, a środki zarządzane przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych.

### 18.4 Działalność inwestycyjna

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki z działalności inwestycyjnej należą przede wszystkim:

- zmienność rentowności skarbowych papierów wartościowych uzależniona od sytuacji gospodarczej Polski i krajów Unii Europejskiej – zmiany rentowności papierów mogą wpłynąć na wahania wyceny lokat;
- zachowanie się rynku kapitałowego, a szczególnie GPW – część dochodów z działalności inwestycyjnej spółek jest uzależniona od trendów na tym rynku. Ponadto, zainteresowanie produktami kapitałowymi oferowanymi przez PZU jest dodatkowo skorelowane z koniunkturą na rynkach kapitałowych.

## 18.5 Działalność bankowa

Na sytuację sektora bankowego w kolejnych kwartałach 2017 roku wpływ będą mieć przede wszystkim:

- funkcjonowanie w otoczeniu rekordowo niskich stóp procentowych, które stwarza presję na poziom generowanej marży odsetkowej netto;
- sytuacja makroekonomiczna w polskiej gospodarce - wzrost produktu krajowego brutto oraz zatrudnienia i poziomu wynagrodzeń, przy historycznie niskim poziomie stóp procentowych oraz niskich cenach surowców energetycznych pozytywnie wpływa na poziom generowanej sprzedaży kredytów oraz jakość portfela kredytowego;
- potencjalne zmiany otoczenia prawnego, w tym głównie ustawowe rozwiązanie kwestii walutowych kredytów mieszkaniowych, możliwość nałożenia na banki wyższych wpłat na rzecz funduszy BFG, jak również potencjalna konieczność wniesienia w przyszłości dodatkowych opłat do BFG.

## 19. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku PZU, ani jego jednostki zależne nie dokonywały emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

## 20. Niespłatenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku ani w PZU, ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

## 21. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu – jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowiłaby równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

## 22. Dywidendy

Podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

Do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego Zarząd PZU nie podjął uchwały w sprawie proponowanego podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku w kwocie 1 593 mln zł.

## 23. Sprawy sporne

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowania administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy trzech spółek: PZU, PZU Życie i Alior Banku. Dodatkowo PZU i PZU Życie są stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane, biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w spółkach z Grupy PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

Na 31 marca 2017 roku wartość przedmiotu sporu wszystkich 163 217 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowania arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 4 625 mln zł. W kwocie tej 3 388 mln zł dotyczy zobowiązań, a 1 237 mln zł wierzytelności spółek z Grupy PZU, co stanowiło odpowiednio 25,94% i 9,48% kapitałów własnych PZU wg PSR.

Szacując kwoty rezerw na poszczególne sprawy uwzględnia się wszystkie informacje dostępne na datę przekazania niniejszego raportu okresowego, jednak jej wartość może ulec zmianie w przyszłości.

### 23.1 Uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z 30 lipca 2007 roku wszczęto postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation („MSC”) z siedzibą w Nowym Jorku przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3 280 883 tys. zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3 260 883 tys. zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20 000 tys. zł.

Wyrokiem z 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. PZU wykorzystał wszystkie środki odwoławcze, w tym skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który 27 marca 2013 roku oddalił tę skargę kasacyjną. Wyrok ten jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego uchwałę nr 8/2007, 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu uchyloną uchwałą nr 8/2007. Sprzeciw do uchwały z 30 maja 2012 roku zgłosił MSC i został on zaprotokołowany.

20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez MSC do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domagała się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy

2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5 mln zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości.

17 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od PZU na rzecz MSC koszty procesu. 4 marca 2014 roku PZU złożył apelację od ww. wyroku, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 11 lutego 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2013 roku, oddalił powództwo MSC i obciążył MSC kosztami procesu. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. MSC zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną z 9 czerwca 2015 roku. PZU złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z 19 kwietnia 2016 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej MSC do rozpoznania. Postanowienie jest prawomocne, nie podlega dalszemu zaskarżeniu na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i kończy postępowanie w sprawie.

W międzyczasie 16 grudnia 2014 roku MSC wezwał PZU do zapłaty 265 mln zł z tytułu odszkodowania w związku z uchynieniem uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

23 września 2015 roku PZU doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami, w sprawie wszczętej przez MSC przeciwko PZU o zapłatę 169 mln zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty. Powództwo obejmuje żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu pozbawienia MSC oraz J.P. Morgan (MSC nabył roszczenie od J.P. Morgan), jako mniejszościowych akcjonariuszy PZU, udziału w zysku za rok obrotowy 2006, w związku z podjęciem 30 czerwca 2007 roku przez ZWZ PZU uchwały nr 8/2007. Sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Warszawie. 18 grudnia 2015 roku PZU złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. 1 kwietnia 2016 roku MSC złożył pismo procesowe, w którym odniósł się do twierdzeń, zarzutów i wniosków PZU oraz powołał nowe dowody w sprawie. 30 czerwca 2016 roku PZU złożył replikę na ostatnie pismo procesowe MSC wraz z wnioskami dowodowymi. Postanowieniem z 21 lipca 2016 roku Sąd skierował sprawę do mediacji, na którą PZU nie wyraził zgody. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

Zdaniem Zarządu PZU roszczenia MSC są bezzasadne. W konsekwencji, na 31 marca 2017 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchynienia uchwały 8/2007 ZWZ PZU o podziale zysku za rok obrotowy 2006, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, a także nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

### **23.1.1. Inne wezwania do zapłaty dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006**

W pismach z 17 grudnia 2014 roku Wspólna Reprezentacja SA wezwała PZU do zapłaty kwoty 56 mln zł oraz kwoty 1 mln zł tytułem roszczeń odszkodowawczych nabytych od akcjonariuszy wynikających z pozbawienia prawa do udziału w zysku PZU. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

Poza wyżej wymienionymi pismami akcjonariusze, byli akcjonariusze lub ich następcy prawni przesłali do PZU wezwania do zapłaty oparte o okoliczności faktyczne jak przedstawione powyżej. Niektórzy z wzywających nie wskazywali konkretnych kwot, lecz liczbę akcji bądź ograniczali się tylko do żądania zapłaty. PZU udzielał odpowiedzi na piśmie stwierdzając, że roszczenia nie istnieją i nie zostaną uwzględnione.

### **23.1.2. Inne postępowania sądowe dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006**

19 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy doręczył odpis wniosku wraz z załącznikami w sprawie wszczętej przez spółkę Wspólna Reprezentacja SA o zawezwanie do próby ugodowej na kwotę 56 mln zł. Na rozprawie 19 lutego 2015 roku PZU odmówił zawarcia ugody.

Do PZU wpływały odpisy innych wniosków o zawezwania do prób ugodowych z żądaniami zawarcia ugód poprzez zapłatę kwoty z tytułu udziału w zysku za rok obrotowy 2006. Postępowania zostały już zakończone.

PZU odmawiał zawarcia ugód stwierdzając, że roszczenia nie istnieją i nie zostaną uwzględnione.

Przeciwko PZU wszczęto 7 procesów o zapłatę tytułem dywidendy lub odszkodowania. PZU składa odpowiedzi na takie pozwy konsekwentnie żądając ich oddalenia w całości. W sześciu sprawach Sądy Rejonowe w Warszawie oddaliły

powództwa w całości (w pięciu sprawach wyroki są prawomocne, w jednej powódka złożyła apelację, na którą PZU udzielił odpowiedzi wnosząc o jej oddalenie w całości). W jednej sprawie Sąd Rejonowy umorzył postępowanie na skutek cofnięcia pozwu (postanowienie jest prawomocne).

### 23.2 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU

Prezes UOKiK decyzją z 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 56 605 tys. zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej praktyki.

Zarząd PZU nie zgadza się z ustaleniami stanu faktycznego i argumentacją prawną zawartą w decyzji, ponieważ przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

18 stycznia 2012 roku PZU złożył odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;
- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z zakładami ubezpieczeń innymi niż PZU;
- PZU i Maximus Broker nie mogą i nie mogły prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

22 października 2012 roku PZU otrzymał odpowiedź Prezesa UOKiK na odwołanie, na którą 5 listopada 2012 roku PZU złożył replikę. 27 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. 21 maja 2015 roku Prezes UOKiK wniósł apelację. 24 czerwca 2015 roku PZU złożył odpowiedź na apelację Prezesa UOKiK. Wyrokiem z 6 grudnia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy w Warszawie wyznaczył termin rozprawy na 19 lipca 2017 roku.

PZU posiadał rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na 31 marca 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku, jak i na 31 marca 2016 roku wynosiła 57 mln zł.

### 23.3 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU Życie

1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które mogło stanowić naruszenie art. 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50 mln zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadzając się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji, złożył odwołanie do SOKiK, w którym sformułował 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

Po wieloletnich postępowaniach, 30 września 2015 roku PZU Życie zapłacił nałożoną karę w wysokości 50 mln zł oraz koszty procesu, którymi został obciążony. 18 marca 2016 roku PZU Życie wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną. Postanowieniem z 6 kwietnia 2017 roku Sąd Najwyższy przyjął skargę do rozpoznania na rozprawie. Termin rozprawy wyznaczono na 2 czerwca 2017 roku.

Z uwagi na zapłatę kary przez PZU Życie, zarówno na 31 marca 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku, jak i na 31 marca 2016 roku nie istniała konieczność utrzymywania dodatkowej rezerwy z tego tytułu.

## **23.4 Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG**

PZU jest wierzycielem PBG SA („PBG”) oraz Hydrobudowy Polska SA („Hydrobudowa”), obie firmy z siedzibami w Wysogotowie k/Poznań, z tytułu wystawionych i zrealizowanych gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancji kontraktowych).

W 2012 roku wszczęto postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy. 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań zgłaszając swoje wierzytelności do mas upadłości tych spółek.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zgłoszono do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 101 mln zł, w konsekwencji zgłoszono równocześnie do masy upadłości PBG.

8 października 2015 roku Sąd Upadłościowy ogłosił postanowienie, w którym zatwierdził układ zawarty z wierzycielami PBG a 20 lipca 2016 roku wydał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Postanowienie jest prawomocne. W wyniku realizacji układu i dokonanej redukcji wierzytelności do poziomu 20,93% należności zgłoszonej, PZU otrzymał 206 139 obligacji PBG o wartości nominalnej 21 mln zł oraz 24 241 560 akcji PBG o wartości nominalnej 24 mln zł. Zarówno obligacje jak i akcje nie zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z uwagi na ich wartość godziwą określoną jako zerowa, lecz ujęte zostały w ewidencji pozabilansowej.

Na pierwszej liście wierzytelności przedstawionej przez syndyka Hydrobudowy sędziemu komisarzowi została uwzględniona wierzytelność PZU SA w kwocie 16 mln zł. Lista wierzytelności do masy upadłości Hydrobudowy nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Postępowanie upadłościowe względem Hydrobudowy jest w toku, a ustalenie ostatecznej listy wierzytelności stanowi dopiero wstępny etap tego postępowania i poprzedza sporządzenie planu podziału (po przeprowadzeniu likwidacji masy upadłości).

## **24. Pozostałe informacje**

### **24.1 Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe**

#### *Rating emitenta*

PZU i PZU Życie od 2004 podlegają regularnej ocenie przez agencję ratingową S&P Global Ratings (S&P). Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej oraz sytuacji finansowej kraju. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. *outlook*), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.



### Bieżąca ocena ratingowa

28 marca 2017 roku agencja S&P potwierdziła, przyznany 31 października 2016 roku rating siły finansowej i rating kredytowy dla PZU i PZU Życie na poziomie „A-”. Perspektywa ratingu (ang. *outlook*) pozostała bez zmian (negatywna).

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane PZU i PZU Życie przez S&P wraz z ratingami przyznanymi poprzednio.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji
<b>PZU</b>				
Rating siły finansowej	A- /negatywna/	31 października 2016	A- /negatywna, pod obserwacją/	21 stycznia 2016
Rating wiarygodności kredytowej	A- /negatywna/	31 października 2016	A- /negatywna, pod obserwacją/	21 stycznia 2016
<b>PZU Życie</b>				
Rating siły finansowej	A- /negatywna/	31 października 2016	A- /negatywna, pod obserwacją/	21 stycznia 2016
Rating wiarygodności kredytowej	A- /negatywna/	31 października 2016	A- /negatywna, pod obserwacją/	21 stycznia 2016

### Rating Polski

21 kwietnia 2017 roku agencja S&P potwierdziła ocenę ratingową Polski na poziomie BBB+/A-2 odpowiednio dla długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walutach obcych oraz A-/A-2 dla odpowiednio długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walucie krajowej. Perspektywa ratingu jest stabilna.

## 24.2 Transakcje z podmiotami powiązanymi

### 24.2.1. Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

## 24.2.2. Obroty i salda transakcji z podmiotami powiązаныmi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązаныmi	1 stycznia – 31 marca 2017 roku i na 31 marca 2017 roku		1 stycznia – 31 grudnia 2016 roku i na 31 grudnia 2016 roku		1 stycznia – 31 marca 2016 roku i na 31 marca 2016 roku	
	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek <sup>1)</sup>	Pozostałe pomioty powiązаныe <sup>2)</sup>	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek <sup>1)</sup>	Pozostałe pomioty powiązаныe <sup>2)</sup>	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek <sup>1)</sup>	Pozostałe pomioty powiązаныe <sup>2)</sup>
Składka przypisana brutto						
w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	-	1	-	3	-	1
w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	-	-	-
Koszty	-	-	-	-	-	-
Należności	-	1	-	-	-	-
Zobowiązania	-	-	-	-	-	-
Aktywa warunkowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	-	-	-	-	-	-

<sup>1)</sup> Osoby zarządzające wyższego szczebla, dane wg oświadczeń.

<sup>2)</sup> Niekonsolidowane spółki w likwidacji oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności.

## 24.3 Restrukturyzacja zatrudnienia

9 marca 2017 roku Zarządy PZU i PZU Życie podjęły decyzję o kontynuacji procesu restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie. 22 marca 2017 roku PZU i PZU Życie zawarły porozumienie ze związkami zawodowymi działającymi w PZU i PZU Życie określające warunki zwolnień grupowych, liczbę osób objętych restrukturyzacją, kryteriów doboru do zwolnień, pakietu finansowego, zasad ochrony wybranych grup pracowników oraz harmonogram przeprowadzenia zwolnień grupowych.

Przeprowadzenie restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie zaplanowano na okres od 24 marca do 18 grudnia 2017 roku. Restrukturyzacja ma objąć do 1944 osób, w tym szacuje się, że redukcja zatrudnienia dotyczyć będzie do 956 pracowników PZU i PZU Życie z różnych grup zawodowych.

Koszty związane z wypłatą świadczeń na rzecz pracowników zwalnianych w związku z restrukturyzacją zatrudnienia zostały oszacowane w budżetach PZU i PZU Życie na 2017 rok i zostaną ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za rok 2017.

Proces prowadzony jest zgodnie z przyjętym harmonogramem. 24 marca 2017 roku rozpoczęła się I tura zwolnień grupowych w PZU i PZU Życie.

## 24.4 Nabycie Banku Pekao SA

28 września 2016 roku rozpoczęto negocjacje zmierzające do zawarcia transakcji nabycia znacznego pakietu Pekao przez PZU działający w konsorcjum z PFR od UniCredit S.p.A. („Sprzedający”, „UniCredit”, PZU, PFR i Sprzedający są łącznie określane jako „Strony”), które zakończyły się 8 grudnia 2016 roku.

Zarząd i Rada Nadzorcza PZU wyraziły zgody na zawarcie z UniCredit umowy sprzedaży pakietu akcji Pekao („SPA”) oraz innych umów niezbędnych do realizacji planowanej transakcji.

8 grudnia 2016 roku, PZU oraz PFR podpisali z UniCredit SPA.



Istotą transakcji wynikającej z SPA jest nabycie przez działające w porozumieniu PZU oraz PFR znacznego (obejmującego docelowo ok. 32,8% ogólnej liczby głosów) pakietu akcji Pekao („Transakcja”).

29 marca 2017 roku Zarząd i Rada Nadzorcza PZU wyraziły zgody na zawarcie z UniCredit i PFR aneksu do SPA oraz na zawarcie z PFR aneksów do umowy konsorcjum i porozumienia akcjonariuszy. Następnie, 29 marca 2017 roku, PZU, PFR oraz UniCredit podpisali aneks do SPA.

Celem podpisania aneksów było uproszczenie struktury transakcji, polegające w głównej mierze na zastąpieniu pośredniego nabycia akcji przez PZU (nabycia spółki celowej od UniCredit) nabyciem bezpośrednim. Transakcja nie będzie przebiegała dwuetapowo, jak zakładano pierwotnie, a zostanie zrealizowana w strukturze obejmującej bezpośrednie nabycie przez PZU i PFR wszystkich akcji Pekao będących przedmiotem Transakcji w jednej transzy. Strony przewidują, że nabycie całego umówionego pakietu akcji Pekao nastąpi jednorazowo w dniu zamknięcia Transakcji, tj. PZU nabędzie bezpośrednio akcje Pekao reprezentujące ok. 20% ogólnej liczby głosów a PFR jednocześnie nabędzie bezpośrednio akcje Pekao reprezentujące ok. 12,8% ogólnej liczby głosów.

Cena, którą uzgodniły Strony to 123 zł za jedną akcję, co implikuje łączną cenę 10 589 mln zł za cały pakiet nabywany przez PZU i PFR, z czego cena za pakiet nabywany przez PZU wynosi 6 457 mln zł. Co do zasady SPA nie przewiduje podstaw dla wprowadzenia korekty ceny nabycia poza automatycznym obniżeniem łącznej ceny sprzedaży o wartość dywidend wypłacanych Sprzedającemu.

Realizacja Transakcji jest uzależniona od ziszczenia się warunków zawieszających wskazanych w SPA, które obejmują w szczególności:

- (i) uzyskanie zgód organów antymonopolowych w Polsce (zgodę wydano 6 kwietnia 2017 roku) i na Ukrainie (27 marca 2017 roku PZU powziął informację o uzyskaniu zgody) oraz
- (ii) uzyskanie przez Sprzedającego oraz PZU i PFR stosownych zgód lub decyzji KNF (zgodę wydano 4 maja 2017 roku).

16 maja 2017 roku Strony podpisały porozumienie, zgodnie z którym zamknięcie Transakcji, tj. realizacja transakcji nabycia pakietu akcji Pekao przez PZU i PFR od UniCredit ma nastąpić 7 czerwca 2017 roku, na dzień roboczy przed nadzwyczajnym walnym zgromadzeniem Pekao, zwołanym na 8 czerwca 2017 roku.

SPA zawiera pewien katalog oświadczeń i zapewnień ze strony Sprzedającego w odniesieniu do sprzedawanych akcji oraz w odniesieniu do sytuacji biznesowej i kondycji Pekao i innych podmiotów z grupy kapitałowej Pekao. Ponadto, SPA przewiduje zwolnienie z odpowiedzialności PZU i PFR z tytułu jakichkolwiek strat wynikających ze zmian regulacyjnych, mających wpływ na istniejący portfel kredytowy Pekao denominowany we frankach szwajcarskich. Strony uzgodniły, iż powyższe zwolnienie z odpowiedzialności nie będzie przekraczało uzgodnionej kwoty i będzie dostępne dla PZU i PFR zasadniczo przez okres 3 lat od nabycia przez PZU i PFR akcji Pekao w ramach pierwszego etapu Transakcji.

W ramach SPA, PZU i PFR uzgodniły ze Sprzedającym zasady zakazu konkurencji obejmującego Sprzedającego i podmioty z jego grupy kapitałowej, a także zasady w zakresie zakazu pozyskiwania kluczowych pracowników Pekao.

Ze względu na konieczność zapewnienia stosownego odseparowania Pekao z grupy kapitałowej Sprzedającego, Strony przewidują zawarcie umowy regulującej podstawowe zasady wydzielenia (w kontekście IT) Pekao z grupy kapitałowej Sprzedającego. Umowa ta będzie określała zasady w szczególności w zakresie zapewnienia ciągłości obsługi procesów w oparciu o posiadane przez Pekao systemy informatyczne, a także regulowała zasady i koszty związane z zapewnieniem samowystarczalności Pekao po realizacji Transakcji w kontekście dostępu do usług i praw do oprogramowania.

Ponadto Strony uzgodniły także, że ich intencją jest, aby Pioneer Pekao Investment Management SA (i przez to, pośrednio, Pioneer Pekao TFI SA), Pekao Pioneer PTE SA i Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. w pełni należały do grupy kapitałowej Pekao. Dlatego SPA zawiera ogólne, brzegowe warunki (*term sheet*) nabycia akcji/udziałów ww. podmiotów, które na dzień podpisania SPA należą do Sprzedającego (lub podmiotów z jego grupy) a nie do Pekao.

Uzgodniono, iż maksymalna cena nabycia akcji i udziałów Pioneer Pekao Investment Management SA, Pekao Pioneer PTE SA oraz Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. nie przekroczy łącznie kwoty 634 mln zł, zaś udziały i akcje te nabędzie za tę cenę albo Pekao albo PZU lub wskazany przez PZU podmiot. Co do zasady, nie przewiduje się podstaw dla wprowadzenia korekty ww. cen nabycia poza automatycznym obniżeniem łącznych cen sprzedaży o wartość dywidend wypłacanych Sprzedającemu lub podmiotom z jego grupy.

W związku z SPA PZU i PFR zawarły 8 grudnia 2016 roku także umowę konsorcjum. Umowa konsorcjum określa wzajemne prawa i obowiązki PZU i PFR w zakresie przeprowadzenia i zamknięcia Transakcji oraz wzajemnej współpracy PZU i PFR w związku z SPA oraz Transakcją ("Umowa Konsorcjum"). 29 marca 2017 roku PZU i PFR podpisali aneks do Umowy Konsorcjum, mający na celu dostosowanie jej do nowej struktury Transakcji.

Prawem właściwym dla SPA, Umowy Konsorcjum oraz Porozumienia Akcjonariuszy jest prawo polskie.

#### ***Porozumienie akcjonariuszy pomiędzy PZU i PFR***

23 stycznia 2017 roku PZU oraz PFR podpisali porozumienie akcjonariuszy ("Porozumienie Akcjonariuszy"), stanowiące część dokumentacji transakcji nabycia znacznego pakietu akcji banku Pekao, opisanej powyżej. 29 marca 2017 roku PZU i PFR podpisali aneks do Porozumienia Akcjonariuszy, mający na celu dostosowanie go do nowej struktury Transakcji.

Porozumienie Akcjonariuszy zostało zawarte ze względu na fakt, iż zamiarem PZU i PFR jest: budowanie długoterminowej wartości Pekao, prowadzenie wobec Pekao polityki zmierzającej do zapewnienia rozwoju, stabilności finansowej oraz skutecznego i ostrożnego zarządzania po zamknięciu transakcji nabycia akcji oraz zapewnienie należytych standardów ładu korporacyjnego Pekao.

Istotą Porozumienia Akcjonariuszy jest określenie zasad współpracy PZU i PFR po realizacji nabycia akcji Pekao oraz praw i obowiązków stron jako akcjonariuszy Pekao, w szczególności w zakresie ustalania sposobu wspólnego wykonywania prawa głosu z posiadanych akcji, a także prowadzenia wspólnej długoterminowej polityki w zakresie działalności Pekao dla osiągnięcia wskazanych powyżej celów.

W szczególności zapisy Porozumienia Akcjonariuszy obejmują następujące zagadnienia:

- PZU i PFR zobowiązały się wobec siebie do głosowania "za" podejmowaniem uchwał o podziale zysku i wypłacie dywidendy, na zasadach i w granicach określonych mającymi zastosowanie przepisami prawa i rekomendacjami KNF oraz zgodnie z dotychczasową praktyką Pekao;
- z zastrzeżeniem określonych wyjątków, w sytuacji gdy porozumienie co do sposobu wykonywania prawa głosu nie zostanie osiągnięte między PZU i PFR, to PZU będzie określać sposób głosowania, zaś PFR będzie miał obowiązek głosować zgodnie ze stanowiskiem PZU;
- wzajemne zobowiązania PZU i PFR zmierzające do ograniczenia możliwości rozporządzania przez każdą ze stron posiadanyymi akcjami Pekao, a także umowne prawo pierwszeństwa w przypadku, gdy którakolwiek ze stron będzie zamierzała zbyć wszystkie lub jakiegokolwiek posiadane akcje Pekao;
- prawo strony do wykonania odkupu akcji posiadanych przez drugą stronę, która rozwiązałaby lub wypowiedziałaby Porozumienie Akcjonariuszy;
- zasady współpracy i wzajemne relacje pomiędzy PZU i PFR a podmiotem udzielającym PFR finansowania dla celów realizacji nabycia akcji Pekao. PZU i PFR podejmą także negocjacje w celu zawarcia dodatkowego trójstronnego porozumienia z tym podmiotem, doprecyzowującego ich wzajemne relacje w kontekście treści Porozumienia Akcjonariuszy i dokumentacji finansowania dla PFR;
- sposób postępowania stron w celu monitorowania wypełniania przez strony obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1639), a także wykluczenia powstania obowiązku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji Pekao zgodnie z postanowieniami ww. ustawy.

Porozumienie Akcjonariuszy wchodzi w życie z dniem realizacji pierwszego etapu Transakcji nabycia przez PZU i PFR akcji Pekao.

Porozumienie Akcjonariuszy zostało zawarte na czas określony 5 lat od momentu jego wejścia w życie, a w okresie 12 miesięcy od jego wejścia w życie nie może ono zostać rozwiązane ani wypowiedziane przez żadną ze stron.

Prawem właściwym dla Porozumienia Akcjonariuszy jest prawo polskie.

## 24.5 Kontrola UKNF w PZU Życie

W okresie od 27 września do 25 listopada 2016 roku UKNF przeprowadził kontrolę w PZU Życie w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, w szczególności:

- sprawowania nadzoru przez zakład ubezpieczeń nad działalnością agentów ubezpieczeniowych;
- prawidłowości zawierania umów agencyjnych pod względem zgodności z przepisami prawa;
- przeprowadzania szkoleń i egzaminów dla agentów;
- prawidłowości zgłaszania zmian do rejestru agentów ubezpieczeniowych.

Do dnia sporządzenia sprawozdania PZU Życie nie otrzymał protokołu pokontrolnego.

## 24.6 Informacja o rozliczeniu nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH

Do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego Alior Bank oraz GE Investment Poland sp. z o.o. (GEIP), DRB Holdings B.V. oraz Selective American Financial Enterprises, LLC (łącznie „Zbywcy Banku BPH”) nie osiągnęły porozumienia co do ustalenia finalnej ceny nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH. Rozstrzygnięcie rozbieżności pomiędzy Alior Bankiem a Zbywcami Banku BPH w zakresie spornej kwoty w wysokości 145 mln zł nastąpi przez eksperta, będącego firmą audytorską powołana zgodnie z postanowieniami umowy nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH.

## 24.7 Sytuacja na Ukrainie

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku, pomimo pierwszych oznak poprawy sytuacji gospodarczej i stabilizowania się sytuacji politycznej na Ukrainie, rynek ubezpieczeń nadal działał w trudnych warunkach wynikających ze słabej gospodarki kraju, niskiej aktywności klientów, procesów dewaluacyjnych i spadku płynności systemu bankowego. Rynek nadal charakteryzował się wysokim poziomem kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych, problemami części firm ubezpieczeniowych z zachowaniem bieżącej płynności oraz spadkiem poziomu zaufania ze strony osób fizycznych, co było pochodną problemów związanych z płynnością części systemu bankowego. Zakończeniu ulegał zapoczątkowany w 2014 roku trend wyboru przez klientów wiarygodnych i wypłacalnych ubezpieczycieli z udziałem kapitału zachodniego na rzecz kryterium cenowego. Niezależnie od tych uwarunkowań PZU Ukraine i PZU Ukraine Life Insurance, dzięki dywersyfikacji portfeli i kanałów sprzedaży, były bardziej elastyczne na zmiany rynku i zrealizowały wyznaczone plany sprzedażowe.

Zarząd PZU we współpracy z zarządami PZU Ukraine i PZU Ukraine Life Insurance prowadzi stały monitoring ryzyk zewnętrznych oraz zmian w ukraińskich regulacjach prawnych. Przygotowano scenariusze reagowania na zmiany rynkowe i mechanizmy kontrolne. PZU nie zamierza wycofywać się z rynku ukraińskiego. Na dzień podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd PZU zakłada, że dalsza działalność PZU Ukraine i PZU Ukraine Life Insurance będzie kontynuowana zgodnie z przyjętymi założeniami, jednakże niestabilność gospodarcza na Ukrainie może w przyszłości wpłynąć negatywnie na sytuację finansową i wyniki finansowe PZU Ukraine i PZU Ukraine Life Insurance w sposób, który w chwili obecnej nie może być wiarygodnie przewidziany. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla bieżącą ocenę Zarządu PZU w tym zakresie.

# Kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR)

## 1. Śródroczny bilans

AKTYWA	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	362 263	377 535	358 163
- wartość firmy	-	-	-
II. Lokaty	32 594 757	31 476 581	32 286 248
1. Nieruchomości	386 319	387 790	471 154
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	9 982 847	9 664 078	8 351 746
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	9 594 569	9 274 657	8 351 746
3. Inne lokaty finansowe	22 225 591	21 424 713	23 463 348
4. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-
IV. Należności	2 827 623	2 252 438	2 079 447
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 730 180	1 752 142	1 519 420
1.1. Od jednostek podporządkowanych	486	3 318	58 367
1.2. Od pozostałych jednostek	1 729 694	1 748 824	1 461 053
2. Należności z tytułu reasekuracji	141 161	130 137	70 997
2.1. Od jednostek podporządkowanych	70 324	62 733	13 219
2.2. Od pozostałych jednostek	70 837	67 404	57 778
3. Inne należności	956 282	370 159	489 030
3.1. Należności od budżetu	92 280	11 486	115 767
3.2. Pozostałe należności	864 002	358 673	373 263
a) od jednostek podporządkowanych	14 908	74 683	9 373
b) od pozostałych jednostek	849 094	283 990	363 890
V. Inne składniki aktywów	706 913	1 272 661	609 333
1. Rzeczowe składniki aktywów	113 374	124 630	128 090
2. Środki pieniężne	593 539	1 148 031	481 243
3. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	2 687 518	2 039 415	1 856 795
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji	1 390 141	1 208 626	1 068 856
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	1 297 377	830 789	787 939
VII. Należne wpłaty na kapitał zakładowy	-	-	-
VIII. Akcje własne	-	-	-
<b>Aktywa, razem</b>	<b>39 179 074</b>	<b>37 418 630</b>	<b>37 189 986</b>

## Śródroczny bilans (kontynuacja)

<b>PASYWA</b>	<b>31 marca 2017</b>	<b>31 grudnia 2016</b>	<b>31 marca 2016</b>
I. Kapitał własny	13 055 076	12 219 012	12 817 127
1. Kapitał zakładowy	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy	4 889 194	4 889 182	4 446 438
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	6 143 440	5 650 527	5 998 954
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 592 951	-	2 248 522
6. Zysk (strata) netto	343 139	1 592 951	36 861
7. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-	-
II. Zobowiązania podporządkowane	-	-	-
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	20 777 811	19 740 609	19 109 068
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	(941 025)	(921 520)	(990 393)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	(101 801)	(104 300)	(90 985)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto	(102 581)	(105 242)	(91 441)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	780	942	456
VI. Pozostałe rezerwy	592 492	385 844	582 230
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	54 235	44 131	60 683
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	464 253	271 943	436 378
3. Inne rezerwy	74 004	69 770	85 169
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	4 865 384	5 156 199	4 996 151
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	396 819	461 809	373 218
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych	1 007	3 820	729
1.2. Wobec pozostałych jednostek	395 812	457 989	372 489
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	186 843	117 534	142 297
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych	10 118	2 793	3 349
2.2. Wobec pozostałych jednostek	176 725	114 741	138 948
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	3 605 913	3 764 983	3 632 467
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	-	-	2
5. Inne zobowiązania	562 508	694 859	686 159
5.1. Zobowiązania wobec budżetu	21 318	232 498	22 270
5.2. Pozostałe zobowiązania	541 190	462 361	663 889
a) wobec jednostek podporządkowanych	36 676	10 715	72 375
b) wobec pozostałych jednostek	504 514	451 646	591 514
6. Fundusze specjalne	113 301	117 014	162 008
IX. Rozliczenia międzyokresowe	931 137	942 786	766 788
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	895 097	904 276	733 705
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	36 040	38 510	33 083
<b>Pasywa, razem</b>	<b>39 179 074</b>	<b>37 418 630</b>	<b>37 189 986</b>

## Śródroczny bilans (kontynuacja)

	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
Wartość księgowa	13 055 076	12 219 012	12 817 127
Liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	15,12	14,15	14,84
Rozwodniona liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	15,12	14,15	14,84

## 2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych

Pozycje pozabilansowe	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
1. Należności warunkowe, w tym:	6 839 240	4 357 144	4 571 422
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	3 243	1 957	17 897
1.2. Pozostałe <sup>1)</sup>	6 835 997	4 355 187	4 553 525
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	4 687 444	4 690 077	4 608 979
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	3 627 404	3 790 755	3 670 697
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	592 513	-
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	115 590	117 710	133 120
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-	-
<b>Pozycje pozabilansowe, razem</b>	<b>11 642 274</b>	<b>9 164 931</b>	<b>25 830 304</b>

<sup>1)</sup> Pozycja obejmuje: zabezpieczenia otrzymane w formie hipoteki na majątku dłużnika, weksle z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych, pozostałe weksle, inne należności warunkowe itp.

### 3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

<b>Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2017</b>	<b>1 stycznia - 31 marca 2016</b>
<b>I. Składki (1-2-3+4)</b>	2 554 662	2 025 321
1. Składki przypisane brutto	3 696 131	2 714 054
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	78 826	22 027
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	1 043 352	614 213
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(19 291)	(52 493)
<b>II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat</b>	64 200	56 740
<b>III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym</b>	93 841	29 583
<b>IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)</b>	1 541 197	1 343 110
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 583 436	1 522 491
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 624 361	1 554 039
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	40 925	31 548
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(42 239)	(179 381)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(3 280)	(173 788)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	38 959	5 593
<b>V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym</b>	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
<b>VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw</b>	(168)	(46)
<b>VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej</b>	659 652	573 682
1. Koszty akwizycji, w tym:	502 458	417 104
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(181 515)	(111 677)
2. Koszty administracyjne	163 145	163 908
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	5 951	7 330
<b>VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym</b>	115 330	104 659
<b>IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)</b>	-	-
<b>X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych</b>	<b>396 692</b>	<b>90 239</b>



## 4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	396 692	90 239
II. Przychody z lokat	181 637	253 132
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 488	1 189
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	(1 038)	1 068
2.1. Z udziałów lub akcji	-	-
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	(1 038)	1 068
2.3. Z pozostałych lokat	-	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	30 516	50 100
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	2 829	3 079
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	46 280	57 244
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(6 258)	(20 529)
3.4. Z pozostałych lokat	(12 335)	10 306
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	1 216	54
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	149 455	200 721
III. Niezrealizowane zyski z lokat	173 350	214 216
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej	163 489	138 838
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 243	1 646
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	4 455	3 369
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	178	7
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	157 613	133 816
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	132 843	217 512
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	64 200	56 740
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	238 627	79 727
IX. Pozostałe koszty operacyjne	170 490	149 635
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	459 284	74 589
XI. Zyski nadzwyczajne	-	-
XII. Straty nadzwyczajne	-	-
XIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(21 512)	(7 594)
XIV. Zysk (strata) brutto	437 772	66 995
XV. Podatek dochodowy	94 633	30 134
a) część bieżąca	(61 716)	(37 586)
b) część odroczone	156 349	67 720
XVI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
XVII. Zysk (strata) netto	343 139	36 861

	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 marca 2016
Zysk (strata) netto (zannualizowany) <sup>1)</sup>	1 391 619	148 254
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł) <sup>1)</sup>	1,61	0,17
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł) <sup>1)</sup>	1,61	0,17

<sup>1)</sup> Wyliczenie uwzględniające liczbę dni kalendarzowych w okresie.



## 5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 grudnia 2016	1 stycznia - 31 marca 2016
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	12 219 012	12 378 733	12 378 733
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	12 219 012	12 378 733	12 378 733
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy na początek okresu	4 889 182	4 446 348	4 446 348
2.1. Zmiany kapitału zapasowego	12	442 834	90
a) zwiększenia (z tytułu):	12	442 834	90
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo wartość)	-	442 395	-
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem sprzedaży i likwidacji środków trwałych	12	439	90
b) zmniejszenia	-	-	-
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	4 889 194	4 889 182	4 446 438
3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	5 650 527	5 597 511	5 597 511
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
3.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	492 913	53 016	401 443
a) zwiększenia (z tytułu):	558 446	784 198	457 423
- wycena lokat finansowych	558 446	772 968	457 423
- przeniesienia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości lokat dostępnych do sprzedaży	-	1 142	-
- zwiększenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	-	10 088	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	65 533	731 182	55 980
- wycena lokat finansowych	65 521	128 219	55 890
- zmniejszenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	-	602 512	-
- zbycia środków trwałych	12	439	90
- pozostałe zmniejszenia, w tym utworzenia odpisów z tytułu trwałej utraty wartości nieruchomości	-	12	-
3.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	6 143 440	5 650 527	5 998 954

## Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 grudnia 2016	1 stycznia - 31 marca 2016
4. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	-
4.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	1 592 951	2 248 522	2 248 522
5.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	1 592 951	2 248 522	2 248 522
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
5.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	1 592 951	2 248 522	2 248 522
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	2 248 522	-
- przeniesienia na kapitał zapasowy	-	442 395	-
- wypłata dywidendy	-	1 796 127	-
- przeniesienia/odpisy ZFŚS	-	10 000	-
5.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	1 592 951	-	2 248 522
5.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
5.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
5.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
5.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	1 592 951	-	2 248 522
6. Wynik netto	343 139	1 592 951	36 861
a) zysk netto	343 139	1 592 951	36 861
b) strata netto	-	-	-
c) odpisy z zysku	-	-	-
<b>II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)</b>	<b>13 055 076</b>	<b>12 219 012</b>	<b>12 817 127</b>

## 6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 grudnia 2016	1 stycznia - 31 marca 2016
<b>A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</b>			
<b>I. Wpływy</b>	3 515 743	11 457 632	2 833 899
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	3 237 374	10 596 634	2 609 952
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	3 204 859	10 464 366	2 563 073
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	27 663	106 806	35 303
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	4 852	25 462	11 576
2. Wpływy z reasekuracji biernej	76 850	202 449	41 153
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	69 252	176 938	36 789
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	6 923	23 588	4 333
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	675	1 923	31
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	201 519	658 549	182 794
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	88 227	260 448	76 975
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	474	2 976	669
3.3. Pozostałe wpływy	112 818	395 125	105 150
<b>II. Wydatki</b>	2 968 050	10 735 148	2 618 898
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	2 347 100	9 067 091	2 188 926
1.1. Zwroty składek brutto	49 825	167 887	38 162
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 379 209	5 544 953	1 338 352
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	395 799	1 353 987	343 616
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	338 084	1 385 079	336 359
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	63 338	248 028	62 772
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	84 860	236 211	38 390
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	35 985	130 946	31 275
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	113 888	300 481	82 039
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	113 868	300 227	81 955
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	20	254	84
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	507 062	1 367 576	347 933
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	144 428	510 018	143 250
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	26 050	117 167	35 227
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	336 584	740 391	169 456
<b>III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)</b>	<b>547 693</b>	<b>722 484</b>	<b>215 001</b>

## Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 grudnia 2016	1 stycznia - 31 marca 2016
<b>B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej</b>			
<b>I. Wpływy</b>	63 485 194	239 677 792	52 888 789
1. Zbycie nieruchomości	1 350	53 784	3 499
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	-	180	180
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	2 111	1 051 223	4 360
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	-	-	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	16 006 623	9 804 544	2 736 208
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	10 117 281	184 625 108	39 277 609
7. Realizacja pozostałych lokat	37 326 159	42 992 101	10 845 055
8. Wpływy z nieruchomości	1 976	7 472	2 168
9. Odsetki otrzymane	23 784	284 925	15 635
10. Dywidendy otrzymane	3	844 176	-
11. Pozostałe wpływy z lokat	5 907	14 279	4 075
<b>II. Wydatki</b>	64 535 793	237 505 872	52 678 804
1. Nabycie nieruchomości	-	-	-
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	-	1 197 996	341 760
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	19 356	35 850	1 538
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	-	150 000	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	17 694 832	8 786 060	1 946 831
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	9 353 282	184 138 646	39 587 083
7. Nabycie pozostałych lokat	37 452 465	43 149 288	10 785 357
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	14 173	46 722	15 959
9. Pozostałe wydatki na lokaty	1 685	1 310	276
<b>III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)</b>	(1 050 599)	2 171 920	209 985

## Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 grudnia 2016	1 stycznia - 31 marca 2016
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	13 551 761	7 133 567	275 210
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	13 551 761	7 133 567	275 210
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-	-
II. Wydatki	13 552 044	8 977 917	275 225
1. Dywidendy	-	1 796 162	-
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	13 552 044	7 134 630	275 225
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	47 125	-
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-	-
<b>III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)</b>	(283)	(1 844 350)	(15)
<b>D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/- B.III+/-C.III)</b>	(503 189)	1 050 054	424 971
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	(554 492)	1 082 955	416 167
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(51 303)	32 901	(8 804)
F. Środki pieniężne na początek okresu	1 148 031	65 076	65 076
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-E), w tym:	593 539	1 148 031	481 243
- o ograniczonej możliwości dysponowania	42 081	43 272	80 317

## 7. Wprowadzenie

Niniejsza kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU została sporządzona zgodnie z PSR z przyczyn opisanych w części Wstęp, w której przedstawiono również definicję PSR.

## 8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2016 rok.

## 9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

<b>Imię i nazwisko</b>	<b>Stanowisko / Funkcja</b>	
Paweł Surówka	Prezes Zarządu PZU	..... (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Roger Hodgkiss	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Andrzej Jaworski	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Katarzyna Łubkowska	Dyrektor Biura Rachunkowości	..... (podpis)
---------------------	---------------------------------	-------------------

Warszawa, 17 maja 2017 roku